

Socialförvaltningen

Tjänsteskrivelse

2024-02-28
SN/2024:31

Socialnämndens riktlinjer med tillhörande handlingsplan/ åtgärdsplan mot våld i nära relationer

Förslag till beslut

Socialnämnden godkänner riktlinjer med tillhörande handlingsplan/åtgärdsplan mot våld i nära relationer.

Sammanfattning

Socialnämnden har sedan tidigare en handlingsplan/åtgärdsplan och riktlinjer som har varit styrande i arbetet mot våld i nära relationer. Ändringar i bland annat lagar och föreskrifter har inneburit ett behov av att uppdatera riktlinjerna och handlingsplan/åtgärdsplan. Sedan den 1 juli 2021 är det straffbart att utsätta ett barn för att bevittna våld i en nära relation. Socialstyrelsen beslutade den 31 maj 2022 om nya föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2022:39) om våld i nära relationer. Föreskrifterna tydliggör socialnämndens ansvar för våldsutsatta, våldsutövare och barn som bevittnat våld i nära relationer. Den 15 februari 2024 beslutade riksdagen om ny reglering för att stärka skyddet för och stödet till barn och vuxna i skyddat boende. Lagändringarna, som träder i kraft 1 april 2024, innebar bland annat att skyddat boende ska regleras i socialtjänstlagen. Barn som följer med en vårdnadshavare till ett skyddat boende ska bedömas och beviljas insatsen individuellt, och socialnämnden ska ansvara för att tillgodose barnets behov av stöd- och hjälpinsatser.

Socialförvaltningen arbetar efter de gällande lagarna och föreskrifterna. I det fortsatta arbetet mot våld i nära relationer har socialnämnden rekommenderat en nollvision, dvs. att ingen solnabo ska utsättas för, uppleva eller utöva våld i nära relationer. Socialnämndens handlingsplan/åtgärdsplan och riktlinjer har därför reviderats för att inkorporera nollvisionen, Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd, samt tydliggöra socialnämndens mål med arbetet mot våld i nära relationer. Vid revidering av riktlinjerna har juridiskt rådgivning inhämtats från JP Infonet.

Väsentliga ändringar i handlingsplan/åtgärdsplan:

- Nollvisionen har skrivits in i handlingsplan/åtgärdsplan.
- Det förebyggande arbetet har stärkts med att socialförvaltningen ska ta fram en plan för att tillgängliggöra information om våld i nära relationer till olika målgrupper i Solna.
- Indikatorer har lagts till varje aktivitet för att underlätta uppföljning och mätning.
- Målgruppen har tydliggjorts, dvs. våldsutsatta, våldsutövare och barn som bevittnat våld.
- Det har tydliggjorts möjligheten till stöd och hjälp utan biståndsbeslut, som ett led i att kunna arbeta förebyggande samt med tidiga insatser.
- Krav på medarbetares kunskap och kompetens har tydliggjorts.

Väsentliga ändringar i riktlinjer för handläggning av individärenden:

- Nollvisionen har skrivits in i handlingsplan/åtgärdsplan.

- Riktlinjerna för våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck, som tidigare varit två separata dokument, har satts ihop till ett dokument.
- Utredning, stöd och hjälp gällande våldsutövare har tydliggjorts.
- Krav på medarbetares kunskap och kompetens har tydliggjorts.
- Möjligheten för socialnämnden att lämna uppgifter vidare till polisen vid risk för allvarligt våld i nära relationer eller brott som begås av eller mot barn och unga har tydliggjorts.

Socialförvaltningen föreslår att ändringarna i riktlinjerna och handlingsplan/åtgärdsplan mot våld i nära relationer godkänns enligt förslag. Tidigare antagna riktlinjer för våld i nära relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck upphör att gälla då socialnämnden godkänner den nya riktlinjen.

Handlingar

- Riktlinjer för handläggning av våld i nära relationer och hedersrelaterat våld
- Nollvision: Socialnämndens handlingsplan/åtgärdsplan mot våld i nära relationer

Parvin Banisadr
Enhetschef

Jimmy Munobwa
Sektionschef

Riktlinjer för handläggning av våld i nära relationer och hedersrelaterat våld

POLICY – antas av kommunfullmäktige

En policy uttrycker politikens värdegrund och förhållningssätt. Denna typ av dokument fastställs av kommunfullmäktige då de är av principiell beskaffenhet och därmed enligt kommunallagen tillhör fullmäktiges exklusiva beslutanderätt och gäller tills vidare. En policy talar om vad staden vill uppnå inom ett specifikt område som berör flera verksamheter. Policyn bör inte innehålla detaljerade ställningstaganden vad gäller utförande, prioriteringar eller metoder.

STRATEGI – antas av kommunstyrelsen

Strategidokument anger konkreta åtgärder för den politiska viljeinriktningen. En strategi ska ange vem som ansvarar för att åtgärder genomförs, när de ska vara genomförda samt vilka prioriteringar som ska göras. Strategin ska gälla under en begränsad period, exempelvis under en mandatperiod och antas av kommunstyrelsen.

RIKTLINJE – antas av kommunstyrelsen

Riktlinjer säkerställer riktigt agerande och god kvalitet i stadens arbete. I riktlinjer preciseras hur något ska uppnås. Det kan exempelvis handla om hur verksamheterna ska arbeta för att uppnå de politiska inriktningar och mål som finns i en policy eller strategi och dessa antas av kommunstyrelsen.

ANVISNING – godkänns av förvaltningschef/chef

Anvisningar och rutiner rör sig i regel om ren verkställighet av riktlinjer eller andra styrdokument. Denna typ av dokument är förvaltningens verktyg för att verkställa politiska beslut och dokumenten är inte föremål för formella beslut i politiska organ utan upprättas efter behov av varje verksamhet/enhet i samråd med ansvarig förvaltningschef/chef. Detta innebär således att stadsövergripande anvisningar och rutiner beslutas av stadsledningsförvaltningens förvaltningschef/chef.

Dokumenttyp:	Riktlinjer
Giltighetstid:	Tills vidare
Beslutande organ:	Socialnämnden
Beslutsdatum:	2024-03-18
Antagen till följd av lag:	Ja
Revisionsdatum:	Klicka eller tryck här för att ange text.
Dokumentansvarig:	Socialförvaltningen
Uppföljning:	Arligen

Socialförvaltningens riktlinjer för handläggning av våld i nära relationer; syfte, innehåll och tillämpning

Solna stads socialnämnd har ett lagstadgat ansvar för att verka för att våld i nära relationer upphör, och att våldsoffer får det stöd och hjälp de behöver. Socialförvaltningen i Solna har uppdraget att implementera socialnämndens handlingsplan för att uppnå uppsatta mål för arbetet mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld.

Riktlinjerna som anges i detta dokument är en grund för socialförvaltningens arbete mot våld i nära relationer och riktar sig till samtliga handläggare och utförare på socialförvaltningen. Riktlinjerna är både informationsgivande och ett praktiskt hjälpmedel för att medarbetare ska kunna hantera relationsvåldsärenden i praktiken.

Riktlinjerna är utformade huvudsakligen utifrån:

- Socialtjänstlagen (SFS 2001:453), (SoL)
- Offentlighets- och sekretesslagen (SFS 2009:400), (OSL)
- Förvaltningslagen (SFS 2017:900), (FL)
- Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om våld i nära relationer (HSLF-FS 2022:39).

Socialförvaltningen har, utöver dessa riktlinjer, rutiner för arbete mot våld i nära relationer. Ytterligare vägledning vid handläggning av relationsvåldsärenden kan hämtas från Socialstyrelsens handböcker.¹²

¹ Våld i nära relationer – Handbok för socialtjänsten, hälso- och sjukvården och tandvården, 2023.

² Handläggning och dokumentation – Handbok för socialtjänsten, 2021

Innehållsförteckning

1. Förvaltningsövergripande	7
1.1. Socialnämndens verksamhetsplan och budget	7
1.2. Socialförvaltningens värdegrund.....	7
1.2.1. Helhetssyn	8
1.2.2. Människors lika värde.....	8
1.2.3. Tro på individens egen förmåga	8
1.2.4. Professionalism.....	8
1.3. Synpunkter och klagomål.....	8
1.4. Lex Sarah	9
1.5. Familjeorienterat arbetssätt.....	9
1.6. Offentlighet och sekretess	10
2. Inledning	11
2.1. Socialnämndens ansvar.....	11
2.2. Nollvision	11
2.3. Organisation.....	12
2.4. Målgrupp.....	12
2.5. Personalens kunskap och kompetens	12
3. Definition av våld i nära relationer	13
3.1. Digitalt våld	13
3.2. Ekonomiskt våld.....	13
3.3. Funktionshinderrelaterat våld.....	13
3.4. Fysiskt våld.....	14
3.5. Försummelse och vanvård.....	14
3.6. Hedersrelaterat våld och förtryck	14
3.7. Latent våld.....	14
3.8. Materiellt våld.....	15
3.9. Psykiskt våld.....	15
3.10. Sexuellt våld	15
4. Allmänt om handläggning av våld i nära relationer	15
4.1. Att upptäcka våld i nära relationer.....	15
4.1.1. Vilja se.....	16
4.1.2. Våga fråga.....	16

4.2.	Bemötande.....	18
4.3.	Samtal genom tolk.....	18
4.4.	Dokumentation.....	19
4.5.	Utfärdande av intyg eller yttrande.....	20
4.6.	Utlämnande av uppgifter till Polismyndigheten.....	20
4.7.	Säkerhet.....	22
4.8.	Hantering av skyddade personuppgifter.....	22
4.8.1.	Allmänt om skyddade personuppgifter	22
4.8.2.	Sekretessmarkering.....	23
4.8.3.	Post till personer med skyddade personuppgifter.....	23
4.8.4.	E-post.....	23
4.8.5.	Telefonkontakt	24
5.	Utredning av våldsutsatta vuxna personer.....	24
5.1.	Aktualisering.....	24
5.2.	Utredning, bedömning, och information	25
5.3.	Riskbedömning.....	26
6.	Insatser till våldsutsatta vuxna personer.....	27
6.1.	Information, råd och praktiskt stöd	27
6.2.	Stödsamtal	28
6.3.	Kontaktperson	28
6.4.	Stöd och hjälp i samverkan med frivilliga organisationer	28
6.5.	Ekonomiskt bistånd.....	28
6.5.1.	Akut ekonomiskt bistånd.....	28
6.5.2.	Ekonomiskt bistånd på kort och lång sikt	29
6.6.	Boende	29
6.6.1.	Allmänt om boende	29
6.6.2.	Skyddat boende	30
6.6.3.	Tillfälligt boende.....	31
6.7.	Återvända hem.....	31
7.	Utredning av våldsutövande vuxna personer	32
7.1.	Aktualisering.....	32
7.2.	Utredning.....	32
8.	Insatser till våldsutövande vuxna personer.....	33

8.1. Påverkans- och stödsamtal.....	34
8.2. Samtalsbehandling.....	34
8.3. Partnerkontakt.....	34
8.4. Hjälpa vid kontakt med andra myndigheter, hälso-och sjukvården samt civilsamhället.....	35
8.5. Boende.....	35
9. Ansvarsfördelning och samverkan.....	36
9.1. Ansvarsfördelning mellan enheterna på socialförvaltningen.....	36
9.2. Intern samverkan.....	36
9.3. Ansvarsfördelning mellan kommuner.....	36
9.4. Extern samverkan.....	38
9.4.1. Polismyndigheten och rättsligt stöd.....	38
9.4.2. Skatteverket.....	39
9.4.3. Hälso- och sjukvården.....	39
9.4.4. Kronofogdemyndigheten	39
9.4.5. Civilsamhället.....	39
10. Avsluta och följa upp.....	40
11. Ärendeflöde.....	41

1. Förvaltningsövergripande

1.1. Socialnämndens verksamhetsplan och budget

Styrningen i Solna stad utgår från ett system för samlad ekonomi- och verksamhetsstyrning samt gällande lagstiftning, föreskrifter och nationella mål för den kommunala verksamheten. Utgångspunkten är en sammanhållen målstyrning, där kommunfullmäktige anger inriktning och ekonomiska ramar för styrelse och nämnder. Det sker i Solna stads verksamhetsplan och budget, som är stadens främsta styrdokument.

Kommunfullmäktige beslutar i stadens verksamhetsplan och budget om mål för socialnämnden. Nämndmålen pekar ut kommunfullmäktiges övergripande prioriteringar och strategiska ställningstaganden för respektive nämnd.

Socialnämnden ska, med utgångspunkt från kommunfullmäktiges inriktning, precisera och fastställa en verksamhetsplan och budget utifrån föreslagna ekonomiska ramar. Hänsyn ska tas till viktiga förändringar i omvärlden såsom ändringar i lagstiftningen och förändringar i befolkningsstrukturen. Styrelse och nämnder ska till sin verksamhetsplan och budget besluta om internkontrollplan och konkurrensplan för verksamheten.

Utifrån styrelsens och nämndernas mål samt ekonomiska ramar ska förvaltningsledningen utarbeta verksamhetsplan och budget i dialog med sina enheter. Enheterna ska arbeta fram sina mål/aktiviteter, vilka i sin tur ska brytas ned till individuella mål/aktiviteter för varje medarbetare. Målen/aktiviteterna tydliggör medarbetares ansvar och befogenhet i det gemensamma arbetet med att uppnå enhetens, nämndens och stadens mål.

1.2. Socialförvaltningens värdegrund

Vår gemensamma värdegrund hjälper oss bli tydliga så att medborgarna, uppdragsgivarna och våra samarbetspartners vet vad de kan förvänta sig av socialförvaltningen. Värdegrunden stödjer oss i att ha klientfokus, arbeta för stadens mål och förvaltningens vision. Socialförvaltningen står för helhetssyn, människors lika värde, tro på individens egen förmåga och professionalism. Värdegrunden ska präglade allt vårt arbete. Tillsammans har vi alla ett ansvar att hålla värdegrunden levande.

1.2.1. Helhetssyn

Helhetssyn på människan och organisationen präglar allt vårt arbete. Vi arbetar utifrån individens/familjens samlade behov. Vi tar tillvara varandras kunskaper och erfarenheter samt samverkar med alla berörda.

1.2.2. Människors lika värde

I vårt arbete utgår vi från att alla människor har lika värde oavsett religion, kön, etnisk tillhörighet, språk, funktionsnedsättning och sexuell läggning. Vi arbetar i alla sammanhang aktivt för att motverka fördomar.

1.2.3. Tro på individens egen förmåga

Vi tror på alla människors möjligheter och vilja till utveckling. Vi arbetar för att öka individens möjligheter till ett självständigt liv. Delaktighet och ansvarstagande är en förutsättning för att lyckas.

1.2.4. Professionalism

Vårt arbete kännetecknas av tydlighet, tillgänglighet och rättssäkerhet. Varje möte präglas av ett respektfullt bemötande, förståelse och öppenhet. Vi värdesätter och utvecklar varandras kompetens. Vårt arbete utgår från forskning och beprövad erfarenhet.

1.3. Synpunkter och klagomål

Enligt Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9) ska den som bedriver socialtjänst ta emot och utreda klagomål och synpunkter på verksamhetens kvalitet från bl.a. vård- och omsorgstagare och deras närstående.

Utifrån den kvalitetspolicy som kommunfullmäktige antog 2010 har Solna stad sedan 2011 en stadsgemensam hantering av synpunkter och felanmälan som en del i stadens kvalitetsarbete. Socialförvaltningen ska uppmuntra och ta till vara synpunkter och klagomål från brukare, deras näststående och ev. företrädare för brukare och anhöriga.

Möjligheten till att lämna synpunkter och klagomål framgår dels i stadens kvalitetsdeklarationer, dels på stadens hemsida där det finns en webbtjänst för synpunkter och klagomål. På förvaltningen finns även förfrankerade synpunktskort som kan lämnas ut till brukare. Synpunkter och klagomål kan dock även inkomma muntligt, genom vanligt brev eller e-post, eller via Inspektionen för vård och omsorg (IVO).

1.4. Lex Sarah

Lex Sarah brukar man benämna de bestämmelser i socialtjänstlagen (SoL, 14 kap. 2–7 §§ och 7 kap. 6 § SoL) som reglerar anställdas m.fl. skyldighet att rapportera missförhållanden och påtagliga risker för missförhållanden.

I lex Sarah ingår också en skyldighet för den som bedriver verksamheten att, efter att ha tagit emot en rapport, utreda, dokumentera och avhjälpa eller undanröja missförhållandet eller den påtagliga risken för ett missförhållande. Vidare ingår en skyldighet för den som bedriver verksamheten att, om ett rapporterat missförhållande eller en påtaglig risk för ett missförhållande är allvarligt, snarast anmäla det till Inspektionen för vård och omsorg (IVO).

I enlighet med Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om lex Sarah, (SOSFS 2011:5) gäller skyldigheten att till socialnämnden respektive gemensamma familjerättsnämnden rapportera missförhållanden och risker för missförhållanden för alla som fullgör uppgifter inom förvaltningens socialtjänstverksamhet och som är anställd, uppdragstagare, praktikant eller deltagare i arbetsmarknadspolitiskt program. Rapporteringsskyldigheten till nämnden omfattar även de som fullgör socialtjänstverksamhet inom kommun-gemensam verksamhet där nämnden är huvudman.

1.5. Familjeorienterat arbetssätt

Att arbeta familjeorienterat innebär att man går från individperspektivet till familjeperspektivet. Att arbeta utifrån ett familjeorienterat arbetssätt förutsätter intern samordning mellan verksamhetens olika enheter för att förbättra stödet till familjen. Genom fördjupad kunskap och kompetens om barn och anhörigas situation i familjer med risk- eller missbruk, våld, ekonomiska problem och/eller psykiska ohälsa ökar förutsättningarna att kunna möta barnets, respektive förälders och hela familjens behov av stöd.

Det stöd som erbjuds behöver vara familjeorienterat och inriktas på såväl hela familjens, respektive föräldrarnas och barnens behov. Barns behov kan handla om att stärka skyddsfaktorer genom exempelvis stöd i skolarbetet, trygga relationer till någon stödjande vuxen och att låta barnen ge uttryck för sin oro och sina upplevelser. Stödet bör också inriktas på att stärka föräldraförmåga, hjälpa föräldrar med egna problem och ge avlastning genom till exempel praktiskt stöd. Barnet behöver även stöd för att få förståelse för sin situation. Barn vill veta vad som händer med en förälder som till exempel genomgår en missbruksbehandling, brist på information kan bidra till ökad oro.

Målet med ett familjeorienterat arbetssätt är en socialtjänst där ingen faller mellan stolarna. Att tidigt erbjuda familjer socialförvaltningens samlade kompetens för att så effektivt som möjligt stärka dessa familjers förmåga att upprätthålla trygga och stabila uppväxtförhållanden för barn. Barn och ungdomar ska i möjligaste mån ges förutsättningar att växa upp inom sitt nätverk.

1.6. Offentlighet och sekretess

Sekretess gäller inom socialtjänsten för uppgift om enskilds personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men (26 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen, OSL). Varje gång man ställs inför frågan att lämna ut uppgiften måste man pröva om den enskilde eller närstående kommer lida men av att uppgiften lämnas ut. Bara om man kommer fram till att den enskilde eller närstående inte lider men, kan uppgiften lämnas ut.

Sekretessen gäller utåt, det vill säga gentemot enskilda och andra myndigheter. I en kommunal nämndorganisation är varje nämnd med underlydande förvaltning en myndighet. Därför gäller sekretess även mellan olika nämnder. Även inom samma nämnd kan det finnas sekretessgränser. Verksamhetsgrenar anses vara självständiga om de styrs av olika sekretessbestämmelser och är självständiga i förhållande till varandra. Om det finns en sekretessgräns kan uppgiften bara lämnas ut om det står klart att den enskilde eller närstående inte kommer lida men. Utifrån gällande regelverk följer att det inom förvaltningen råder sekretess mellan den verksamhet som bedrivs inom socialnämnden och den verksamhet som bedrivs inom den gemensamma familjerättsnämnden. Dessutom är vissa verksamheter, som till exempel serveringstillstånd och arbetsmarknadsåtgärder, att betrakta som självständiga verksamhetsgrenar inom förvaltningen. I detta sammanhang bör också noteras att det råder sekretess i relation till förvaltningens öppna verksamheter, dvs. insatser som ges utan biståndsbeslut.

Om den enhet du avser kontakta ligger inom samma nämnd och inte utgör någon självständig verksamhetsgren, då gäller inte sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen. Däremot gäller så kallad inre sekretess, vilket innebär att uppgifter bara får lämnas ut i den utsträckning som är normal eller behövlig för ett ärendes handläggning eller för verksamhetens bedrivande i övrigt. Inre sekretess handlar förenklat om att du har en skyldighet att hantera uppgifter om den enskilde på ett ansvarsfullt sätt, även internt. Viktigt att

notera är att även om sekretessen inte utgör något hinder för att lämna ut uppgiften, kan det ändå vara olämpligt att uppgiften lämnas ut. Vidare måste man skilja på inre sekretess och behörighet att ta del av uppgifter i journalsystem. Behörig är den som behöver ta del av uppgifterna för att kunna utföra sitt arbete och som har en pågående, professionell relation till klienten i fråga.

2. Inledning

2.1. Socialnämndens ansvar

Socialnämnden svarar för omsorg och service, upplysningar, råd, stöd och vård, ekonomisk hjälp och annat bistånd till familjer och enskilda som behöver det.³ Socialnämnden ska ansvara för att våldsutsatta och deras närstående får stöd och hjälp. Barn som bevittnat våld eller andra övergrepp, av eller mot närstående vuxna, är brottsoffer och kan vara i behov av stöd och hjälp. Socialnämnden ska verka för att den som utsätter, eller har utsatt, närstående för våld eller andra övergrepp ska ändra sitt beteende. Detta ansvar innebär ett krav på socialnämnden att erbjuda våldsutövande barn eller vuxna personer insatser utifrån deras förutsättningar och behov. När socialnämnden fullgör uppgiften beaktas säkerheten för den som utsätts eller har utsatts för våld eller andra övergrepp och dennes närstående.⁴

Om en medarbetare vet eller misstänker att ett barn bevittnat, själv blir utsatt för våld eller har utövat våld i nära relation ska medarbetaren göra en anmälan till mottagningen för barn- och ungdomsenheten enligt 14 kap. 1 § SoL. Om en våldsutsatt eller våldsutövande vuxen person är ansvarig för minderåriga barn är det viktigt att vara uppmärksam på anmälningsskyldigheten enligt 14 kap. 1 § SoL.

2.2. Nollvision

Den övergripande visionen för socialnämndens arbete mot våld i nära relationer i Solna stad innebär att ingen ska utsättas för eller uppleva våld i nära relationer. Arbetet tar sin utgångspunkt i de mänskliga rättigheterna. Ingen människa har rätt att kontrollera, hota, slå eller trakassera någon annan människa, inom eller utom familjen. Socialnämndens delmål specificeras i socialförvaltningens handlingsplan mot våld i nära relationer.

³ 3 kap. 1 § SoL.

⁴ 5 kap. 11 a § SoL.

2.3. Organisation

Socialförvaltningens relationsvåldsteam ansvarar för mottagande och utredning av relationsvåldsärenden, samt biståndsbedömning, utförande och uppföljning av insatser för våldsutsatta och våldsutövande vuxna personer.

Relationsvåldsteamet är en del av socialförvaltningens ekonomi- och arbetsmarknadsenhet. Teamet består av socialsekreterare som har kompetens att arbeta med både våldsutsatta och våldsutövande vuxna personer, samt en sektionschef som även arbetar som samordnare. Barn- och ungdomsenheten handlägger barnärenden där det finns misstankar om att ett barn bevittnat, själv blir utsatt för våld eller har utövat våld i nära relation.

2.4. Målgrupp

Riktlinjerna berör våldsutsatta och våldsutövande vuxna personer samt barn som bevittnat, själv blir utsatt för, eller har utövat våld i nära relation. Detta gäller alla former av våld i nära relationer, även hedersrelaterat våld. Barn- och ungdomsenheten har särskilda riktlinjer för hantering av ärenden som berör barn och ungdomar.

2.5. Personalens kunskap och kompetens

För att säkerställa god kvalitet vid utförande av uppgifter inom socialtjänsten ansvarar socialnämnden för att det finns personal med lämplig utbildning och erfarenhet.⁵ Relationsvåldshandläggare och övriga personal som genomför insatser som är särskilt inriktade på att ge stöd och hjälp till våldsutsatta och våldsutövande personer ska ha fördjupad sakkunskap inom området våld i nära relationer. De ska även ha förmåga att omsätta kunskapen i det praktiska arbetet. De ska, vid behov, ges förutsättningar för kompetensutveckling utifrån socialnämndens behov. Arbetet med kompetensförsörjning och kompetensutveckling styrs av socialförvaltningens plan för kompetensutveckling, utifrån socialnämndens behov.

Alla medarbetare på socialförvaltningen som arbetar med handläggning, genomförande av insatser, och uppföljning av alla slags ärenden enligt socialtjänstlagen ska ha kunskap om våld i nära relationer. Relationsvåldsteamet ansvarar för att tillhandahålla utbildningstillfällen och material för medarbetarna. Övriga medarbetare och utförare i Solna stad ska ges tillfälle att delta i utbildningar om våld i nära relationer⁶.

⁵ 3 kap. 3 § SoL.

⁶ Socialförvaltningens handlingsplan/åtgärdsplan mot våld i nära relationer.

3. Definition av våld i nära relationer

”Våld är varje handling riktad mot en annan person, som genom denna handling skadar, smärtar, skrämmer eller kränker, får denna person att göra något mot sin vilja eller avstå från att göra något den vill”⁷

Våld i nära relationer är ett samlingsbegrepp som innefattar alla typer av våld mellan närstående. Med närstående menas att våldsutövare och våldsoffret har eller har haft en nära relation, till exempel nuvarande eller expartner, barn, föräldrar, syskon och släktingar. Människors levnadsförhållanden och andra faktorer kan påverka risken för att bli utsatt för våld i nära relation. I arbetet med våldsutsatta personer ska socialförvaltningens personal beakta den särskilda utsatthet eller sårbarhet som en våldsutsatt person kan ha på grund av bl.a. ekonomisk situation, funktionsnedsättning, hedersrelaterad kontext, kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, missbruk och beroende, sexuell läggning, tillhörighet till en nationell minoritet, utländsk bakgrund eller ålder.⁸ Våld i nära relation kan ge sig uttryck i olika former. Nedanstående är de vanligast förekommande former av våld, och flera kan förekomma samtidigt.

3.1. Digitalt våld

Digitalt våld kan handla om övervakning av den våldsutsattas aktiviteter och kontakter i sociala medier, spridning av privata/sexuella bilder, eller kontroll av var den våldsutsatta befinner sig. Det kan också handla om att den som utövar våldet skickar hotfulla meddelanden.

3.2. Ekonomiskt våld

Ekonomiskt våld handlar om att den våldsutsatta inte är insatt i, eller har kontroll över sin egen eller gemensam ekonomi. Det kan handla om kontroll av den våldsutsattas inkomster, utgifter och tillgångar eller att hindra den våldsutsatta från eget arbete. Den våldsutsatta kan även tvingas ta lån eller stora krediter. Ekonomiskt våld kan göra den våldsutsatta beroende av våldsutövaren.

3.3. Funktionshinderrelaterat våld

Funktionshinderrelaterat våld innebär handlingar som direkt riktar sig mot själva funktionsnedsättningen hos den våldsutsatta och försvårar en redan

⁷ Isdal, P. (2002). *Meningen med våld*. Gothia förlag, Stockholm.

⁸ 2 kap. 8 § HSLF-FS 2022:39

utsatt situation, till exempel att flytta undan rollatorn eller ta ut batterierna ur hörapparaten.

3.4. Fysiskt våld

Varje form av slag, knuff, spark, bett, kvävning, skakningar, att bli kastad mot vägg/golv samt bruk av vapen betraktas som fysiskt våld. Vanligast är slag mot ansikte och huvud. När en gravid person utsätts för våld riktas våldet oftast mot magen. Det fysiska våldet behöver inte ge synliga märken för att betraktas som våld.

3.5. Försummelse och vanvård

Personer som är beroende av andra för vård och omsorg i vardagen kan utsättas för vanvård eller försummelse, undanhållande av medicin eller att inte få tillräckligt näringsrik kost. Det handlar om ett medvetet val att skada eller skapa otrygghet, exempelvis för äldre eller personer med funktionshinder.

3.6. Hedersrelaterat våld och förtryck

Här finns det ofta flera förövare som kontrollerar och utsätter en person för våld och förtryck. Starka kulturella föreställningar och förväntningar om kön, makt och sexualitet inom en familj eller släkt eller församling är en drivande faktor för denna typ av våldsproblematik. Familjemedlemmar kontrolleras och begränsas för att upprätthålla familjens heder. Det kan handla om mer eller mindre uttalad kontroll som sträcker sig från vardagliga former av begränsningar (t.ex. klädval, socialt umgänge och rörelsefrihet), till livsval som berör utbildning, förvärvsarbete, giftermål, skilsmässa och sexuell läggning. I sin mest extrema form resulterar hederstänkandet i hot om våld, våld och dödligt våld. För den våldsutsatta kan det vara oerhört svårt att bryta upp från en eller flera våldsutövare eftersom det kan innebära att ett kollektiv av släkt, familj eller vänner vänder sig mot den våldsutsatta.

3.7. Latent våld

Latent våld är det outtalade våldet som kan påminna om tidigare våldshändelser, både verbala och fysiska uttryck. Det kan vara en signal om att en ny våldshandling ligger nära. Det kan räcka med att påminna om något som hände vid ett speciellt tillfälle (till exempel: ”Kommer du ihåg hur det blev förra gången...”). Det kan också handla om kroppshållning eller kroppsuttryck som upplevs som ett hot. Latent våld orsakar ångest, oro och otrygghet eftersom den våldsutsatta vet vad förövaren är kapabel till.

3.8. Materiellt våld

Materiellt våld kan handla om att våldsutövaren avsiktligt slår sönder eller förstör inredning, möbler, dagböcker, brev, eller andra betydelsefulla tillhörigheter för den som utsätts.

3.9. Psykiskt våld

Psykiskt våld kan exempelvis utgöras av verbala hot och kränkningar, hot om fysiskt våld på egen eller annan person, eller tvång, trakasserier, glåpord, kontroll, förödmjukande beteende, isolering och förlöjligande. Det kan handla om hot om att ta barnen, att skada ett husdjur som den våldsutsatta håller kärt, att se till att personen inte får sova och att få denne att skämmas.

3.10. Sexuellt våld

Sexuellt våld innefattar sexuella trakasserier, våldtäkt, fysiskt våld riktat mot könsorganen, att tvinga någon att utföra eller bevittna sexuella handlingar, könsstympning och användande av sexuellt kränkande språk.

4. Allmänt om handläggning av våld i nära relationer

4.1. Att upptäcka våld i nära relationer

Att upptäcka våldet är en förutsättning för att våldsutsatta och våldsutövare ska kunna erbjudas adekvat stöd och hjälp. Många personer som är utsatta för våld av närstående eller utsätter närstående för våld söker av olika skäl inte själva hjälp för våldet. Våldet är ibland inte synligt och kontakten med socialtjänsten kan föräledas av andra orsaker än relationsvåld.

För att upptäcka våldsutsatta och våldsutövande personer i behov av stöd och hjälp, samt barn som bevittnat våld i nära relationer, har socialförvaltningen som rutin att frågor om våld ställs vid varje ny grundutredning. För frågor om våldsutsatthet används Socialstyrelsens verktyg FREDA-kortfrågor. FREDA-kortfrågor kompletteras med frågor om våldsutövandet. Frågor om våld ställs även under vissa förutsättningar, till exempel vid uppföljning av grundutredningen eller när misstankar om relationsvåld finns.

Varje enhet på socialförvaltningen har närmare anvisningar för när frågor om våld ska ställas. När information om våldsutsatthet eller våldsutövande framkommer, tas kontakt med relationsvåldsteamet. Rutiner för samverkan i relationsvåldsärenden ska följas.

Våld i nära relation kan upplevas som för svårt, smärtsamt, eller skamligt att prata om både för våldsutsatta och våldsutövare. Det är därför viktigt att vara uppmärksam på signaler på våldsutsattheten och våldsutövandet. Att vilja se, vilja veta och våga fråga är grundläggande förutsättningar för att kunna identifiera personer i behov av stöd och hjälp.

4.1.1. Vilja se

Det är viktigt att uppmärksamma följande signaler som kan tyda på att en person är utsatt eller har varit utsatt för våld eller andra övergrepp i nära relation:

1. Personen ställer in möten upprepade gånger och har svårt att komma hemifrån.
2. Personen avböjer stöd som innebär insyn i hemmet eller vardagen.
3. Personens pengar tar slut snabbt.
4. Personens partner (eller god man, kontaktperson, förälder eller vän) är med vid alla möten och pratar kanske över huvudet på personen.
5. Utagerande beteende, sexuellt eller på annat sätt.
6. Depression.
7. Sjukskrivning och många sjukvårdsbesök, ofta med diffusa symtom.
8. Rädsla, oro, ångest, sömn- och koncentrationssvårigheter.
9. Fysiska märken, såsom blåmärken, svullnader, rivmärken.
10. Psykosomatiska symtom som magont, huvudvärk och ryggvärk.
11. Ökad alkohol-, drog- eller läkemedelsanvändning.
12. Sönderslagna tillhörigheter och möbler.
13. Hål i dörrar och väggar (vid hembesök).
14. Verbala eller fysiska reaktioner vid exempelvis beröring, synintryck och ljud.
15. Beteendeförändringar.
16. Personen beskriver sig själv som en belastning för sin partner eller andra närstående, vilket även kan gälla professionella i personens nätverk.

4.1.2. Våga fråga

Av flera anledningar kan det kännas svårt att fråga om våld. Det kan exempelvis finnas en rädsla för att kränka personen vid frågor om våldsutsatthet eller våldsbeteende. Det kan även vara svårt att hantera

situationen om det är oklart hur informationen som den våldsutsatta anförtror ska bemötas. Nedanstående kan vara vägledande för handläggare som kommer i kontakt med personer där handläggaren misstänker att det förekommer eller har förekommit våld:

Våga fråga och lyssna: I de fall som den våldsutsatta inte själv berättar, men där handläggaren misstänker att personen utsätts för våld eller har ett våldsbeteende är det viktigt att våga fråga. Handläggaren ska gå försiktigt fram, avsätta tid för att lyssna och vara beredd på att höra vad personen har att säga. Handläggaren ska tänka på att det kan vara första gången personen berättar om situationen.

Stöd: Handläggaren ska låta en våldsutsatt person berätta utan att bli avbruten. Personen kan bära på känslor av skam och skuld. Handläggaren ska tala om för personen att ingen har rätt att bruka våld mot hen. Den våldsutsatta kan ha varit utsatt i flera år av systematisk misshandel. Om den våldsutsatta ger ett förvirrat och/eller splittrat intryck innebär det inte att personen inte är trovärdig. När den våldsutsatta berättar är det viktigt att bekräfta berättelsen och inte ifrågasätta. Handläggare behöver inte nödvändigtvis säga mycket själv. Det är viktigt att den våldsutsatta förstår att denne inte är ensam. Om en våldsutövande person berättar om sitt våldsbeteende är det viktigt att inte vara dömande under samtals gång.

Uppmuntra till samtal: På grund av känslan av skuld och skam berättar den enskilde till en början oftast bara en liten del av sanningen. Handläggaren ska inte visa bestörtning över personens berättelse. Handläggare ska i stället vara empatisk och uppmuntra personen att berätta vidare. Handläggare ska tänka på att personen kan befinna sig i kris.

Barnens situation: Handläggare ska ta reda på om det finns barn i familjen och var de befinner sig, samt försöka att ta reda på om barnen hört eller sett övergreppen mot den våldsutsatta och/eller själva blivit utsatta. Handläggare ska tänka på att informera om sin anmälningsplikt. Familjen ska i dessa fall omedelbart få kontakt med mottagningen för barn- och ungdomsenheten för en bedömning av barnens hjälpbehov. Barn som inte är skrivna på adressen (t.ex. sambos barn på besök) behöver också uppmärksammas och ev. kontakt med den socialtjänst där barnen är skrivna kan behöva tas.

Sekretessinformation till den enskilde: Det är viktigt att den enskilde informeras om sekretess och tystnadsplikt för att denne ska våga tala om våldet. Handläggaren

ska göra klart för den våldsutsatta att det som berättas inte kommer att komma till våldsutövarens kännedom, och tvärtom. Om handläggaren måste prata med någon annan ska samtycke inhämtas om det inte handlar om anmälningsskyldigheten enligt 14 kap. 1 § SoL, eller en undantagssituation (*t.ex. se 4.6 om utlämnande av uppgifter till Polismyndigheten*). Det kan vara farligt för den våldsutsatta om våldsutövaren får vetskap om kontakten med socialtjänsten.

4.2. Bemötande

Socialtjänstens verksamhet ska bygga på respekt för människors självbestämmande och integritet.⁹ Stödet och hjälpen i relationsvåldsärenden ska riktas till att frigöra och utveckla personens egna resurser. Det ska bygga på respekt för den enskildes egna val. En våldsutsatt person kan vara i en mycket utsatt situation med bl.a. oro, rädsla för att inte blir trodd, låg självkänsla och tilltro på sin egen förmåga. En lyhörd och respektfull relation är viktig i mötet med våldsutsatta. Allvaret i den våldsutsattas berättelse ska bekräftas. Det bör säkerställas att den som utövat våldet inte är i rummet när den våldsutsatta berättar om sin utsatthet.

När frågan om förekomst av våldsutövande ställs är det viktigt att den ställs på ett sätt som bjuder in till samtal då det kan underlätta för den enskilde att prata om sina upplevelser av situationen. Det kan också vara en fördel att i samtal med en person som utövat våld inge hopp om att en förändring är möjlig.

För att förstå våld i nära relation är det betydande att ha ett helhetsperspektiv där psykologiska, sociala och strukturella aspekter kombineras. Av vikt är även ett professionellt bemötande som kännetecknas av respekt, ödmjukhet samt att kunna skapa och upprätthålla en förtroendefull relation. Det är av vikt att kunna bemöta en person i kris, hantera dennes motstridiga intressen och konflikter, och samtidigt inte skuldbelägga.

4.3. Samtal genom tolk

Om den enskilde inte behärskar svenska eller exempelvis har hörselnedsättning ska socialförvaltningen anlita tolk.¹⁰ Det är viktigt att anlita en tolk som är helt neutral i förhållande till de inblandade. Den enskilde ska kunna lita på tolken. Tolkens kön kan ha betydelse och den enskilde bör därför tillfrågas vad denne

⁹ 1 kap. 1 § SoL.

¹⁰ 13 § FL.

föredrar. Vid behov av tolk är det viktigt att inte använda anhöriga, barn, vänner eller den våldsutsatta/våldsutövaren.

4.4. Dokumentation

Handlingar som avser personer som är eller har varit aktuella för utredning eller insats ska hållas samman i personakter. En personakt ska avse endast en person, med undantag för vissa situationer, till exempel när det gäller ansökan om ekonomiskt bistånd för två eller flera personer i ett hushåll. Om det finns misstanke om att det förekommer våld eller andra övergrepp i en familj som har en gemensam personakt, ska akten delas så att uppgifter om var och en i familjen dokumenteras i skilda akter.¹¹ Vid handläggning av ekonomiskt bistånd i samband med relationsvåld ska separata personakter läggas upp på respektive partner. När en våldsutövande förälder utreds parallellt med utredning eller insats till ett barn ska utredningarna dokumenteras i separata personakter, en för barnet och en för den vuxne.

Faktiska omständigheter och händelser av betydelse ska dokumenteras. Dokumentationen ska utformas med respekt för den enskildes integritet. Om den enskilde anser att någon uppgift i dokumentationen är oriktigt ska detta dokumenteras.¹² När det gäller dokumentation av en ansökan, begäran eller anmälan ska dokumentationen bland annat innehålla uppgifter om vad saken gäller, vem eller vilka som uppgifterna avser, vem som har lämnat uppgifter och när och hur uppgifterna har lämnats till nämnden. Den enskildes uppfattning av sina behov ska framgå av dokumentationen.

En utredning gällande våld i nära relation kan vara av betydelse i offentliga och enskilda rättsprocesser. Det kan finnas bakomliggande konflikter som inte har med våld att göra, mellan den hjälpsökande och andra personer, som gör att den hjälpsökande vänder sig till socialtjänsten med ansökan om stöd och hjälp kopplat till relationsvåld. Vid utredning och dokumentation i relationsvåldsärenden är det därför viktigt att vara saklig och opartisk. Det ska tydligt framgå varför en utredning upprättats och i viss mån kan det vara nödvändig att ta ställning till tillförlitligheten i inkomna uppgifter om våld.

Formuleringar som används i utredningen och bedömningar ska övervägas noga. I dokumentationen bör en person inte betecknas som ”våldsutövaren”

¹¹ 4 kap. 2-3 §§ SOSFS 2014:5

¹² 11 kap. 5-6 §§ SoL.

eller ”den våldsutsatta” då det ger en signal om att det är objektivt fastställt att personen har utövats eller varit utsatt för våld.¹³¹⁴¹⁵

4.5. Utfärdande av intyg eller yttrande

När den enskilde begär om intyg till andra myndigheter gällande dennes kontakter med socialförvaltningen, finns inget hinder mot att en handläggare skriver intyget. Handläggaren ska dock vara opartisk och saklig, och intyget ska som regel endast innehålla en redovisning av faktiska förhållanden. Intyget ska inte innehålla socialförvaltningens eller handläggarens värderingar och bedömningar¹⁶. Vid en pågående tvist om vårdnad, boende eller umgänge med barn ska handläggare vara återhållsamma med att skriva intyg/yttrande på begäran av den enskilde eftersom det finns en risk för att socialnämnden uppfattas som partisk.

4.6. Utlämnande av uppgifter till Polismyndigheten

Socialförvaltningen kan i arbetet med såväl våldsutövare som våldsutsatta och barn som bevittnat våld få kännedom om brott som begåtts eller kan komma att begås. Det är i vissa fall viktigt att uppgifterna om brott lämnas vidare till Polismyndigheten eftersom det hör till polisens uppgifter att förebygga, förhindra och upptäcka brottslighet. Utgångspunkten bör vara att socialförvaltningen försöker att få den enskildes samtycke till att uppgifterna lämnas över till polisen, eftersom den enskildes förtroende för socialtjänsten annars riskerar att skadas. I den mån en våldsutsatt person inte vill att en kontakt tas med polisen bör socialförvaltningen som huvudregel respektera detta och inte ta en sådan kontakt mot den enskildes vilja.

Socialförvaltningens handläggare bör även i första hand arbeta för att motivera brottsoffer att själva anmäla eventuella brott och stödja personen att fullfölja en sådan anmälan. Om socialförvaltningen kan stå som ensam anmälare kan det i vissa situationer uppfattas som en lättnad för den våldsutsatta och som ett stöd från samhället.

Under vissa förutsättningar kan socialförvaltningen lämna uppgifter till Polismyndigheten utan den enskildes samtycke. Socialförvaltningen får lämna

¹³ JO:s beslut den 7 december 2020, dnr 4454-2019.

¹⁴ JO:s beslut den 15 februari 2021, dnr 88-2021

¹⁵ Våld i nära relationer – Handbok för socialtjänsten, hälso- och sjukvård och tandvården, 2023, s. 135-136.

¹⁶ JO:s beslut den 7 december 2020, dnr 4454-2019.

uppgifter till polisen i syfte att förhindra att en person begår ett allvarligt brott mot en närstående som riskerar den närståendes liv och hälsa. För att lämna uppgifter till polisen utan den enskildes samtycke krävs att det finns risk för att allvarligare brott kommer att begås i nära relation. Med allvarligare brott menas brott som regleras i 3, 4 och 6 kap. BrB och där straffet för brottet är minst ett års fängelse.¹⁷ Exempelvis kan det handla om mord, dråp, grov misshandel, olaga frihetsberövande, grov kvinnofrids- och fridskränkning, hedersförtryck, våldtäkt och våldtäkt mot barn. Vidare krävs att uppgifterna som lämnas till polisen kan antas kunna bidra till att förhindra brottet, samt att uppgiftslämnandet inte är olämpligt med hänsyn till pågående eller planerade insatser. Är det oklart om uppgifterna får lämnas ut kan handläggaren rådgöra med Polismyndigheten, avidentifierat. Gäller det misstanke om vissa brott begångna mot barn och unga under 18 år, finns en sekretessbrytande bestämmelse i förhållande till åklagare och Polismyndigheten i 10 kap. 21 § OSL.

Beträffande barn och unga under 21 år har socialförvaltningen möjlighet att lämna uppgifter till Polismyndigheten om det finns risk för att barnet eller den unga personen kommer att begå brott.¹⁸ Vidare får socialförvaltningen i vissa situationer lämna uppgifter till polisen vid misstanke om begångna brott i nära relationer om straffet för brottet är minst ett års fängelse (10 kap. 23 § OSL).

Ovan nämnda bestämmelser innebär att socialförvaltningen i vissa fall kan lämna uppgifter till Polismyndigheten i ett tidigt skede innan någon brottslig våldshandling har begåtts, eller då våldet ännu inte är av sådan art att det riskerar att leda till dödlig utgång, samt efter att ett allvarligt brott har begåtts.

I övrigt kan socialförvaltningen vara skyldig att lämna ut uppgifter till Åklagarmyndigheten eller Polismyndigheten på begäran, om uppgifterna är sådana som får lämnas ut enligt exempelvis 10 kap. 18 c, 21 och 23 §§ OSL. Socialförvaltningen avgör om det finns förutsättningar för att lämna ut uppgifterna. Vid en begäran enligt 10 kap. 18 c § OSL ska socialnämnden göra en prövning av om det, med hänsyn till planerade eller pågående insatser för den enskilde eller för den närstående, eller av andra särskilda skäl, är olämpligt att uppgifterna lämnas ut.

¹⁷ 10 kap. 18 c § OSL.

¹⁸ 10 kap. 18 a § OSL.

4.7. Säkerhet

Handläggning av relationsvåldsärenden ska präglas av ett säkerhetstänkande. Exempelvis ska nedanstående beaktas:

1. Val av mötesplats, kontaktvägar och tid för samtal med våldsutsatta.
2. Övervägande av vilka personer som ska närvara vid samtal med barn och skolungdomar, och om föräldrarna och/eller släktingar kan närvara utan att utgöra risk för upprepning av våldet.
3. Hantering av dokument och datasystem.
4. Funktionsnedsättning eller andra omständigheter som kan försvåra för den våldsutsatta att reagera snabbt vid hotfulla situationer.
5. Risker förenade med användning av teknik och sociala medier, som kan innebära ökade möjligheter för våldsutövaren att söka upp den våldsutsatta.
6. Säkerheten för den våldsutsatta när socialförvaltningen arbetar med våldsutövare. Metoden partnerkontakt ska användas för våldsutsatta personer när våldsutövaren går i behandling.
7. Närvarande av stödpersoner när våldsutsatta barn och skolungdomar möter närstående som utövat våld.

Socialförvaltningen ska samverka med Polismyndighetens Brottsoffer- och personsäkerhetsverksamhet (Bops) för att fastställa behov av särskilda skyddsåtgärder under förundersökning och rättegång.

4.8. Hantering av skyddade personuppgifter

4.8.1. Allmänt om skyddade personuppgifter

Skyddade personuppgifter används för att skydda personer som riskerar att utsättas för brott, hot, våld eller förföljelse. Skyddade personuppgifter kan medges på tre nivåer – sekretessmarkering, skyddad folkbokföring eller fingerade personuppgifter. Sekretessmarkering är en varningssignal för Skatteverket och andra myndigheter om att en prövning ska göras innan uppgifter om den enskilde lämnas ut. Skyddad folkbokföring betyder att en enskilds adressuppgift inte registreras i folkbokföringen. Adressuppgiften kan därmed inte spridas till andra myndigheter. Med fingerade personuppgifter får den enskilde nya identitetsuppgifter.

Socialförvaltningen ska ha ett säkerhetstänkande vid hantering av skyddade personuppgifter. Att begränsa antalet personer på socialförvaltningen som känner till de uppgifter som är skyddade är av betydande vikt. Utförare som

ger insatser utifrån beställning från socialförvaltningen ska ha kunskap om hur de ska hantera skyddade personuppgifter. Verksamhetschefen har ansvar för att se till att denna kunskap finns hos alla berörda utförare. Detta ska följas upp av berörd enhetschef på socialförvaltningen.

4.8.2. Sekretessmarkering

Sekretessmarkering innebär att endast behöriga medarbetare samt närmsta chef har möjlighet att få tillgång till den enskildes personakt i verksamhetssystemet. Om den enskilde har sekretessmarkering ska personens akt sekretessmarkeras i verksamhetssystemet. Vid sökningar och sammanställningar i verksamhetssystemet presenteras personen endast med ärendenummer och födelseår. Särskild behörighet ska krävas för att öppna upp ärendet i verksamhetssystemet.

Den handläggare som beslutar om en insats ska ansvara för att informera utföraren om att den enskilde i fråga har skyddade personuppgifter och om vem utföraren ska ha kontakt med på socialförvaltningen.

4.8.3. Post till personer med skyddade personuppgifter

Skatteverket förmedlar post till personer med skyddade personuppgifter. Det brev som ska förmedlas ska läggas i ett slutet kuvert. Kuvertet ska ha avsändaradress så att Skatteverket kan returnera försändelsen om inte mottagaren kan nås. På kuvertet skrivs mottagarens personnummer och, om möjligt, mottagarens fullständiga namn. Kuvertet ska sedan läggas i ett ytterkuvert som sänds till Skatteverkets postförmedlingsadress:

*Skatteverket
Förmedlingsuppdrag
Box 2820
403 20 GÖTEBORG*

Posten kommer att förmedlas till mottagaren oavsett var mottagaren bor. Flera försändelser kan läggas i samma ytterkuvert.

4.8.4. E-post

Kommunikation via e-post, när det gäller skyddade personuppgifter, ska inte ske vare sig inom eller mellan myndigheter, eller med den enskilde. Den enskilde ska upplysas om riskerna med att kommunicera via e-post.

4.8.5. Telefonkontakt

Det kan i vissa fall vara nödvändigt att ha någon form av kod vid telefonkontakt. Detta måste överenskommas vid ett personligt möte.

Arbetstelefoner på socialförvaltningen ska alltid ha särskild pinkod och ska vara utrustade med sekretessglas. Sms-konversationer med våldsutsatta och våldsutövare ska ske med stor försiktighet utifrån reglerna om sekretess. Om sms-konversationer sker ska telefonen rensas kontinuerligt på meddelanden efter att de tillförts akten. Att alltid motringa är viktigt i relationsvåldsärenden.

5. Utredning av våldsutsatta vuxna personer

5.1. Aktualisering

Aktualisering sker när socialförvaltningen, genom ansökan, anmälan eller på annat sätt, får kännedom om misstänkt våld i nära relation.

Relationsvåldsärenden som inkommer via stadens kontaktcenter (KC) läggs i en särskild KC-supportgrupp som hanteras av relationsvåldshandläggare.

Relationsvåldshandläggare lägger upp en aktualisering i verksamhetssystemet, registrerar de inkomna uppgifterna och kontaktar personen som ansökan, anmälan eller underrättelse berör. Om uppgiftslämnaren är någon annan än den som uppgifterna berör bör uppgiftslämnaren informeras om att uppgifterna är mottagna.

Det kan hända att handläggare eller utförare inom socialförvaltningen får indikationer på att det förekommer våld i en nära relation i ett nytt eller redan aktuellt ärende. När det gäller nyinkomna ärenden bör mottagande handläggare ta väsentliga uppgifter, göra en bedömning av den akuta situationen samt informera om socialförvaltningens relationsvåldsteam. Efter att råd och stöd inledningsvis har getts av mottagande handläggare kan behov av utredning föreligga. En kontakt ska då tas med relationsvåldshandläggare. Om den enskilde önskar ha hjälp och stöd, ges information om att relationsvåldshandläggarna kommer att ta kontakt snarast möjligt. Om relationsvåldshandläggarna inte är tillgängliga hänvisas ärendet till mottagningsjouren på ekonomi- och arbetsmarknadsenheten om situationen är akut.

Relationsvåldshandläggare kontaktar den enskilde och informerar om vilket stöd och hjälp som socialförvaltningen kan erbjuda. Relationsvåldshandläggare gör därefter en förhandsbedömning och öppnar vid behov ett ärende och inleder utredning. Det krävs samtycke från den våldsutsatta för att inleda

utredning gällande våldsutsatta vuxna personer. Aktualiseringar som inte leder till utredning avslutas mot kronpärm.

5.2. Utredning, bedömning, och information

Relationsvårdsteamet ska utan dröjsmål inleda utredning enligt 11 kap. 1 § SoL om det inkommer uppgifter om att en person utsatts för våld av närstående och personen är positiv till stöd och hjälp från socialförvaltningen. Utredning får dock inte inledas om den enskilde inte själv vill det, när det gäller vuxna våldsutsatta personer. Relationsvårdshandläggare utreder våldet och behov av skydd och andra insatser. Bedömningsinstrumentet FREDA ska användas.

Om den våldsutsatta inte vill ha någon kontakt, stöd eller hjälp från socialförvaltningen ska denne informeras om vilket stöd och hjälp som finns inom socialtjänsten samt motiveras till vidare kontakt. Den våldsutsatta ska även informeras om andra hjälpinsatser i samhället, till exempel Polis- och Åklagarmyndigheten, sjukvården, kvinnojourer, stömlinjer, Brottsofferjouren och andra organisationer. Den våldsutsatta ska informeras om möjligheten att i ett senare skede ta förnyad kontakt med socialförvaltningen för stöd och hjälp.

Vid utredning ska följande uppmärksammas:

1. Utredda behovet av stöd och hjälp akut, dvs. sådant som det är nödvändigt att tillgodose omgående. Det kan handla om tillfälligt boende samt ekonomiskt bistånd till mat och det nödvändigaste. Ekonomiskt bistånd kan beviljas om den våldsutsatta saknar medel för att tillförsäkra sig en skälig levnadsstandard. Beslut om akut stöd och hjälp kan tas under pågående utredning.
2. Uppmana, motivera och hjälpa den våldsutsatta att vid behov uppsöka sjukvård för att få en läkarundersökning. Läkarundersökningen är viktig för personens hälsa, men även för ett eventuellt rättsintyg (d.v.s. dokumentation av skador) som kan styrka den våldsutsattas berättelse vid en polisanmälan.
3. Uppmana, motivera och hjälpa den våldsutsatta att göra en polisanmälan om en sådan inte redan är gjord. Uppmärksamma om det finns behov av skyddsåtgärder, till exempel skyddade personuppgifter eller kontaktförbud.
4. Om det finns barn ska kontakt omgående tas med barn- och ungdomsenhetens mottagningsgrupp. Inget samtycke krävs. En anmälan ska alltid göras till barn- och ungdomsenheten enligt 14 kap. 1 § SoL när det finns oro för att barn/ungdomar far illa. Den våldsutsatta ska ges information om anmälningskyldigheten avseende barn.

5. Utredda våldets karaktär och omfattning för att kunna bedöma den våldsutsattas behov av stöd och hjälp.
6. Utredda våldets konsekvenser och hur situationen hanteras. Konsekvenser kan handla om fysiska eller psykiska besvär, samt sociala, ekonomiska och praktiska svårigheter i den utsattas vardag. Uppgifter om hur situationen hanteras är viktiga för bland annat säkerhetsplanering.
7. Kartlägga den våldsutsattas nätverk.
8. Uppmärksamma boendesituationen. Är det möjligt att våldsutövaren lämnar familjens gemensamma bostad i stället för den våldsutsatta? En förutsättning är att den våldsutsatta anser sig vara trygg i bostaden och att våldsutövaren accepterar att lämna. Kan den våldsutsatta bo hos någon närstående? Finns behov av skyddat boende och extra stöd?
9. Uppmärksamma behov av stöd i föräldraskapet med anledning av våldet.
10. Identifiera och bedöma behov av stöd och hjälp på kort och lång sikt. Ta reda på den våldsutsattas framtidstankar.

5.3. Riskbedömning

En riskbedömning ska alltid göras av relationsvårdshandläggare. Som en del av riskbedömningen ska det användas en standardiserad bedömningsmetod.^{19,20}

Riskbedömningen är en viktig del av utredning och bedömning av stöd och skydd som den våldsutsatta behöver. Relationsvårdshandläggare ska löpande se över och utvärdera om riskbedömningen behöver ändras utifrån nya omständigheter i ärendet. Det kan till exempel handla om situationer där en våldsutsatt person vill separera från våldsutövaren eller om en våldsutsatt person ska lämna ett skyddat boende. Utifrån vad som framkommer vid riskbedömningen kan det finnas behov av omedelbara skydds- och stödåtgärder. Nedanstående är några frågor som kan ställas när en riskbedömning görs:

1. Vilka sorters våld har den våldsutsatta varit utsatt för?
2. Hur länge har våldet pågått? Har det ökat i omfattning och/eller svårighetsgrad?
3. När blev den våldsutsatta senast utsatt?
4. Förekommer det andra hot i släkten?
5. Vet våldsutövaren om att du söker hjälp?
6. Var befinner sig våldsutövaren nu?

¹⁹ SARA:SV - Spousal Assault Risk Assessment guide (Short Version)

²⁰ PATRIARK – vid hedersrelaterat våld.

7. Finns det barn? Var befinner de sig? Vad har barnen hört eller sett av våldet? Har barnen blivit utsatta för direkt våld av våldsutövaren?
8. Har våldsutövaren hotat att döda den våldsutsatta, barnen eller sig själv? Innehar våldsutövaren vapen?
9. Vilken bedömning gör den våldsutsatta själv av hur riskfylld situation är?
10. Har den våldsutsatta tankar på att ta sitt liv? Att ha varit utsatt för våld innebär en förhöjd risk för självmord.
11. Behövs ett tillfälligt eller skyddat boende?
12. Kan den våldsutsatta hämta saker i den gemensamma bostaden? Hur ska den våldsutsatta skyddas då?
13. Hur kontaktas våldsutövaren?

Personer särskilt utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck kan befinna sig i mycket hotfulla situationer där det inte går att finna något skydd inom den egna familjen eller släkten. Risken för att utsättas för ytterligare våld ska inte underskattas. Den våldsutsatta bör därför inte träffas tillsammans med dennes familjemedlemmar eller släktingar eftersom det kan utgöra en risk för ytterligare våld.

Förutom socialförvaltningens utredning av den våldsutsattas behov av skydd och stöd kan även Polismyndigheten, Kriminalvården och skyddade boenden göra skyddsbedömningar. Socialförvaltningen ska, om inte sekretess förhindrar det, kommunicera med Polismyndigheten, Kriminalvården och skyddade boenden om riskbedömningar för att komplettera underlaget och underlätta samverkan kring den våldsutsatta.

6. Insatser till våldsutsatta vuxna personer

Relationsvåldshandläggare ska aktivt erbjuda insatser utifrån den våldsutsattas behov av skydd, stöd och hjälp, akut och på kort och lång sikt. Insatser ska erbjudas efter en individuell bedömning. Alla handläggare på socialförvaltningen ska arbeta aktivt för att motivera våldsutsatta vuxna personer att söka stöd och hjälp från relationsvåldsteamet.

6.1. Information, råd och praktiskt stöd

Relationsvåldshandläggare ska ge nödvändig information, svara på den våldsutsattas frågor samt vägleda den våldsutsatta. Relationsvåldshandläggare ska hjälpa den våldsutsatta vid kontakt med andra myndigheter, hälso- och sjukvården och andra aktörer. Vid behov ska relationsvåldshandläggare ge

praktiskt stöd, till exempel i att polisanmäla, ansöka om skyddade personuppgifter och kontaktförbud samt möjliggöra för den våldsutsatta att kunna hämta sina tillhörigheter från sin bostad.

6.2. Stödsamtal

Stödsamtal av varierande karaktär och omfattning kan erbjudas beroende på den våldsutsattas behov och förutsättningar. Samtalen kan vara pedagogiska, krisbearbetande eller motiverande. Den våldsutsatta kan även erbjudas icke-biståndsbedömda stödsamtal med fokus på att bearbeta känslorna kopplade till våldet som upplevts. Icke-biståndsbedömda stödsamtal kan även utföras av behandlare på Friytan (en del av vuxenenhetens öppenvård).

6.3. Kontaktperson

Vid placering på skyddat boende ska kontaktmannaskap ingå i uppdragsbeskrivningen.

6.4. Stöd och hjälp i samverkan med frivilliga organisationer

Relationsvårdshandläggare ska, vid behov, informera våldsutsatta om vart de kan vända sig för hjälp och stöd, utöver insatser som erbjuds av socialförvaltningen. Det kan handla om frivilliga/ideella organisationer eller andra samverkansinitiativ. En uppdaterad lista över möjliga aktörer som kan rekommenderas finns på intranätet och på Solna stads hemsida samt hos relationsvårdsteamet. Relationsvårdshandläggare ska särskilt informera om verksamheter som har tecknat samverkansöverenskommelse med Solna stad, till exempel Brottsofferjouren i Västerort, Agera kvinnojour och Barnahus i Stockholm.

6.5. Ekonomiskt bistånd

6.5.1. Akut ekonomiskt bistånd

När våldet i nära relation uppstår kan det hända att en akut, oftast oplanerad situation uppstår, till exempel när den våldsutsatta personen tvingats fly det egna hemmet. Socialförvaltningen ska säkerställa att den våldsutsatta har sina behov tillgodosedda gällande skydd, boende och basala nödvändigheter, till exempel mat och hygien. Vid bedömning av rätten till bistånd i det akuta skedet är skyddsbehovet det primära. Ekonomiskt bistånd kan därför behöva beviljas tillfälligt utan prövning av den våldsutsattas ekonomi. Den våldsutsattas ansökan gällande ekonomiskt bistånd i det akuta skedet ska handläggas av relationsvårdsteamet.

6.5.2. Ekonomiskt bistånd på kort och lång sikt

Om behov av ekonomiskt bistånd föreligger efter det inledande/akuta skedet ska en sedvanlig biståndsprövning göras enligt socialförvaltningens riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd. Har den våldsutsatta egna tillgångar eller inkomster kan det innebära att denne själv behöver bidra till sin egen försörjning. När behov av ekonomiskt bistånd bedöms vara långvarigt ska ansökan om ekonomiskt bistånd handläggas av ekonomihandläggare.

Vid prövning av rätten till ekonomiskt bistånd ska en individuell bedömning göras utifrån den våldsutsattas situation. Den våldsutsattas möjlighet att förfoga över egna och gemensamma inkomster, tillgångar och tillhörigheter, utan risk för upprepning eller eskalering av våldet, ska beaktas. Socialnämnden bör kunna göra undantag från principen om gemensamma tillgångar för makar, registrerade partners och sambor när den ena parten är eller har varit utsatt för våld och övergrepp av den andra parten. Särskild hänsyn ska tas till de merkostnader som den våldsutsatta kan ha gällande till exempel fördyrade livsmedelskostnader, inköp av nya kläder, kostnad för säkerhetsdörr och larm, kostnad för byte av lås till bostaden eller boendekostnader vid flytt till en dyrare bostad.

Om en skolungdom, som fyllt 18 men inte 21 år, på egen hand ansöker om ekonomiskt bistånd ska det vid bedömning övervägas att bortse från föräldrarnas underhållsskyldighet i det fall som skolungdomen är utsatt för hedersrelaterat våld eller förtryck.

6.6. Boende

6.6.1. Allmänt om boende

I Solna stad finns ingen förturskö till att få kontrakt på hyresbostäder. Utifrån riskbedömningen som görs av relationsvåldshandläggare avgörs vad som är ett lämpligt boende för en våldsutsatt person. Relationsvåldshandläggare undersöker möjligheten för den våldsutsatta och eventuella barn att bo kvar i sin nuvarande bostad. Vid separation kan den våldsutsatta ansöka om kvarsittningsrätt i parets gemensamma bostad hos tingsrätten. Kvarsittningsrätt bedöms utifrån den part som har störst behov av bostaden, till exempel den parten som har vårdnaden om barnen eller den som har mest umgänge med barnen och därmed behöver bo större.

Om möjligheten att bo kvar inte finns, till exempel för att den våldsutsatta inte får, vill eller vågar bo kvar i bostaden, kan relationsvårdshandläggare ge råd och stöd i att lösa boendesituationen när det akuta skyddsbehovet upphör. Det kan handla om information om vad den våldsutsatta själv kan göra för att lösa boendesituationen, till exempel att ställa sig i bostadskö, kontakta privata hyresvärdar och undersöka möjligheterna att få hyra genom andrahandsmarknaden. Möjligheten att få hjälp via det egna sociala nätverket ska undersökas. Vid behov kan hyresrådgivningen på ekonomi- och arbetsmarknadsenheten hjälpa till att förebygga situationer som kan leda till otryggt boende genom förslag till lösningar. Vid behov kan den våldsutsatta beviljas ekonomiskt bistånd för att kunna betala boendekostnader.

6.6.2. Skyddat boende

När utredning visar stora behov av skydd kan socialförvaltningen bevilja skyddat boende. Placering på skyddat boende görs när det finns en risk och fara för den våldsutsattas hälsa och liv. Denna insats föregås alltid av en utredning, bedömning och beslut som görs av relationsvårdsteamet. Inledningsvis fattas beslut om att bevilja skyddat boende upp till två veckor (se gällande delegationsordning). Bedömning av förlängt skyddat boende görs kontinuerligt och sektionschefen har delegation vid beslut om boende som överstiger två veckor. Vid bedömning av rätten till bistånd i form av skyddat boende får den våldsutsattas ekonomi inte avgöra om bistånd ska beviljas eller ej.

Placering på skyddat boende är en tillfällig lösning under tiden den våldsutsatta befinner sig i en akut situation och risken för att utsättas för våld av våldsutövaren är överhängande. När behovet av placering på skyddat boende upphör, med anledning av att hot och risk om våld inte längre finns, ska placeringen avslutas. Exempel på detta kan vara då våldsutövaren avtjänar ett fängelsestraff eller har flyttat till annan ort och inte längre söker kontakt med den våldsutsatta.

Även om skyddat boende inte är någon långsiktig lösning kan det ibland vara en del av en mer långsiktig insats med stöd- och behandlingsinsatser. En planering bör alltid upprättas för att stödja den våldsutsatta till en på sikt fungerande boendesituation. Målet är att den våldsutsatta kan leva ett självständigt liv.

6.6.3. Tillfälligt boende

I det fall den våldsutsatta är i behov av att komma bort från våldsutövaren och inte har några möjligheter att ordna temporärt boende på egen hand, kan tillfälligt boende beviljas, såsom vandrarhem och pensionat, som motsvarar den våldsutsattas behov. I de fall det inte finns tillgängliga rum på vandrarhem kan det i undantagsfall vara aktuellt med kortare tids boende på hotell, d.v.s. några enstaka dygn. En individuell bedömning gällande den våldsutsattas ekonomi görs för att pröva behov av ekonomiskt bistånd till boendet. Tillfälligt boende är enbart ett alternativ om den våldsutsatta inte är i behov av skydd från våldsutövaren.

Jourlägenhet för våldsutsatta kan beviljas när boendesituationen inte går att lösa på annat sätt och där behov av boende finns efter avslutad placering på skyddat boende. Jourlägenheten är tänkt att användas under en tidsbegränsad period. Vid ett längre behov av tillfälligt boende kan lägenhet genom Boendekedjan Nordväst erbjudas av Relationsvårdshandläggare. För att beviljas boende genom Boendekedjan Nordväst krävs att den våldsutsatta har polisanmält, har sekretessmarkering och att det finns ett skyddsbehov. Lägenheterna i Boendekedjan Nordväst har hemlig adress och boendet gäller i högst ett år.

6.7. Återvända hem

Det är vanligt att den våldsutsatta återvänder till våldsutövaren flera gånger innan han eller hon bestämmer sig för att lämna förhållandet. Risken för upprepning av våldet ska inte underskattas när den våldsutsatta ska återvända hem. Om den våldsutsatta väljer att återvända hem ska en säkerhetsplan upprättas som beaktar både den vuxne och de eventuella barnens situation. En säkerhetsplan innehåller frågor som:

1. Vad har tidigare fungerat för att avvärja krissituationer?
2. Hur ser den våldsutsattas nätverk ut och hur kan nätverket stödja och hjälpa?
3. Vart ska den våldsutsatta ta vägen om han eller hon måste fly?
4. Den våldsutsatta bör packa en väska med nödvändigheter, till exempel extra kläder, viktiga papper (pass, id-handlingar, betyg, m.m.), en extranyckel till bilen, en hemlig mobiltelefon och hemnyckel. Väskan kan förvaras på jobbet eller exempelvis hos en vän. Väskan ska finnas tillgänglig om den våldsutsatta behöver fly.
5. Ha extrapengar undanstopgade.

Relationsvårdshandläggare ska delge den våldsutsatta alla viktiga kontaktuppgifter till verksamheter där det är möjligt att få hjälp om en krissituation skulle uppstå. Den våldsutsatta ska informeras att han eller hon alltid är välkommen att kontakta relationsvårdsteamet vid behov av stöd och hjälp.

Fortsatt stöd efter uppbrottet är viktigt för våldsutsatta som brutit kontakt med sin familj eller släkt på grund av hedersrelaterat våld. Ensamhet och längtan efter familjen kan vara påtaglig och tvinga den våldsutsatta att återvända hem.

7. Utredning av våldsutövande vuxna personer

7.1. Aktualisering

Aktualisering sker när socialförvaltningen, genom ansökan, anmälan eller på annat sätt får kännedom om misstänkt våld i nära relation. Personen som misstänks ha utövat våld ska kontaktas av relationsvårdshandläggare och informeras om möjligheterna till stöd och hjälp, samt motiveras till att ta emot hjälpen. Motiverande samtal (MI) ska användas av relationsvårdshandläggare genom hela kontakten med våldsutövaren för att motivera och förstärka viljan till förändring.

Innan kontakten ska det alltid göras en bedömning av när det är lämpligt att ta kontakt med våldsutövaren. Säkerheten för den som utsatts för våldet ska beaktas. Utgångspunkten i arbetet med en våldsutövare ska alltid vara att den våldsutsatta ska kunna leva ett liv fritt från våld. Insatserna som ges till en våldsutövare behöver ha ett säkerhetsperspektiv när det gäller våldsutsatta och barn som har bevittnat våld. Ett sätt att värna om våldsutsatta och barn som har bevittnat våld är modellen partnerkontakt.

När våldsutövaren är motiverad till att ta emot stöd och hjälp inleds utredning enligt 11 kap. 1 § socialtjänstlagen. Aktualiseringar som inte leder till utredning avslutas mot kronpärmen.

7.2. Utredning

Utredning enligt 11 kap. 1 § socialtjänstlagen gällande vuxna våldsutövare förutsätter den enskildes samtycke när utredningen avser den enskilde själv. Relationsvårdshandläggare ansvarar för att utreda och bedöma behov av insatser till våldsutövande vuxna. Är våldsutövaren inte intresserad av socialförvaltningens hjälp och stöd ska utredning inte inledas. Undantag från

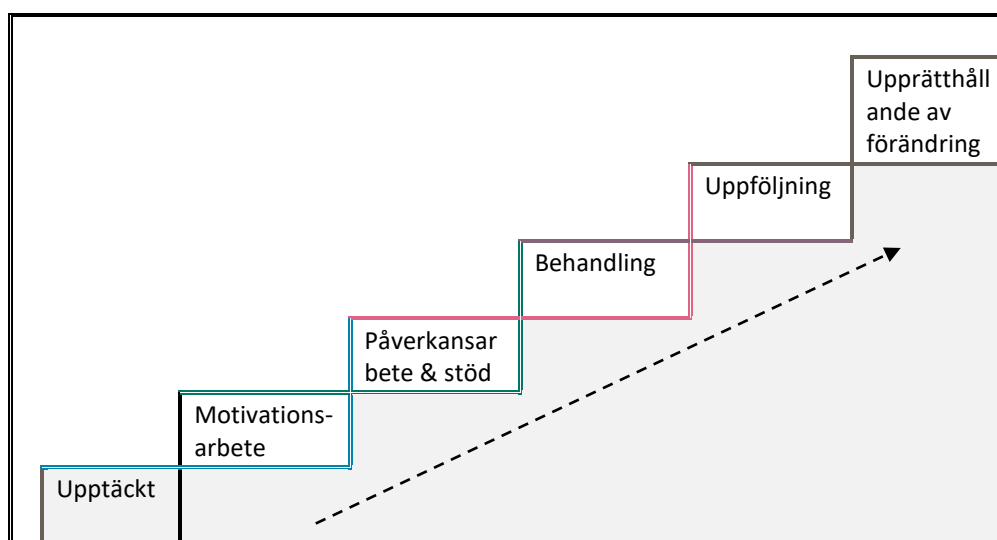
regler om samtycke kan göras när det kan antas finnas behov av vård enligt Lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) eller Lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM), eller när socialnämnden är skyldig att yttra sig på begäran av domstol eller annan myndighet. Vuxenenheten eller barn- och ungdomsenheten utreder behov av vård enligt LVM och LVU.

Under utredning av våldsutövare kartläggs hur våldet i relationen har sett ut. Relationsvårdshandläggare ska bedöma risken för upprepat partnervåld samt våldsutövarens mottaglighet för insatser. Det är viktigt att uppmärksamma sociala problem som kan påverka våldsutövarens beteende, t.ex. missbruk, bostadssituation, arbetslöshet och psykisk ohälsa. I utredningen ska konsekvenserna av våldet, både för den våldsutsatta, eventuella barn och våldsutövaren själv, synliggöras. Efter utredningen ska våldsutövaren erbjudas insatser beroende på dennes behov och förutsättningar.

8. Insatser till våldsutövande vuxna personer

Målet med insatserna är att våldsutövare ska förändra sitt beteende för att förhindra att våldet upprepas. Tankemodellen ”insatstrappa” bör tillämpas, där förändringsarbetet ses som ett sammankopplat insatssystem innehållande upptäckt, motivationsarbete, påverkansarbete och stöd, behandling samt uppföljning och upprätthållande av uppnådd förändring²¹.

Figur 1: Insatstrappa för förändringsarbete med våldsutövare²¹

²¹ Sveriges Kommuner och Landsting. (2017). *Förändringsarbete med våldsutövande män – strategier för kvalitetsutveckling*.

Insatserna kan variera i innehåll, längd och omfattning beroende på våldsutövarens behov. En individuell bedömning ska alltid göras. Upptäckt av våldet och motivationsarbete till insatser ska vara integrerat i socialförvaltningens arbete på alla enheter och kan därför inledas innan våldsutövaren har kontakt med relationsvåldsteamet.

8.1. Påverkans- och stödsamtal

Råd- och stödsamtal med motiverande, pedagogiska eller krisbearbetande inslag kan erbjudas under en kortare period utifrån våldsutövarens förutsättningar och behov. Samtalen kan beröra information om våld och andra övergrepp, våldets konsekvenser, våldsutövarens funktionstillstånd och hur det kan påverka relationer med närstående samt tillgängliga insatser. Stödsamtal kan även användas till att motivera våldsutövaren till vidare insatser. Råd- och stödsamtalen kan även erbjudas utan biståndsbeslut.

8.2. Samtalsbehandling

Behandlande samtal enligt behandlingsmodellen ”Samtal om våld” kan erbjudas. Syftet med behandlingen är att våldsbeteendet ska upphöra bland annat genom att våldsutövaren ökar sin förmåga att hantera sina tankar samt identifierar och tolererar känslor som ökar risken för våld. Behandlingen syftar även till att förbättra våldsutövarens kommunikations- och relationsfärdigheter. Samtalsbehandling kan ta längre tid jämfört med andra stödinsatser. Vid behov kan samtalsbehandling erbjudas via externa utförare.

8.3. Partnerkontakt

När relationsvåldsteamet arbetar med våldsutövare ska säkerheten för den eller de som har utsatts för våld beaktas. Metoden partnerkontakt ska användas för att säkerställa att våldet inte fortgår eller förvärras under tiden våldsutövaren tar emot stöd och hjälp. Partnerkontakt innebär att den våldsutsatta partnern erbjuds kontakt med en relationsvåldshandläggare samtidigt som den våldsutövande partnern får insatser från socialförvaltningen. Genom partnerkontakt erbjuds säkerhetsplanering för den våldsutsatta. En förutsättning för partnerkontakt är våldsutövarens samtycke. Samtycket ska dokumenteras. Partnerkontakt är också frivilligt för den våldsutsatta.

En särskild aktualisering ska öppnas i verksamhetssystemet när den våldsutsatta samtycker till partnerkontakt. Dokumentation av partnerkontakt

ska göras i aktualiseringen. Aktualiseringen ska avslutas mot kronpärmen när partnerkontakt avslutas eller avbryts.

Relationsvåldshandläggare ska finnas till hands för att samtala om den våldsutsattas säkerhetssituation, hur risken för utsattheten för våldet ser ut, våldsutövarens risk för återfall, behov av andra stödinsatser, barnens situation samt åtgärder som kan öka säkerheten. Genom partnerkontakt kan den våldsutsatta även få viss information om hur det går för våldsutövaren, exempelvis information om att behandling/insats fortfarande pågår eller om våldsutövaren har avslutat kontakten.

Det är viktigt att beakta att benägenheten att utöva våld inte behöver ha minskat eller upphört bara för att våldsutövaren exempelvis har fullföljt en insats eller visat intresse för att söka insatser.²² Riskbedömning och säkerhetsplanering behöver därför göras flera gånger.

8.4. Hjälp vid kontakt med andra myndigheter, hälso-och sjukvården samt civilsamhället

Våld i nära relation sker oftast i samband med sjukdom och andra sociala problem, till exempel psykisk ohälsa, missbruk och arbetslöshet. Våldsutövare kan därför behöva stöd och hjälp från flera aktörer. Samverkan är därför nödvändig, både internt på socialförvaltningen och externt med andra myndigheter och aktörer, till exempel Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Skatteverket och stömlinjer för våldsutövare och personer i kris.

I vissa fall är kontakt med hälso- och sjukvården nödvändig då våldsutövandet kan vara kopplat till tillstånd som inte kan behandlas med stödsamtal av socialförvaltningen. Det kan exempelvis behövas psykiatrisk eller annan utredning som föranleder medicinsk behandling.²³ Det är viktigt i sådana fall att våldsutövare får rätt utredning och behandling från rätt verksamhet.

8.5. Boende

I de fall våldsutövaren bor tillsammans med den våldsutsatta kan våldsutövaren motiveras till att lämna bostaden så att den våldsutsatta får bo kvar. Risken för att våldsutövaren söker upp den som är utsatt ska beaktas vid denna lösning.

²² Våld i nära relationer – Handbok för socialtjänsten, hälso- och sjukvård och tandvården, 2023, s. 189.

²³ Våld i nära relationer – Handbok för socialtjänsten, hälso- och sjukvård och tandvården, 2023, s. 193.

Vid behov ska våldsutövaren informeras om möjligheten att ansöka om ekonomiskt bistånd till kostnader för tillfälligt boende. Vid handläggning av våldsutövares ansökan om ekonomiskt bistånd bör undantag kunna göras från principen om gemensamma tillgångar för makar, registrerade partners och sambor.

9. Ansvarsfördelning och samverkan

9.1. Ansvarsfördelning mellan enheterna på socialförvaltningen

Relationsvårdsteamet ansvarar för att utreda behov av stöd och hjälp, bedöma risk för våld, fatta beslut, genomföra och följa upp insatser för våldsutsatta och våldsutövande vuxna personer. Relationsvårdsteamet ansvarar för unga vuxna mellan 18–20 år förutsatt att Lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) inte är tillämplig. Relationsvårdshandläggare ska hantera det initiala akuta behovet av ekonomiskt bistånd. Vid fortsatt behov av ekonomiskt bistånd handläggs detta av ekonomihandläggare. Barn- och ungdomsenheten ansvarar för att förhandsbedöma, utreda, besluta om, genomföra och följa upp insatser för barn och ungdomar upp till 18 år. Barn- och ungdomsenheten ansvarar för frågor gällande stöd i föräldraskap. Särskilda riktlinjer finns hos barn- och ungdomsenheten.

9.2. Intern samverkan

När en våldsutsatt eller våldsutövande person har kontakt med olika enheter på socialförvaltningen ska enheterna samverka. Samverkan ska genomföras av en helhetssyn, där den enskildes behov står i centrum. Relationsvårdsteamet ska även samverka med omvårdnadsförvaltningen när en våldsutsatt eller våldsutövande person har behov av stöd och hjälp från omvårdnadsförvaltningen. Gemensamma rutiner för samverkan i relationsvåldsärenden ska följas.

9.3. Ansvarsfördelning mellan kommuner

Kommunen har det yttersta ansvaret för att de som vistas i kommunen får det stöd och den hjälp som de behöver.²⁴ En bosättningskommun har det huvudsakliga ansvaret för att utreda, besluta om, verkställa, finansiera och följa upp stöd- och hjälpinsatser till våldsutsatta och våldsutövande personer. En och samma kommun ska så långt det är möjligt ha ett samlat ansvar för stöd och hjälp som den enskilde behöver. Bosättningskommunen behåller ansvaret

²⁴ 2 kap. 1 § och 2 a kap. 1 § SoL.

även om en person tillfälligt vistas utanför kommunen, till exempel vid placering i skyddat eller tillfälligt boende i en annan kommun. Därför kan den enskilde få vistas tillfälligt i en kommun under en längre tid utan att vistelsekommunen övergår till att bli bosättningskommun.

I en akut situation kan vistelsekommunen ge det stöd och hjälp som behövs tills dess att bosättningskommunen tar sitt ansvar. Om det är oklart vilken kommun som är ansvarig för stöd- och hjälpinsatser till den enskilde enligt bestämmelserna i 2 a kap. SoL ska vistelsekommunen alltid ansvara för att den enskilde får allt det stöd och den hjälp som denne behöver. Det gäller i sådana fall inte enbart insatser som kan behövas i en akut situation, utan även andra insatser. Om det står klart att en annan kommun än vistelsekommunen ansvarar för stöd och hjälp åt en enskild är vistelsekommunens ansvar begränsat till akuta situationer.²⁵

När den enskilde vistas i en annan kommun och uppger att han eller hon inte avser att återvända till bosättningskommunen, ska vistelsekommunen anses vara personens nya bosättningskommun.²⁶ En kommun kan begära att flytta över ett ärende till en annan kommun där den enskilde bedöms ha sin starkaste anknytning. Den enskildes önskemål ska beaktas vid en sådan begäran. Om berörda kommuner inte är överens om överflyttning av ärendet kan ansökan om överflyttning göras hos Inspektionen för vård och omsorg (IVO).²⁷

En person som önskar flytta till en annan kommun på grund av våld eller andra övergrepp, men inte kan göra det utan att de insatser som han eller hon behöver erbjuds, får ansöka om insatser i den kommunen. Ansökan ska behandlas som om personen var bosatt i inflyttningskommunen, oavsett om personens behov är tillgodosedda i bosättningskommunen eller ej. Bosättningskommunen är skyldig att på begäran bistå med den utredning som behövs för att kunna pröva ansökan.²⁸

I vissa situationer kan kommunen ha ansvar för stöd och hjälp till utländska medborgare som vistas i kommunen. EU/EES-medborgare och familjemedlemmar med uppehållsrätt i Sverige har rätt till stöd och hjälp på samma villkor som svenska medborgare. En person som saknar

²⁵ Våld i nära relationer – Handbok för socialtjänsten, hälso- och sjukvård och tandvården, 2023, s. 54.

²⁶ Prop. 2010/11:49 s. 39.

²⁷ 2a kap. 10–11 §§ SoL.

²⁸ 2a kap. 8–9 §§ SoL.

uppehållstillstånd eller uppehållsrätt kan ha rätt till stöd och hjälp för att avhjälpa en akut nödsituation. Endast i undantagsfall kan den enskilde ha rätt till stöd och hjälp utöver vad som kan ses som akut nödhjälp.²⁹ Utländska medborgare som inte har sin egentliga bosättning och hemvist i Sverige, utan vars vistelse här snarare har karaktären av besök, anses dock bara ha rätt till bistånd i akuta nödsituationer.³⁰ För asylsökande ansvarar Migrationsverket för logi och ekonomiskt bistånd i form av dagsersättning och särskilt bidrag. Kommunens yttersta ansvar kan då gälla för andra behov som inte täcks av Migrationsverket. Kommunen ansvarar för ensamkommande flyktingbarn.

9.4. Extern samverkan

9.4.1. Polismyndigheten och rättsligt stöd

Relationsvårdsteamet, Polismyndigheten och Åklagarmyndighet ska samverka i ärenden som gäller relationsvåld. Socialförvaltningens handläggare ska motivera en våldsutsatt person till att polisanmäla. Den våldsutsatta har oftast rätt till ett målsägandebiträde. Målsägarbiträdet har god kompetens och kan hjälpa den våldsutsatta med många av de frågor som kan uppstå och hjälpa till i kontakt och samverkan med andra samhällsaktörer. Målsägarbiträdet kan även hjälpa till att föra en eventuell skadeståndstalan.

Förutom skadestånd från gärningspersonen finns även andra möjligheter till ersättning för den som varit utsatt för ett brott i nära relation, till exempel via sitt försäkringsbolag alternativt ersättning från staten i form av brottsskadeersättning. Förutsättningarna för brottsskadeersättning är att brottet är polisanmält och att personen inte kan få ersättning från gärningsmannen eller ett försäkringsbolag. Även barn som bevittnat brott eller själva blivit utsatta för brott blir målsägande och har därmed rätt till skadestånd och brottsskadeersättning på samma sätt som målsägande i övriga brott.

Inom polisen finns även brottsoffer- och personsäkerhetsverksamhet som samordnar polisens brottsofferarbete, till exempel insatser till stöd och hjälp för brottsoffret. Brottsoffer- och personsäkerhetsverksamheten har även hand om vissa skyddsåtgärder där hotbilden är lägre.

²⁹ HFD 2014 ref. 37 och HFD 2018 ref. 39.

³⁰ Våld i nära relationer – Handbok för socialtjänsten, hälso- och sjukvård och tandvården, 2023, s. 60.

Relationsvårdshandläggare och polisen bör samverka i risk- och skyddsbedömningar och göra gemensamma uppföljningar vid behov.

9.4.2. Skatteverket

Skatteverket tar emot och handlägger ansökningar om skyddade personuppgifter. Relationsvårdshandläggarna kan vara behjälpliga vid ansökan om skyddade personuppgifter genom att skriva intyg som beskriver den våldsutsattas situation och hjälpa den våldsutsatta att fylla i ansökan. Av stor betydelse är att adressändring till den aktuella adressen görs först efter att beslut om sekretessmarkering fattats. Post till personer med skyddade personuppgifter ska förmedlas enligt särskilda rutiner för postgång för personer med skyddade personuppgifter (*se avsnitt 4.8.3, sida 23*).

9.4.3. Hälso- och sjukvården

Det är viktigt att klargöra vilka behov som finns i det akuta skedet, samtidigt som den våldsutsatta informeras om tillgängligt stöd på längre sikt. Finns behov av akut sjukvård och dokumentation av skador ska detta prioriteras. Samtalskontakt för den våldsutsatta och våldsutövaren finns via regionens primärvård och psykiatrisk öppenvårdsmottagning. Regionen ska tillsammans med kommunen upprätta en individuell plan när den enskilde har behov av insatser både från hälso- och sjukvården och från socialtjänsten, om regionen eller kommunen bedömer att det behövs och om den enskilde samtycker till det.

9.4.4. Kronofogdemyndigheten

Det kan vara av betydande vikt för den våldsutsatta att få hjälp med att ta sig hem till den tidigare bostaden för att hämta personliga tillhörigheter. En ansökan om handräckning hos Kronofogdemyndigheten kan övervägas om det bedöms som utsiktslöst för den våldsutsatta att få ut sina ägodelar ur bostaden. Om bodelning inte är gjord kan det emellertid uppstå problem om det inte är klarlagt vilka saker som tillhör den våldsutsatta, vilket löses genom en civilrättslig process. Mer information om handräckning finns på Kronofogdemyndighetens hemsida.

9.4.5. Civilsamhället

Vid våld i nära relation kan civilsamhället och frivilligorganisationer erbjuda stöd och hjälp i olika former för den våldsutsatta, våldsutövaren, barnen i den drabbade familjen samt närstående. Civilsamhället kan bidra med råd, stöd och skydd; exempelvis kvinnofridslinjen, kvinnojourer och brottsofferjourer. Olika

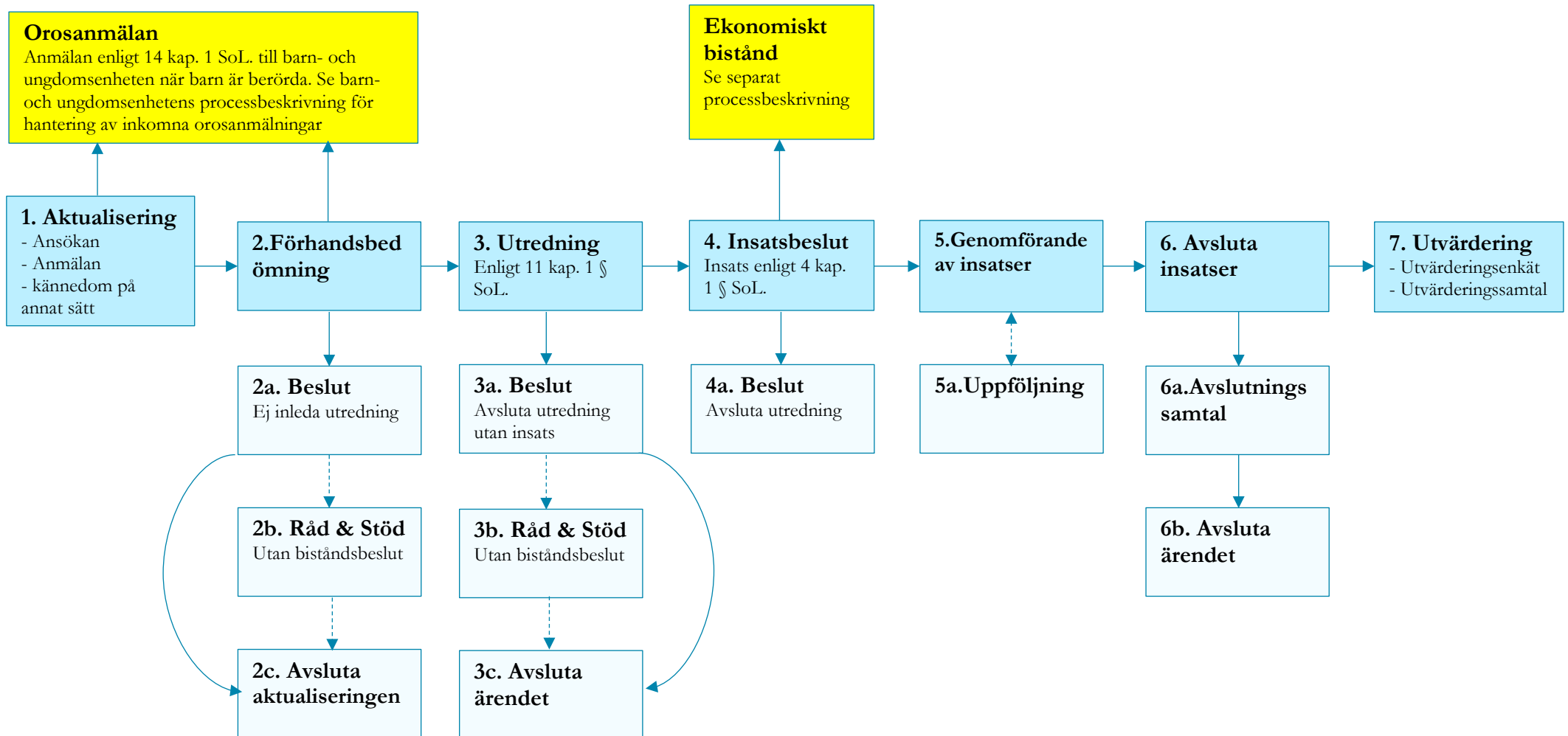
former av stöd kan vara aktuella vid olika tillfällen. En utförlig lista över användbara kontakter finns på Solna stads hemsida och intranät.

10. Avsluta och följa upp

En insats eller ett ärende ska avslutas när behovet av stöd och hjälp upphör. Efter avslutad insats ska socialförvaltningen följa upp hur den enskilde har uppfattat bemötande, den hjälp som denne erhållit samt om insatser och annat stöd fungerat bra. Vid uppföljning ska det undersökas om stödet och hjälpen till den enskilde haft avsedd effekt. Relationsvårdsteamet ansvarar för uppföljning av insatser till våldsutsatta och våldsutövande vuxna.

Uppföljning ska genomföras genom ett avslutningssamtal i direkt anknytning till att insatser/ärendet avslutas och i ett utvärderingssamtal några månader efter att kontakten med den enskilde avslutats. Utvärderingssamtalet förutsätter den enskildes samtycke. När kontakten avslutas ska den enskilde få med sig en utvärderingsblankett med frågor om hur denne upplevt kontakten med socialförvaltningen och eventuell förändring i våldssituationen. Den enskilde ska uppmanas fylla i och returnera utvärderingsblanketten till Relationsvårdsteamet. Utvärderingsblanketten ska fyllas i anonymt.

11. Ärendeflöde

Nollvision

**Socialnämndens handlingsplan/åtgärdsplan mot våld i
nära relationer**

SOLNA STAD

POLICY – antas av kommunfullmäktige

En policy uttrycker politikens värdegrund och förhållningssätt. Denna typ av dokument fastställs av kommunfullmäktige då de är av principiell beskaffenhet och därmed enligt kommunallagen tillhör fullmäktiges exklusiva beslutanderätt och gäller tills vidare. En policy talar om vad staden vill uppnå inom ett specifikt område som berör flera verksamheter. Policyn bör inte innehålla detaljerade ställningstaganden vad gäller utförande, prioriteringar eller metoder.

STRATEGI – antas av kommunstyrelsen

Strategidokument anger konkreta åtgärder för den politiska viljeinriktningen. En strategi ska ange vem som ansvarar för att åtgärder genomförs, när de ska vara genomförda samt vilka prioriteringar som ska göras. Strategin ska gälla under en begränsad period, exempelvis under en mandatperiod och antas av kommunstyrelsen.

RIKTLINJE – antas av kommunstyrelsen

Riktlinjer säkerställer riktigt agerande och god kvalitet i stadens arbete. I riktlinjer preciseras hur något ska uppnås. Det kan exempelvis handla om hur verksamheterna ska arbeta för att uppnå de politiska inriktningar och mål som finns i en policy eller strategi och dessa antas av kommunstyrelsen.

ANVISNING – godkänns av förvaltningschef/chef

Anvisningar och rutiner rör sig i regel om ren verkställighet av riktlinjer eller andra styrdokument. Denna typ av dokument är förvaltningens verktyg för att verkställa politiska beslut och dokumenten är inte föremål för formella beslut i politiska organ utan upprättas efter behov av varje verksamhet/enhet i samråd med ansvarig förvaltningschef/chef. Detta innebär således att stadsövergripande anvisningar och rutiner beslutas av stadsledningsförvaltningens förvaltningschef/chef.

Dokumenttyp:	Handlingsplan
Giltighetstid:	Tills vidare
Beslutande organ:	Socialnämnden
Beslutsdatum:	2024-03-18
Antagen till följd av lag:	Klicka eller tryck här för att ange text.
Revisionsdatum:	Klicka eller tryck här för att ange text.
Dokumentansvarig:	Socialförvaltningen
Uppföljning:	Arligen

Innehållsförteckning

Bakgrund	4
Inledning	4
Definition av våld i nära relationer.....	4
Socialnämndens ansvar	4
Syfte med handlingsplan/åtgärdsplan.....	5
Koppling till andra styrdokument.....	5
Solna stads trygghetsstrategi.....	5
Solna stads strategi för att motverka hedersrelaterat våld	5
Nationell strategi för att bekämpa mäns våld mot kvinnor.....	6
Operation kvinnofrids strategi för att förebygga och bekämpa våld i Stockholms län	6
Socialnämndens handlingsplan.....	6
Nollvision.....	6
Målgrupp	7
Ansvarsfördelning.....	7
Delmål, aktiviteter och indikatorer	7
Delmål 1: Våldsprevention och tidig upptäckt.....	7
Delmål 2: Kunskap- och kompetensutveckling	8
Delmål 3: Trygghet, stöd och hjälp.....	9
Delmål 4: Samverkan	10
Delmål 5: Systematisk uppföljning och utvärdering.....	11

Bakgrund

Inledning

Våld i nära relationer är ett samhälls- och folkhälsoproblem som kan få allvarliga konsekvenser för den som utsätts. Våld i nära relationer är en kränkning av mänskliga rättigheter och de som är drabbade är ofta i behov av stöd. Både kvinnor och män kan vara utsatta för våld men kvinnor drabbas i en större utsträckning. Våldet medför både akuta och långsiktiga individuella konsekvenser och höga kostnader för samhället. Det är angeläget att kraftsamla för att bekämpa våld och förtryck i nära relationer. Frihet från våld är en mänsklig rättighet.

Definition av våld i nära relationer

Våld är varje handling riktad mot en annan person, som genom att denna handling skadar, smärftar, skrämmer eller kränker, får denna person att göra något mot sin vilja eller avstå från att göra något den vill.¹

Våld i nära relationer är ett samlingsbegrepp som innefattar alla typer av våld mellan närstående. Med närstående menas att våldsutövare och våldsoffret har eller haft en nära relation, till exempel, nuvarande eller expartner, barn, föräldrar, syskon och släktingar. Människors levnadsförhållanden och andra faktorer kan påverka risken för att bli utsatt för våld i nära relation. I arbetet med våldsutsatta personer ska beaktas den särskilda utsatthet eller sårbarhet som en våldsutsatt person kan ha på grund av bland annat ekonomisk situation, funktionsnedsättning, hedersrelaterad kontext, kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, missbruk och beroende, sexuell läggning, tillhörighet till en nationell minoritet, utländsk bakgrund eller ålder.²

Socialnämndens ansvar

Socialnämnden svarar för omsorg och service, upplysningar, råd, stöd och vård, ekonomisk hjälp och annat bistånd till familjer och enskilda som behöver det.³ Socialnämnden har ansvar för brottsoffer genom att verka för att den som utsatts för brott och dennes närstående får stöd och hjälp. Barn som bevittnat våld eller andra övergrepp av eller mot närstående vuxna är brottsoffer och kan vara i behov av stöd och hjälp från socialnämnden.

¹ Isdal, P. (2002). Meningem med våld. Gothia förlag, Stockholm.

² 2 kap. 8 § HSLF-FS 2022:39

³ 3 kap. 1 § SoL.

Socialnämnden ska även verka för att den som utsätter eller har utsatt närstående för våld eller andra övergrepp ändrar sitt beteende. Detta ansvar innebär ett krav på socialnämnden att erbjuda stöd och hjälp till våldsutövare.

Syfte med handlingsplan/åtgärdsplan

Socialnämndens handlingsplan/åtgärdsplan som hädanefter benämns ”handlingsplan” i detta dokument, är av övergripande karaktär och beskriver socialnämndens prioriterade mål och aktiviteter i arbetet mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck.

Koppling till andra styrdokument

Socialnämndens handlingsplan mot våld i nära relationer utgår ifrån Solna stads vision, trygghetsstrategi, och strategin för att motverka hedersrelaterat våld.

Stadens vision:

Solna ska vara en sammanhållen och levande stad, som växer och utvecklas hållbart för alla solnabor. Staden kännetecknas av trygghet och öppenhet, där allas potential tas tillvara. Vi erbjuder kunskap, kreativitet och upplevelser som ökar regionens attraktionskraft.

Handlingsplanen knyter an till den nationella strategin för att bekämpa mäns våld mot kvinnor, och Operation Kvinnofrids strategi och handlingsplan för att motverka våld i nära relationer i Stockholms län.

Solna stads trygghetsstrategi

Solna stads trygghetsstrategi ger inriktning för stadens trygghetsskapande arbete under perioden 2024–2026. Strategin stipulerar riktade sociala insatser och att staden ska tillgängliggöra målgruppsanpassad information, stöd och hjälp för alla solnabor, och tillämpar normkritiska målgruppsanpassade arbetssätt kopplat till våld, kön och sexualitet. Den övergripande inriktningen för staden handlar om bland annat att stärka samverkan mellan stadens förvaltningar och med externa aktörer, öka stadens närvaro i den offentliga miljön, samt tillvarata civilsamhällets och näringslivets engagemang.

Solna stads strategi för att motverka hedersrelaterat våld

I Solna stads strategi för att motverka hedersrelaterat våld och förtryck förklaras att det inte ska accepteras att hedersrelaterat våld förekommer i Solna, och att våldsutövare ska ställas till svars för det. Strategins prioriterade åtgärdsområden är (1) utbildning och information för medarbetare, (2) att

upptäcka och stödja personer som utsätts för hedersrelaterat våld, och (3) samverka internt och externt. Samtliga nämnder har ansvar för genomförande av strategin.

Nationell strategi för att bekämpa mäns våld mot kvinnor

Regeringens nationella strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor är tioårig och gäller från och med den 1 januari 2017. Genom en långsiktig strategi och ett riktat åtgärdsprogram har regeringen lagt grunden till ett mer målinriktat och samordnat arbete mot mäns våld mot kvinnor. Särskilt angeläget är att utveckla våldsförebyggande insatser med inriktning på tre nivåer: (1) hela befolkningen, s.k. universell prevention; (2) grupper med förhöjd risk för att utöva eller utsättas för våld, s.k. selektiv prevention; och (3) män som har utövat våld för att förebygga upprepning av våld, s.k. indikativ prevention. Strategin sätter även fokus på skydd och stöd till våldsutsatta kvinnor och barn, förbättringar i rättsväsendets ingripande mot brott, samt förbättrad kunskap och metodutveckling. Den nationella strategin ingår i regeringens jämställdhetspolitiska skrivelse till riksdagen (Skr 2016/17:10). I strategin poängteras mäns delaktighet och ansvar för att stoppa våldet.

Operation kvinnofrids strategi för att förebygga och bekämpa våld i Stockholms län

Operation Kvinnofrid är en myndighetsgemensam samverkansplattform i Stockholms län med uppdrag att tillsammans arbeta för att ingen i Stockholms län ska utsättas för, utöva eller uppleva våld i nära relationer. För att kunna uppnå detta har en strategi och handlingsplan tagits fram. Genomförandet sker både gemensamt inom ramen för samverkansplattformen Operation Kvinnofrid samt av aktörerna enskilt. I samverkansplattformen ingår Länsstyrelsen i Stockholm, Region Stockholm, Polismyndigheten, Kriminalvården, Stockholms stad och Storsthlm som företrädare länets 26 kommuner. Samtliga delmål och aktiviteter i socialnämndens handlingsplan mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld utgår ifrån Operation kvinnofrids strategi 2020 – 2026.

Socialnämndens handlingsplan

Nollvision

Den övergripande visionen för socialnämndens arbete mot våld i nära relationer i Solna stad innebär att ingen ska utsättas för, uppleva eller utöva

våld i nära relationer. Arbetet mot våld i nära relationer tar sin utgångspunkt i den mänskliga rättigheten att ingen människa har rätt att kontrollera, hota, slå eller trakassera någon annan människa, inom eller utom familjen. För att uppnå nollvisionen har socialnämnden tagit fram denna handlingsplan som omfattar fem delmål.

Målgrupp

Socialnämndens handlingsplan berör våldsutsatta och våldsutövande barn och vuxna personer, samt barn som bevittnat våld i nära relationer.

Ansvarsfördelning

Socialförvaltningens relationsvåldsteam ansvarar för samordning, genomförande och uppföljning av aktiviteter enligt handlingsplanen. Barn- och ungdomsenheten ansvarar för aktiviteter och individärenden som berör barn och ungdomar upp till 18 år. Individärenden som berör personer över 18 år handläggs av relationsvåldsteamet, om lag med särskilda bestämmelser om våld av unga (LVU) inte är aktuell. Särskilda anvisningar gällande barn, ungdomar och föräldraskap finns hos socialförvaltningens barn- och ungdomsenhet. Socialförvaltningen ansvarar för eventuell revidering och årlig rapportering till socialnämnden.

Delmål, aktiviteter och indikatorer

Delmål 1: Våldsprevention och tidig upptäckt

Alla solnabor ska ha tillgång till information om våldets mekanismer och uttryck, konsekvenser och särskilda sårbarhetsfaktorer. Det ska finnas lättillgänglig information om var hjälp och stöd finns för våldsutsatta, våldsutövare och barn som bevittnat våld i nära relationer.

AKTIVITETER	TIDSPERIOD	ANSVARIG
<p>1. Med stöd av en kommunikationsplan, tillhandahålla samlad och lättillgänglig information för solnabor om våld i nära relationer och var hjälp och stöd finns.</p> <p>Indikatorer</p> <ul style="list-style-type: none"> - Årlig kommunikationsstrategi för våld i nära relationer. - Antal kanaler med information om våld i nära relationer. - Aktuell information på stadens webbplats och sociala medier. - Antal besökare på stadens webbplats för våld i nära relation. - Antal inlägg på stadens sociala medier. - Antal visningar av inlägg på stadens sociala medier. - Antal delningar av inlägg på stadens sociala medier. 	<p>Regelbundet, med årlig uppföljning</p>	<p>Sektionschef VINR</p>

AKTIVITETER	TIDSPERIOD	ANSVARIG
<ul style="list-style-type: none"> - Antal kommentarer på inlägg på stadens sociala medier. - Aktuell information på strategiska fysiska platser (biblioteket, reception på socialförvaltningen och stadshuset). - Information om våld i nära relationer på olika språk. 		
<p>2. Hålla en årlig informationskampanjmånad – en månad fri från våld</p> <p>Indikatorer</p> <ul style="list-style-type: none"> - Antal och typ av genomförda aktiviteter. - Antal deltagare på aktiviteter under <i>en månad fri från våld</i>. - Antal visningar och delningar av inlägg på stadens sociala medier under <i>en månad fri från våld</i>. 	Årlig	Sektionschef VINR
<p>3. Systematiskt ställa frågor om våld i nära relation när en kontakt etableras med socialförvaltningens IFO.</p> <p>Indikatorer</p> <ul style="list-style-type: none"> - Antal enheter med aktuella rutiner för att ställa frågor om våld med stöd av FREDA-kortfrågor. - Andel ärenden där frågor om våld ställts enligt FREDA-kortfrågor. 	Regelbundet, med årlig uppföljning	Sektionschefer på alla enheter på SF

Delmål 2: Kunskap- och kompetensutveckling

Alla medarbetare på socialförvaltningen ska ha grundläggande kunskap om våld i nära relationer. Relationsvårdshandläggare och övrig personal som genomför insatser särskilt inriktade på att ge stöd och hjälp till våldsutsatta och våldsutövande personer ska ha fördjupad sakkunskap inom området våld i nära relationer. Övriga medarbetare i Solna stad ska ha tillgång till information, samt erbjudas möjligheten att delta i utbildningar om våld i nära relationer. Kunskap och kompetens är grundläggande förutsättningar för att kunna upptäcka våldsutsatthet och våldsutövandet i nära relationer, motivera och hänvisa till rätt hjälpinsats, samt ge kvalificerat stöd och hjälp.

AKTIVITETER	TIDSPERIOD	ANSVARIG
<p>1. Erbjud grundläggande utbildning i våld i nära relationer med fokus på våldets olika uttrycksformer, mekanismer, konsekvenser och FREDA-kortfrågor. Utbildningen är öppen för alla stadens medarbetare men obligatorisk för medarbetare på socialförvaltningen.</p> <p>Indikatorer</p> <ul style="list-style-type: none"> - Antal utbildningstillfällen för medarbetare. - Andel medarbetare som har gått grundutbildningen. 	1 gång per termin.	Sektionschef VINR
<p>2. Erbjud utbildning i hedersrelaterat våld och förtryck. Utbildning erbjuds via Origa resurscentrum.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Antal utbildningstillfällen. - Andel medarbetare som har gått utbildning om hedersrelaterat våld och förtryck. 	Regelbundet, med årlig uppföljning	Sektionschef VINR

AKTIVITETER	TIDSPERIOD	ANSVARIG
<p>3. Tillhandahålla utbildningsmaterial på intranätet för alla medarbetare i Solna stad.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Webbutbildningar "Mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer" och "Om hedersrelaterat våld och förtryck" tillgängliga via stadens kompetensportal. - Andel medarbetare som har slutfört webbutbildningen "Mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer". - Andel medarbetare som har slutfört webbutbildningen "Om hedersrelaterat våld och förtryck". - Typ och antal övriga utbildningsmaterial. 	Regelbundet, med årlig uppföljning	Sektionschef VINR
<p>4. Erbjuder handledning och fortbildning för relationsvårdshandläggare och övriga personal på socialförvaltningen som genomför insatser särskilt inriktade på att ge stöd och hjälp till våldsutsatta och våldsutövare.</p> <p>Indikatorer</p> <ul style="list-style-type: none"> - Antal handledningstillfällen. - Deltagande på handledning. - Antal och typ av fortbildning. - Antal medarbetare som går fortbildning. 	Regelbunden handledning; fortbildning vid behov.	Enhetschef Ek- och arbetsmark. enheten.
<p>5. Tillhandahålla information för stadens medarbetare om våld i nära relationer, samt förebyggande- och stödinsatser som finns både internt och externt.</p> <p>Indikatorer</p> <ul style="list-style-type: none"> - Antal informationsträffar med omvårdnadsförvaltningen, barn- och utbildningsförvaltningen, förvaltningen för arbetsmarknad, kultur och fritid, och enheter på socialförvaltningen. - Aktuell information på Solna stads intranät. 	Regelbundet, med årlig uppföljning	Sektionschef VINR

Delmål 3: Trygghet, stöd och hjälp

Socialförvaltningen ska erbjuda stöd och hjälp till våldsutsatta, våldsutövare och barn som bevittnat våld i nära relationer. Stödet och hjälpen ska erbjudas både med och utan biståndsbeslut utifrån individuella förutsättningar.

Målsättningen med arbetet med våldsutövare är att våldet ska upphöra.

Våldsoffrens säkerhet ska beaktas när stöd och hjälp erbjuds.

AKTIVITETER	TIDSPERIOD	ANSVARIG
<p>1. Erbjuder lättillgängligt stöd och hjälp till våldsutsatta, våldsutövare och barn som bevittnat våld i nära relationer. Tillgängliga insatser specificeras i socialförvaltningens riktlinjer för handläggning av våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck.</p> <p>Indikatorer</p> <ul style="list-style-type: none"> - Typ av tillgängliga stöd- och hjälpinsatser för barn och vuxna. - Antal personer som beviljas biståndsbedömda stöd- och hjälpinsatser 	Regelbundet, med månatlig uppföljning	Sektionschef VINR och BoU enheten.

AKTIVITETER	TIDSPERIOD	ANSVARIG
(typ av insats, antal våldsutsatta, våldsutövare, barn). - Antal personer som tar emot icke-biståndsbedömda stöd- och hjälpinsatser (typ av insats, antal våldsutsatta, våldsutövare, barn).		
2. Samverka med, och ge stöd till externa verksamheter som tillhandahåller stöd och hjälp till våldsutsatta, våldsutövare och barn som bevittnat våld i nära relationer. Indikatorer - Samverkansöverenskommelser med relevanta externa aktörer. - Aktuell lista på samverkanspartner. - Antal personer som får icke-biståndsbedömda stöd- och hjälpinsatser från varje extern aktör (typ av insats, antal våldsutsatta, våldsutövare, barn).	Regelbundet, med årlig uppföljning	Enhetschef Ek- och arbetsmark. enheten, och kvalitetskontroll er på socialförvaltning en
3. Använda standardiserade screeningsinstrument och bedömningsmetoder i kontakt med våldsutsatta, våldsutövare och barn som bevittnat våld. Indikatorer - FREDA. - SARA - PATRIARK - Samtal om våld - Signs of safety	Regelbundet, med årlig uppföljning	Sektionschef VINR

Delmål 4: Samverkan

Socialförvaltningen ska samverka internt och externt i arbete mot våld i nära relationer. I individärenden ska den enskildes behov stå i centrum när flera aktörer är inblandade.

AKTIVITETER	TIDSPERIOD	ANSVARIG
1. Samverka internt inom socialförvaltningen och med stadens övriga förvaltningar. Indikatorer - Samverkansmöten mellan relationsvårdsteamet och enheter på socialförvaltningen. - Samverkansmöten med omvårdnadsförvaltningen, barn- och utbildningsförvaltningen, och förvaltningen för arbetsmarknad, kultur och fritid. - Gemensamma rutiner för handläggning av relationsvåldsärenden där stöd och hjälp behövs från två eller flera enheter/förvaltningar.	Regelbundet, årlig uppföljning	Sektionschef VINR
2. Samverkan med externa partner. Indikatorer - Deltagande i samverkansforumet Operation kvinnofrid. - Deltagande i nordvästkommunernas nätverk för våld i nära relationer. - Deltagande i samverkansmöten med lokalpolisområdet Solna-	Regelbundet, med årlig uppföljning	Sektionschef VINR

AKTIVITETER	TIDSPERIOD	ANSVARIG
Sundbyberg. - Deltagande i samverkansaktiviteter med Origo. - Samverkan med relevanta externa partner i handläggning av individärenden. - Kontakt med relevanta aktörer för rådgivning.		

Delmål 5: Systematisk uppföljning och utvärdering

Socialförvaltningen ska följa upp och utvärdera arbetet mot våld i nära relationer. Uppföljningen och utvärderingen ska svara på huruvida handlingsplanen motsvarar behoven i kommunen och socialnämndens uppsatta mål.

AKTIVITETER	TIDSPERIOD	ANSVARIG
1. Sammanställa intern statistik. Indikatorer - Antal aktualiseringar (våldsutsatta, våldsutövare, barn) - Antal ärenden/utredningar (våldsutsatta, våldsutövare, barn) - Antal personer som beviljas biståndsbedömda stöd- och hjälpinsatser (typ av insats, antal våldsutsatta, våldsutövare, barn). - Antal personer som tar emot icke-biståndsbedömda stöd- och hjälpinsatser (typ av insats, antal våldsutsatta, våldsutövare, barn).	Årlig	Sektionschef VINR och BoU enheten.
2. Inhämta statistik från verksamheter som har samverkansöverenskommelser med socialförvaltningen. Indikatorer - Antal individer som får stöd- och hjälpinsatser från varje extern verksamhet (typ av insats, antal våldsutsatta, våldsutövare, barn).	Årlig	Kvalitetskontroll er på socialförvaltning en
3. Följa upp insatser på individnivå Indikatorer - Avslutssamtal på individnivå i direkt anknytning till att en insats eller ärende avslutas. - Vid avslutssamtal får våldsutsatta och våldsutövaren en utvärderingsblankett som ska fyllas i anonymt och återlämnas till socialförvaltningen. - Utvärderingssamtal på individnivå cirka 3–6 månader efter avslutad kontakt med våldsutsatta och våldsutövare som får stöd och hjälp.	Regelbundet, med årlig uppföljning	Sektionschef VINR och BoU enheten.
4. Kvalitetskontroll av externa samverkansaktörer - Kontrollera och följa upp verksamheter till vilka socialförvaltningen överlämnar genomförande av olika insatser. - Kontrollera och följa upp verksamheter som har samverkansöverenskommelser med socialförvaltningen.	Årlig	Kvalitetskontroll er på socialförvaltning en
5. Kartlägga omfattningen av våld i nära relationer i Solna kommun, och analysera huruvida socialförvaltningens handlingsplan mot våld i nära relationer motsvarar behoven.	Vartannat år	Sektionschef VINR

AKTIVITETER	TIDSPERIOD	ANSVARIG
Indikatorer <ul style="list-style-type: none">- Intern årlig statistik (aktualiseringar, ärenden/utredningar, insatser).- Kriminalstatistik från Brottsförebyggande rådet (BRÅ).- Statistik från Brottsförebyggande rådets Nationella trygghetsundersökning (NTU).- Effektanalys utifrån statistik och brukaruppföljning/utvärderingar.- Enkätundersökning (initierad av socialnämnden vid behov)- Statistisk jämförelse med övriga nordvästkommuner.		

Socialförvaltningen

Tjänsteskrivelse

2024-02-22
SN/2024:28

Socialstyrelsens hemlöshetskartläggning 2023

Förslag till beslut

Socialnämnden tar del av rapporten.

Sammanfattning

Socialstyrelsen genomförde under 2023 en kartläggning av hemlöshetens omfattning och karaktär i landet, senast detta gjordes var 2017. Uppgiftslämnare var socialtjänsten, civilsamhället och personer i hemlöshet. Enligt socialnämndens strategiska plan för att motverka utestängning från bostadsmarknaden har förvaltningen genomfört egna hemlöshetskartläggningar år 2016, 2019 och 2021.

I Socialstyrelsens kartläggning rapporterades drygt 27 000 personer stå utanför den ordinarie bostadsmarknaden i hela landet, vilket är en minskning jämfört med 2017. 66 procent var födda i Sverige vilket var en ökning med 11 procent jämfört med 2017. Flest personer i hemlöshet bodde i långsiktiga boendelösningar, oftast handlar det om lägenheter där socialtjänst står för förstahandskontraktet och där boendet är förenat med särskilda villkor. Drygt 1800 barn bodde heltid eller delvis med en förälder i akuta eller tillfälliga boenden och vanligaste orsaken var våld i nära relation. Även i Solna hade antalet personer i akut hemlöshet minskat från 15 till 8 personer. Flertalet hemlösa i Solna, 83 personer, bodde i långsiktiga boendelösningar, socialt kontrakt eller träningslägenheter, vilket också var en minskning jämfört med 2021 då 129 personer bodde i dessa boendelösningar.

Handlingar

- Undersökning – Hemlöshetskartläggning 2023

Mikael Olofsson
Förvaltningschef

Leena Lind
Kvalitetscontroller

Socialstyrelsens hemlöshetskartläggning 2023

Undersökningen

Uppgiftslämnare 2023 var socialtjänsten, civilsamhällets verksamheter som möter hemlöshet samt personer i hemlöshet. Mätperioden var begränsad till vecka 16 (17–23 april, 2023). Personer som ingick i enkätundersökningen var vuxna från 18 år som var medborgare, hade tillfälligt eller permanent uppehållstillstånd eller uppehållsrätt i Sverige. Personer som inte ingick i kartläggningen var ensamkommande, unga placerade enligt SoL eller LVU, personer från Ukraina, cirkulärmigranter och papperslösa. Insamlingen gjordes via en webbenkät.

Socialstyrelsens definition av hemlöshet

Hemlöshetsituation 1 – akut hemlöshet

Personer som är hänvisade till akutboende, härbärke, jourboende eller är uteliggare. Även hotell, camping, vandrarhem och husvagn ingår i denna situation.

Hemlöshetsituation 2 – institutionsvistelse och kategoriboende

Personer som är intagna eller inskrivna på antingen kriminalvårdsanstalt eller institution och ska skrivas ut inom tre månader utan att ha någon bostad ordnad. Hit räknas även de personer som skulle ha skrivits ut/flyttat ut, men som är kvar på grund av att de inte har någon bostad.

Hemlöshetsituation 3 – långsiktiga boendelösningar

Personer som bor i en boendelösning som kommunen har ordnat utifrån att de inte får tillgång till den ordinarie bostadsmarknaden (till exempel försökslägenhet, träningslägenhet, socialt kontrakt). Det handlar om boendelösningar med någon form av hyresavtal, där boendet är förenat med tillsyn eller särskilda villkor eller regler.

Hemlöshetsituation 4 – eget ordnat kortsiktigt boende

Personer som bor tillfälligt och kontraktslöst hos kompisar/bekanta/familj/släktingar eller har ett tillfälligt inneboende- eller andrahandskontrakt som är kortare än tre månader.

Socialstyrelsens resultat av kartläggningen

Sammanlagt var det drygt 27 000 personer som stod utanför den ordinarie bostadsmarknaden under mätveckan 2023, vilket är en minskning jämfört med drygt 33 000 personer vid senaste undersökningen 2017. Fler var akut hemlösa i storstäderna, mindre kommuner hade få hemlösa i akuta boendesituationen.

Resultat av Socialstyrelsens undersökning redovisas nedan utifrån procentuell uppdelning i nämnda hemlöshetsituationer.

Hemlöshetsituation 3 - långsiktiga boendelösningar – 62 procent

Antalet vuxna personer som bodde i långsiktiga boendelösningar med biståndsbeslut enligt SoL hade ökat jämfört med 2017. 56 procent var män och 44 procent var kvinnor. De var i åldersgruppen 35–64 år och de allra flesta hade inte några hemmavarande barn under 18 år. 58

procent av de vuxna personerna med långsiktigt boende var födda i Sverige. Många av dessa personer skulle med stor sannolikhet kunna bo i en vanlig hyreslägenhet med eller utan stöd från socialtjänsten. Flera kommuner uppgav att de hade som mål att personerna ska få ta över hyreskontraktet och bo kvar i lägenheten.

Hemlöshetssituation 1 - akut hemlöshet – 16 procent

Personer i en akut hemlöshetssituation under mätveckan hade minskat jämfört med 2017. 66 procent var män och 34 procent kvinnor. De flesta var 35 år eller äldre och 55 procent var födda i Sverige. Flest personer vistades på härbärge, vandrarhem eller hotell. Det var fler män än kvinnor på alla de olika boendena utom skyddade boenden/kvinnojourer där flertalet av kvinnorna befann sig. Män som befann sig i skyddade boenden hade behov av samhällets skydd för att det förelåg en allvarlig hotbild då de var avhoppare från organiserad brottslighet. De mest förekommande faktorerna som uppgavs ha bidragit till den akuta hemlösheten var missbruk, psykisk ohälsa, ingen stadig/låg inkomst, skulder, godkänns inte som hyresgäst samt hos kvinnor våld i nära relation.

Hemlöshetssituation 4 - eget ordnat tillfälligt boende – 12 procent

I även den här hemlöshetssituationen har andelen minskat jämfört med 2017. Det är fler yngre personer i jämförelse med de andra hemlöshetssituationerna, 52 procent var i åldern 18–34 år. Det flesta var ensamstående män utan partner eller hemmavarande barn under 18 år. Flest personer bodde ofrivilligt och tillfälligt hos familj, släkt, kompisar eller bekanta utan att ha något hyres- eller inneboendekontrakt med dem. Vanligaste faktorerna som hade bidragit till hemlösheten var brist på inkomst, låg inkomst, kort kötid, missbruk/ beroende och psykisk ohälsa.

Hemlöshetssituation 2 - utan boende efter institution eller stödboende – 10 procent

Personer i denna hemlöshetssituation hade minskat jämfört med 2017. Det var 74 procent män och 26 procent kvinnor aktuella under mätveckan och de flesta hade inte barn. Flertalet personer bodde under mätveckan på HVB, inackorderingshem eller var på väg ut från SiS-institution. Mindre antal av männen på väg från anstalt, häkte eller heldygnsvård inom hälso- och sjukvården där tvångsvård ingår. Missbruk/ psykisk ohälsa var den vanligaste bakomliggande faktorn till hemlöshetssituation 2. Personer var också i hög utsträckning i behov av stöd, insatser och behandling.

Personer i hemlöshet med barn

Totalt var det drygt 9 400 barn som var berörda av hemlöshet under mätveckan. De hade minst en förälder som levde i någon av hemlöshetssituationerna vilket var mindre än vid den senaste undersökningen 2017. Flertalet av dessa barn bodde med sin eller sina föräldrar i långsiktiga boendelösningar med biståndsbeslut enligt SoL. Flera barn bodde med en förälder som var i akut eller tillfällig hemlöshet under mätveckan heltid eller växelvis. Barnen vistades på skyddade boenden/kvinnojourer med sin mamma eller ordnade boenden hos familj/släkt/ bekanta. Den vanligaste faktorn som uppgavs ha bidragit till barnens hemlöshetssituation var våld i nära relation, ingen stadig/låg inkomst, skulder, betalningsanmärkningar, långa bostadsköer och höga kvar för att bli godkänd som hyresgäst.

Socialstyrelsens slutsatser

Hemlöshet är en samhällsutmaning som berör allt från barnfamiljer som inte har egen bostad till personer som lever utan tak över huvudet och som inte vet var de ska sova kommande natt. Att ha ett hem är viktigt för alla människors trygghet, hälsa och livskvalitet där barn är särskilt utsatta. Hemlöshet har sin grund både i strukturella och individuella faktorer. På strukturell nivå handlar det till exempel om bostadsbrist, långa köer och höga krav för att få hyreskontrakt. Både landets invånare och socialtjänstens handlingsutrymme begränsas av trångboddhet och brist på hyreslägenheter. Men inte alla människor som är utestängda från bostadsmarknaden behöver stöd eller hjälp från socialtjänsten. Med mer kunskap om hemlösheten kan rätta åtgärder vidtas för att förebygga och motverka detta samhällsproblem. Socialstyrelsen gör även bedömningen att lokala kartläggningar ger en bättre träffsäkerhet för planering av åtgärder som behövs.

Solnas resultat

Jämförelse med tidigare mätning

Socialstyrelsen genomförde en nationell kartläggning av hemlösheten 2011, 2017 och 2023. Om en kommun har mindre än 5 personer redovisade inom någon av hemlöshetssituationerna särredovisas inte resultat då det möjliggör bakvägesidentifikation, resultatet visas då som X. Resultat från år 2016, 2019 och 2021 omfattar endast personer som var aktuella hos socialtjänsten i Solna stad.

År	Befolkning	Antal hemlösa	Situation 1 Akut hemlöshet	Situation 2 Institutionsvistelse och stödboende	Situation 3 Långsiktiga boendelösning	Situation 4 Eget ordnat kortsiktigt boende
2011	68 144	232	25	59	95	34
2016*	76 158	262	25	21	150	51
2017	78 129	318	17	39	205	53
2019*	81 473	191	24	28	108	28
2021*	83 074	211	15	34	129	33
2023	85 450	103	8	X	83	X

* endast socialförvaltningen i Solna stad

Förvaltningens reflektioner

Det är positivt att antalet akut hemlösa har minskat i jämförelse med tidigare år. Personer som bor i långsiktiga boendelösningar är den grupp som är störst vilket också tidigare mätningar har visat. Socialförvaltningen arbetar sedan många år med att erbjuda hemmaplanslösningar vilket är en bidragande orsak till minskningen avseende institutionsvistelser och kategoriboenden (hemlöshetssituation 2) och en ökning i långsiktiga boendelösningar (*hemlöshetssituation 3*). Gällande akut hemlöshet (*hemlöshetssituation 1*) har antalet personer minskat och förvaltningens uppsökarteam bedriver sedan flera år tillbaka ett omfattande uppsökande arbete och har god kännedom om målgruppen. Den vanligaste faktorn till hemlöshet är psykisk ohälsa och /eller missbruk. Som åtgärd erbjuder förvaltningen boendet Trampolinen som ska ses som början på en rehabilitering. Förvaltningen har en vårdkedja med träningslägenheter, där den boende under en

period får förstärkt stöd i sin utslussning till ett eget boende. Annan vanlig orsak till hemlöshet är att man har hyres- eller andra skulder och på grund av detta inte blir godkänd på den ordinarie bostadsmarknaden. Därför är förvaltningens arbete med hyres- samt budget-och skuldrådgivning en mycket viktig insats. Alla ärenden där personer riskerar bli av med sitt hyreskontrakt och som kommer till hyresrådgivningens kännedom får skriftlig information och uppmaning om kontakt. Då barn i hemlöshet är speciellt utsatta får barnfamiljer alltid skriftlig information och en bokad besökstid till hyresrådgivaren. Utifrån Barnkonventionen gör ekonomienheten alltid barnkonsekvensanalyser vid avslagsbeslutet för att beakta barnperspektivet.

Socialförvaltningens lokala kartläggning görs vartannat år och ger stöd för det utvecklingsarbete som förvaltningen påbörjade i samband med att nämnden antog den strategiska planen för att motverka utestängning från bostadsmarknaden. Samverkan med bostadsstiftelsen Signalisten som ökar genomströmningen i förvaltningens lägenheter, hyresrådgivning, Trampolinen samt aktivt uppsökande arbete är områden som har utvecklats för att minska hemlöshet i staden. Uppföljning av planen görs årligen i samband med delårsrapport per augusti samt årsbokslut.

Socialförvaltningen

Tjänsteskrivelse

2024-02-05
SN/2023:105

Förenklad avtalsuppföljning av dynamiskt inköpssystem för boendeplatser för ensamkommande flyktingbarn

Förslag till beslut

Socialnämnden tar del av avtalsuppföljningen.

Sammanfattning

Socialnämnden beslutade 2017-06-13 att upprätta ett dynamiskt inköpssystem avseende stödboende och hem för vård eller boende (HVB) utan behandlingsinsatser för målgruppen ensamkommande barn och ungdomar. Leverantörer har sedan dess kunnat ansluta sig till systemet och i dagsläget har nämnden 13 anslutna leverantörer.

Förvaltningen har genomfört en förenklad avtalsuppföljning av leverantörerna i inköpssystemet. Samtliga leverantörer har även granskats utifrån ekonomisk ställning och tillstånd från IVO. Hos två leverantörer har brister identifierats. Avtalen med tre leverantörer kommer att avslutas, två på grund av visade brister samt en på egen begäran. Tre leverantörer har använts för placeringar under 2023 och hos dessa har inga brister identifierats.

Handlingar

- Sammanställning av förenklad avtalsuppföljning DIS för boendeplatser ensamkommande flyktingbarn

Mikael Olofsson
Förvaltningschef

Louise Gülich
Administrativ controller

Beslutet expedieras till:

Upphandlingsenheten
AB Cirrusgården Västra Mälardalen
Caleo Omsorg AB
Capaxum / Egna ben
Emcura AB
Familjehemkonsulenter Sverige AB
Humanisthemmet EQ AB (Blåhaken och Utsluss)
Madab Vård & Omsorg AB
Nytida BoA Mellanvård AB
Saschas Familjearbete AB
Solå ungdomscenter
Stockholms Stadsmission
Stiftelsen Stora Sköndal
Svea boende AB

Avtalsuppföljning

Socialnämnden beslutade 2017-06-13 att upprätta ett dynamiskt inköpssystem avseende stödboende och hem för vård eller boende (HVB) utan behandlingsinsatser för målgruppen ensamkommande barn och ungdomar. Ett dynamiskt inköpssystem kan beskrivas som en tvåstegsprocess där systemet först upprättas och leverantörer när som helst kan ansöka om att få delta i systemet. Alla leverantörer som uppfyller urvalskriterierna får delta. Kontrakt kan därefter tilldelas efter selektiv upphandling (för större uppdrag och entreprenader) eller genom nyttjande av en elektronisk katalog (för enskilda placeringar). I nämndens fall är det en elektronisk katalogfil som används, där avrop sker från en rangordnad lista. Listan uppdateras en gång i månaden vad gäller rangordning. Vid detta tillfälle uppdateras den också med eventuella nyttillkomna leverantörer, nya priser från leverantörerna eller eventuell ny information. Om någon leverantör inte vill vara med för avrop nästa månad tas den bort från listan. Listan kan även uppdateras med nya takpriser och tjänstekrav från nämnden. Granskningen av inkomna ansökningar till DIS:et och administration av den elektroniska katalogen utförs i samverkan med stadens upphandlingsenhet. I dagsläget har nämnden 13 anslutna leverantörer. Åtta leverantörer var med i den senaste listan, dvs fanns tillgängliga för avrop.

Enligt nämndens rutin för avtalsuppföljning av egna entreprenader och ramavtal ska en mer omfattande ordinarie avtalsuppföljning genomföras vartannat år och vartannat år en förenklad uppföljning. Uppföljningen fokuserar på att verksamheten bedrivs enligt avtal, gällande lagar och förordningar. Förvaltningen genomförde för ett år sedan en ordinarie avtalsuppföljning av leverantörerna i inköpssystemet.

Förvaltningen har genomfört en förenklad avtalsuppföljning. Samtliga leverantörer har även granskats genom en ekonomisk kontroll via Creditsafe och att de har giltigt tillstånd från IVO att bedriva sin verksamhet. Hos två leverantörer har brister identifierats. I dessa fall handlar det om att leverantörerna har avvecklat sin verksamhet eller har verksamhet under avveckling. En leverantör har under uppföljningen velat avsluta upprättat DIS-avtal då leverantören är ansluten till ramavtal ADDA Stödboende 2022, som tillhandahålls av SKR och där Solna stad är avropsberättigade. Utifrån ovanstående kommer avtal att avslutas med dessa leverantörer.

Fyra placeringar har genomförts under 2023 hos tre leverantörer och hos dessa har inga brister identifierats.

Förenklad avtalsuppföljning av DIS – dynamiskt inköpssystem för boende för ensamkommande flyktingbarn.

Uppföljningens struktur

Gällande avtal för de verksamheter som ska granskas är utgångspunkten för avtalsuppföljningen. Uppföljningen genomförs utifrån socialförvaltningens rutin för avtalsuppföljning av egna entreprenader och ramavtal.

I aktuell avtalsuppföljning granskas ett antal områden utifrån upprättat avtal inom nämndens dynamiska inköpssystem (DIS) gällande boenden för ensamkommande barn för ensamkommande flyktingbarn. De områden som granskas är följande:

- **Tillståndsbevis hos IVO**
- **Ekonomisk kontroll genom Creditsafe**
- **Uppföljning av årets placeringar**

Inom uppföljningsområden *Tillstånd hos IVO* samt *Ekonomisk kontroll genom Creditsafe* kommer bedömning göras utifrån att leverantörerna har en god ekonomisk ställning genom hög kreditvärdighet i Creditsafe och att de har giltigt tillstånd från IVO att bedriva sin verksamhet. Med god ekonomist ställning avses en ekonomist rating över 40, där 100 är högst på ratingskalan. De leverantörer som är registrerade som ideella föreningar får ingen rating av Creditsafe, i stället kontrolleras ekonomist omsättning, betalningsbeteende och betalningsanmärkningar. Leverantörerna kommer bedömas utifrån kriterierna:

- **Underkänd**
- **Godkänd**

Uppföljningsområdet Uppföljning av årets placeringar och Övrigt görs bedömningen enligt följande:

- **Bristfällig** – innebär en i något avseende icke acceptabel nivå
- **Fungerande** – innebär en acceptabel nivå men att det finns möjligheter till förbättringar
- **Mycket väl fungerande** – innebär en enligt avtalet fullt acceptabel nivå

För varje frågeställning där bedömningen bristfällig eller fungerande görs lämnas en förklaring till den gjorda bedömningen.

Omdömet fungerande ska åtföljas av rekommendationer om förbättrings-/utvecklingsområden och denna bedömning kommer särskilt att bevakas vid nästa uppföljning.

Omdömet bristfälligt ska åtföljas av att bristerna anges i rapporten samt uppgift om när bristerna senast ska vara åtgärdade.

Slutligen redovisas också ev. kommentarer från utförarens sida efter den avstämning som gjorts om ev. förbättringsåtgärder och åtgärdsplaner.

1. Tillstånd hos IVO

Kontrollerade leverantörer	Bedömning	Kommentar
AB Cirrusgården Västra Mälardalen	Godkänd	Beslut från IVO m. brister, men utan åtgärder avseende dokumentation av klagomål som inkommit till IVO.
Caleo Omsorg AB	Godkänd	
Capaxum / Egna Ben	Godkänd	
Emcura AB	Godkänd	Emcura stödboende i Tyresö är vilande. Boende i Haninge godkänd.
Familjehemskonsulenter Sverige AB	Godkänd	Tillsyn ej gjord under 2023
Humanisthemmet EQ AB	Godkänd	Avtalade verksamheter: Blåhaken och Utsluss
Madab Vård & Omsorg AB	Godkänd	
Nytida BOA Mellanvård AB	Godkänd	
Saschas Familjearbete AB	Godkänd	
Solå Ungdomscenter	Godkänd	
Stiftelsen Stora Sköndal	Godkänd.	Stora sköndals HVB Pilbacken och stödboenden är under avveckling och stänger 2024-03-31.
Stockholms stadsmission	Ej bedömd	Information från IVO: Stockholms stadsmission är inaktiv och verksamheterna är nedlagda.
Svea Boende AB	Godkänd	

2. Ekonomisk kontroll genom Creditsafe

Kontrollerade leverantörer	Bedömning	Kommentar
AB Cirrusgården Västra Mälardalen	Godkänd	Rating: 84/100
Caleo Omsorg AB	Godkänd	Rating: 87/100
Capaxum / Egna Ben	Godkänd	Rating: 60/100
Emcura	Godkänd	Rating: 61/100
Familjehemskonsulenter Sverige AB	Godkänd	Rating: 78/100
Humanisthemmet EQ AB (Blåhaken och Utsluss)	Godkänd	Rating: 100/100
Madab Vård & Omsorg AB	Godkänd	Rating: 65/100
Nytida BOA Mellanvård AB	Godkänd	Rating: 67/100
Saschas Familjearbete AB	Godkänd	Rating: 99/100

Solå Ungdomscenter	Godkänd	Rating: 54/100
Stiftelsen Stora Sköndal	Godkänd	Creditsafe kontroll: Ekonomist omsättning 5000 - 9999 tkr. Inga anmärkningar och stabilt betalningsbeteende.
Stockholms stadsmission	Ej bedömd	Information från IVO: Stockholms stadsmission är inaktiv och verksamheterna är nedlagda.
Svea Boende AB	Godkänd	Rating: 86/100

3. Uppföljning av årets placeringar

4 placeringar har genomförts under 2023 i enlighet med DIS – boende för ensamkommande barn.

Kontrollerade leverantörer	Bedömning	Kommentar
Caleo Omsorg AB - 2 placeringar	Mycket väl fungerande	Förvaltningen och de placerade ungdomarna är mycket nöjda med placeringarna. Leverantör upplevs professionella seriösa i kontakten med förvaltningen
Humanisthemmet EQ AB (Blåhaken och Utsluss) - 1 placering	Mycket väl fungerande	Förvaltningen och ungdom är mycket nöjda med placeringarna.
Stiftelsen Stora Sköndal - 1 placering	Fungerande	Förvaltningen är nöjda med placeringen, men har vid flera tillfällen påtalat att dokumentation inte inkommer. När avvikelserna påtalats för leverantör har det åtgärdats snarast möjligt.

4. Övrigt

Övriga punkter som uppkommit under uppföljning	Bedömning	Kommentar
Kommunikation: Finns svårigheter att få kontakt med leverantörer skriftligt. Vid placeringar är det även vissa leverantörer som inte	Fungerar	Kommunikationen med den digitala katalogen går mail ledes. Leverantörs ansvar att höra av sig till oss med förändringar. Handläggare får alltid tag i annan leverantör på listan

svarar i telefonen

Sammanfattande bedömning av avtalsuppföljning med åtgärdsplan

Förvaltningen har genomfört en förenklad avtalsuppföljning. Samtliga leverantörer har även granskats utifrån ekonomisk ställning och att de har giltigt tillstånd från IVO att bedriva sin verksamhet. Hos 2 leverantörer har brister identifierats. I dessa fall handlar det om att leverantörerna har två leverantörer har avvecklat sin verksamhet eller verksamheten är under avveckling. En leverantör har under uppföljningen av sagt sig avtal genom DIS då avrop kan göras via SKRs ramavtal ADDA Stödboende 2022 där Solna stad är avropsberättigade. Utifrån ovanstående kommer avtal att avslutas med den leverantör som av sagt sig avtal samt leverantör som har avvecklat hela sin avtalade verksamhet. Fyra placeringar har genomförts under 2023 hos 3 leverantörer och hos dessa har inga brister identifierats.

Område/avtalspunkt	Åtgärd	Tid
Tillstånd hos IVO	Avslutar avtal med Humanisthemmet (EQ + Utsluss) på deras egen begäran. Avslutar avtal med Stockholms stadsmission som inte längre har verksamhet. Avslutar avtal med Stiftelsen Stora Sköndal då deras verksamheter avvecklas 2024-03-31.	Första kvartalet 2024
Kommunikation	Information går ut till samtliga leverantörer och avtalsuppföljning delges. Följs upp vid ordinarie avtalsuppföljning.	Första kvartalet 2024 Höst/Vinter 2024.

Socialförvaltningen

Tjänsteskrivelse

2024-02-06
SN/2024:22

Plan för avtalsuppföljning 2024

Förslag till beslut

Socialnämnden tar del av plan för avtalsuppföljningar 2024.

Sammanfattning

Förvaltningen har upprättat en tidsplan för avtalsuppföljningar 2024 gällande boenden för ensamkommande flyktingbarn, gruppboenden för psykiskt funktionsnedsatta och familjerådgivning. Uppföljning av samtliga leverantörer inom respektive avtalsområde behandlas på samma nämndsammanträde.

Enligt förvaltningens rutin ska en mer omfattande ordinarie avtalsuppföljning genomföras vartannat år och vartannat år en förenklad uppföljning. Uppföljningen fokuserar på att verksamheten bedrivs enligt avtal, gällande lagar och förordningar. Den förenklade uppföljningen bör i normalfallet koncentreras till de förbättringsområden som framkommit i den mer omfattande ordinarie uppföljningen samt till eventuella avvikelser därefter.

Nämnden har även ett antal avtal som är gemensamma med andra kommuner där uppföljningen samordnas. Via ADDA Inköpscentral har nämnden avtal gällande insatser för barn och unga, inom socialpsykiatri och insatser för personer med missbruksproblematik. ADDA ansvarar för och genomför dessa avtalsuppföljningar. Det kommungemensamma avtalet (Danderyd, Sigtuna, Sollentuna, Sundbyberg, Upplands Väsby) för personliga ombud följs upp i samverkan mellan kommunerna under året. Kommungemensamma avtalsuppföljningar redovisas för nämnden löpande under året som meddelanden.

Mikael Olofsson
Förvaltningschef

Louise Gülich
Administrativ controller

Plan för uppföljning 2024

Familjerådgivning – Ordinarie avtalsuppföljning

- Familjerådgivning enligt Lagen om valfrihetssystem (LOV) (SN/2020:104)

Redovisas på socialnämndens sammanträde i juni 2024

Gruppboenden för psykiskt funktionsnedsatta – Förenklad avtalsuppföljning

- Entreprenad (Nytida AB) (SN/2016:39)

Redovisas på socialnämndens sammanträde i december 2024

Boenden för ensamkommande flyktingbarn – Ordinarie avtalsuppföljning

- Dynamiskt inköpssystem (DIS) – Boendetjänster ensamkommande (SN/2017:68)

Redovisas på socialnämndens första sammanträde år 2025

Socialförvaltningen

Tjänsteskrivelse

2024-02-10
SN/2024:15

2024 års plan för brukarundersökningar med delaktighet och nöjdhet i fokus

Förslag till beslut

Socialnämnden fastställer plan för brukarundersökningar 2024.

Sammanfattning

Socialnämnden gav 2018-10-16 förvaltningen i uppdrag att årligen presentera plan för brukarundersökningar. Genom att göra kvalitativa brukarundersökningar utifrån brukarens synpunkter på verksamhet samt nöjdhet med insatser där brukarperspektiv, delaktighet och nöjdhet är i fokus skapas förutsättningar för kvalitets- och verksamhetsutveckling. Förvaltningen ser att detta leder till kvalitativt och positivt förändrings- och utvecklingsarbete på enheter och arbetsgrupper. Genomförda brukarundersökningar redovisas sedan löpande till socialnämnden. Under 2023 genomfördes tre brukarundersökningar: vuxenhetens digitala stöd, relationsvårdteamets insatser och ukrainska nätverksfamiljehemmens upplevelse av stödet från socialtjänsten. Dessa redovisades till socialnämnden under hösten 2023.

Förvaltningen avser under 2024 genomföra tre brukarundersökningar där delaktighet och nöjdhet är i fokus: barn- och ungdomsenhetens brukarundersökning gällande ungdomarnas upplevelse av intensivutredningar, vuxenhetens brukarundersökning på Östersvägens aktivitetshus och ekonomi- och arbetsmarknadsenhetens brukarundersökning gällande OSA-anställda.

Mikael Olofsson
Förvaltningschef

Leena Lind
Kvalitetscontroller

Plan för uppföljningar och undersökningar 2024

Uppföljning	Innehåll	Redovisning nämnd
Barn- och ungdomsenheten	Brukarundersökning gällande ungdomarnas upplevelse av intensivutredningarna	Hösten 2024
Vuxenenheten	Brukarundersökning på Östervägens aktivitetshus	Hösten 2024
Ekonomi- och arbetsmarknadsenheten	Brukarundersökning av OSA-anställdas nöjdhet med insatsen	Hösten 2024

Socialförvaltningen

Tjänsteskrivelse

2024-03-04
SN/2023:10

Revidering av socialnämndens delegationsordning

Förslag till beslut

Socialnämnden reviderar delegationsordningen i enlighet med förvaltningens förslag och beslutar att den reviderade delegationsordningen ska gälla från och med 2024-04-01.

Sammanfattning

Den 15 februari 2024 beslutade riksdagen om ny reglering för att stärka skyddet för och stödet till barn och vuxna i skyddat boende. Lagändringarna, som träder i kraft 1 april 2024, innebär bland annat att skyddat boende ska regleras i socialtjänstlagen. Barn som följer med en vårdnadshavare till ett skyddat boende ska bedömas och beviljas insatsen individuellt, och socialnämnden ska ansvara för att tillgodose barnets behov av stöd- och hjälpinsatser.

Förvaltningen har utifrån den nya lagändringen ändrat i följande avsnitt:

- 6.2
- 6.26-6.32
- 7.1-7.14
- 8.1.5
- 8.4.5
- 8.4.7
- 8.5.6
- 9 A
- 9 B
- 18.11

Socialförvaltningen föreslår att den reviderade delegationsordningen ska gälla från 2024-04-01.

Handlingar

- Tjänsteskrivelse daterad 2024-03-04
- Socialnämndens delegationsordning med synliga ändringar

Mikael Olofsson
Förvaltningschef

Louise Gülich
Administrativ controller

SOLNA STAD

Socialnämndens delegationsordning

SOLNA STAD

DELEGATIONSORDNING – antas av nämnden

Reglerar vad nämnden har uppdragit åt en tjänsteperson, enskild ledamot eller utskott att besluta om på nämndens vägar i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden.

Dokumenttyp:	Delegationsordning
Giltighetstid:	Tills vidare
Beslutande organ:	Socialnämnden
Beslutsdatum:	2022-02-13 § 14
Antagen till följd av lag:	Kommunallagen 6 kap. 44 §
Revisionsdatum:	2024-03-18
Dokumentansvarig:	Socialförvaltningen
Uppföljning:	–

Innehållsförteckning

Allmänt om delegering.....	4
Vidaredelegering.....	4
Begränsningar i delegering.....	4
Brådskande ärenden.....	5
Anmälan av delegationsbeslut till nämnd.....	5
Verkställighetsbeslut.....	5
Beslut som fattas utifrån av kommunstyrelsen antagna riktlinjer eller motsvarande.....	5
Förkortningar.....	6
Delegationsordning.....	7
Ärenden gemensamma för samtliga nämnder.....	7
1. Personal.....	7
2. Ekonomi.....	7
3. Upphandling & inköp.....	8
4. Administrativa ärenden.....	9
5. Dataskyddsförordningen (GDPR).....	10
Ärenden specifika för nämnden.....	12
6. Beslut som enligt 10 kap. 4 § SoL kan delegeras till utskott men inte till tjänsteman.....	12
7. Beslutanderätt enligt lag (så kallad kompletterande beslutanderätt).....	18
8. Individ- och familjeomsorg.....	21
9 A. Lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU).....	35
9 B. Lag om placering av barn i skyddat boende.....	38
10. Lag (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall (LVM).....	38
11. Avgifter enligt 8 kap. 1 och 2 § SoL.....	40
12. God man och förvaltare.....	41
13. Patientssäkerhetslag (2010:659).....	41
14. Utlämning av uppgifter.....	42
15. Alkohollag (2010:1622).....	42
16. Spellag (2018:1138) och Spelförordning (2018:1475).....	45
17. Lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter (LTLP) och Lag (2009:730) om handel med vissa receptfria läkemedel.....	45
18. Överklaganden, yttranden och anmälningar med mera till domstol, åklagarmyndighet och andra myndigheter.....	47

Allmänt om delegering

Delegation innebär att nämnden överför beslutanderätt, och därigenom ger någon i uppdrag att fatta beslut åt nämnden i specifika ärenden. Enligt 6 kap 37 § kommunallagen (KL) kan en nämnd uppdra åt ett utskott, en ledamot eller ersättare eller åt en anställd hos kommunen att besluta på nämndens vägnar i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. Beslutet gäller på samma sätt som om nämnden fattat beslutet och kan överklagas genom laglighetsprövning enligt 13 kap KL. Vissa beslut kan överklagas genom förvaltningsbesvär inom ramen för aktuell speciallagstiftning.

I utövandet av delegerad beslutanderätt fungerar delegaten som ombud för nämnden. Vid utövande av sitt delegationsuppdrag träder således delegaten in i nämndens ställe. Varje delegat ansvarar för att fatta beslut utifrån gällande styrdokument och lagrum inom respektive område. Delegaten ska överlämna delegerat ärende till nämnden för avgörande om ärendets beskaffenhet påkallar det. Utöver de beslut som finns förtecknade i denna delegationsordning kan nämnden delegera beslutsrätten i enskilda ärenden. Nämnden kan när som helst återkalla eller ändra ett givet delegationsuppdrag.

Vidaredelegering

Om nämnden uppdrar åt förvaltningschefen att fatta beslut, får nämnden enligt 7 kap § 6 kommunallagen, överlåta åt förvaltningschefen att i sin tur vidaredelegera beslutanderätten till annan anställd.

Begränsningar i delegering

Delegering får inte användas på ett sådant sätt att den rubbar nämndens övergripande ansvar för verksamheten. Enligt 6 kap. 38 § och 7 kap. 5 § kommunallagen får inte beslutanderätten delegeras i följande ärenden;

1. Ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet
2. Framställningar eller yttranden till fullmäktige liksom yttranden med anledning av att beslut av nämnden i dess helhet eller av fullmäktige har överklagats
3. Ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om de är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt
4. Ärenden som väckts genom medborgarförslag och som överlåtit till nämnden och vissa ärenden som anges i särskilda föreskrifter
5. Ärenden som enligt lag eller annan författning inte får delegeras

Brådskande ärenden

Enligt 6 kap. 39 § kommunallagen får en nämnd uppdra åt ordföranden eller åt annan ledamot i nämnden att besluta i nämndens ställe i ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas.

Anmälan av delegationsbeslut till nämnd

Beslut som fattas med stöd av delegationsordningen ska anmälas till nämnden närmast följande sammanträde, detta avser samtliga delegationsbeslut även de som fattats med vidaredelegation. Anmälda delegationsbeslut redovisas under särskild paragraf i nämndens protokoll.

Delegaten har anmälningsskyldighet utifrån kommunallagens krav och nämndens beslut. Syftet med anmälningsskyldigheten är dels att tillgodose nämndens informations- och kontrollbehov, dels att se till att beslut vinner laga kraft.

Verkställighetsbeslut

Utöver delegationsbeslut fattas så kallade verkställighetsbeslut inom nämndens verksamhet. Verkställighetsbeslut är beslut som fattas regelmässigt och som är förberedande eller verkställande åtgärder. Dessa beslut kräver ingen delegation och kan fattas av olika befattningshavare inom nämndens verksamhetsområden.

Verkställighetsbeslut omfattas inte av delegationsordningen och anmäls inte till nämnden.

Beslut som fattas utifrån av kommunstyrelsen antagna riktlinjer eller motsvarande

Kommunstyrelsen har antagit ett antal riktlinjer inom ett antal verksamhetsområden som även gäller för nämnderna. Beslut som fattas enligt dessa riktlinjer ska inte anmälas till nämnden som delegationsbeslut.

Förkortningar

KL Kommunallagen (2017:725)

FL Förvaltningslagen (2017:900)

OSL Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

TF Tryckfrihetsförordningen

LOU Lagen om offentlig upphandling (2016:1145)

GDPR General Data Protection Regulation (dataskyddsförordningen)

AL Alkohollag

BrB Brottsbalk

FB Föräldrabalk

LTLP Lag om tobak och liknande produkter

LUL Lag med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare

LVM Lag om vård av missbrukare i vissa fall

LVU Lag med särskilda bestämmelser om vård av unga

SFB Socialförsäkringsbalk

SoF Socialtjänstförordning

SoL Socialtjänstlagen

ÄB Ärvdabalk

Delegationsordning

Ärenden gemensamma för samtliga nämnder

1. Personal

Arbetsgivarens ansvar och hur arbetsgivaren ska agera i olika situationer regleras i den arbetsrättsliga lagstiftningen och i kollektivavtal. Det grundläggande synsättet och de värderingar som styr Solna stads sätt att som arbetsgivare förhålla sig gentemot sin personal återfinns i Solna stads HR-policy och HR-strategi samt övriga riktlinjer och anvisningar inom området Arbetsgivare och lön.

Förvaltningschefen har det övergripande ansvaret för ekonomi- och personalfrågor inom fastställda budgetramar. Det innebär rätt att utan särskild delegation besluta i ärenden som rör anställning, löner, arbetstidsförläggning, disciplinåtgärder och dylikt (utom för egen del).

2. Ekonomi

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Möjlighet till vidaredelegering	Kommentar
2.1	Beslut om att bokföringsmässigt avskriva fordringar. Åtterrapporering till nämnd sker i sammanfattande form.		Enhetschef redovisning och lön	Nej	Efter samråd med förvaltningschef
2.2	Beslut om avyttring av anläggningstillgångar.		Ekonomichef	Nej	

3. Upphandling & inköp

Upphandling sker enligt lagen om offentlig upphandling (LOU) och enligt av kommunstyrelsen antagna riktlinjer för inköp och upphandling. Samtliga verksamheter ska följa ingångna ramavtal.

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Möjlighet till vidaredelegering	Kommentar
3.1	Beslut om att: - inleda upphandling - fastställa upphandlingsdokument gällande eget upphandlat avtal samt avtal avropat på ramavtal hos inköpscentral till ett upphandlingsvärde av högst 2 000 000 kr		Förvaltningschef	Nej	
3.2	Beslut om att: - tilldela kontrakt - avbryta upphandlingen gällande eget upphandlat avtal samt avtal avropat på ramavtal hos inköpscentral.		Upphandlingschef	Nej	
3.3	Beslut om att underteckna upphandlat avtal (gällande eget upphandlat avtal samt avtal avropat på ramavtal hos inköpscentral) till ett upphandlingsvärde av 2 000 000 kr eller mer		Ordförande och förvaltningschef <u>tillsammans</u>	Nej	
3.4	Beslut om att underteckna upphandlat avtal (gällande eget upphandlat avtal samt avtal avropat på ramavtal hos inköpscentral) till ett upphandlingsvärde av under 2 000 000 kr		Förvaltningschef	Nej	

3.5	Beslut om att säga upp eller häva upphandlat avtal (gäller eget upphandlat avtal samt avtal avropat på ramavtal hos inköpscentral) till ett upphandlingsvärde av högst 2 000 000 kr		Förvaltningschef	Nej	
-----	---	--	------------------	-----	--

4. Administrativa ärenden

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Möjlighet till vidaredelegering	Kommentar
Kommunallag, 2017:725 (KL)					
4.1	Beslut i ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas.	6 kap. 39 § KL	Ordförande Ersättare: Vice ordförande	Nej	
4.2	Rätt att överklaga beslut eller dom avseende ärenden beslutade på delegation.	7 kap. 5 § KL	Förvaltningschef	Ja	
4.3	Avge yttranden till länsstyrelse eller domstol i ärenden beslutade på delegation.	7 kap. 5 § KL	Förvaltningschef	Ja	
4.4	Beslut om vidaredelegering av beslutanderätten till annan anställd i kommunen, i den mån beslutanderätt enligt denna delegationsordning delegerats till förvaltningschef inom nämndens verksamhetsområde.	7 kap. 6 § KL	Förvaltningschef	Nej	
4.5	Beslut om vidaredelegering av beslutanderätten till anställd i annan kommun i enlighet med 9 kap. 37 § KL.	9 kap. 37 § KL	Förvaltningschef	Nej	

4.6	För nämndens räkning ta emot delgivning.		Förvaltningschef	Ja	
4.7	Utfärdande av fullmakt att föra nämndens talan inför domstol, andra myndigheter samt vid förrättningar av skilda slag.		Förvaltningschef	Ja	
Offentlighets- och sekretesslag, 2009:400 (OSL)					
4.8	Beslut att avslå begäran att lämna ut allmän handling eller att lämna ut med förbehåll.	6 kap. 1-5 §§ OSL	Enhetschef	Nej	
4.9	Revidering av dokument- och informationshanteringsplaner för nämndens förvaltningsorganisation.		Förvaltningschef	Ja	Efter samråd med stadsarkivet
Förvaltningslag, 2017:900 (FL)					
4.10	Ändra ett beslut som meddelats om beslutet är felaktigt på grund av att det tillkommit nya omständigheter eller av någon annan anledning.	37–39 §§ FL	Delegaten i ursprungsbeslutet	Nej	
4.11	Beslut om rättidsprövning och beslut att avvisa överklagande av beslut som kommit in för sent.	45 § FL	Delegaten i ursprungsbeslutet	Nej	Om beslutet fattats av utskott görs rättidsprövning av ansvarig handläggare

5. Dataskyddsförordningen (GDPR)

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Möjlighet till vidaredelegering	Kommentar
5.1	Beslut om att utse dataskyddsombud.		Förvaltningschef	Nej	

5.2	Beslut gällande den registrerades tillgång av personuppgifter.	Artikel 15 GDPR	Förvaltningschef	Ja	
5.3	Beslut gällande rätt till rättelse av personuppgifter	Artikel 16 GDPR	Förvaltningschef	Ja	
5.4	Beslut gällande rätt till radering av personuppgifter.	Artikel 17 GDPR	Förvaltningschef	Ja	
5.5	Beslut gällande begränsning av behandling.	Artikel 18 GDPR	Förvaltningschef	Ja	
5.6	Anmälningsskyldighet avseende rättelse eller radering av personuppgifter och begränsning av behandling.	Artikel 19 GDPR	Förvaltningschef	Ja	
5.7	Beslut om rätt till dataportabilitet.	Artikel 20 GDPR	Förvaltningschef	Ja	
5.8	Rätt att göra invändningar mot behandling.	Artikel 21 GDPR	Förvaltningschef	Ja	
5.9	Beslut om personuppgiftsincident ska anmälas eller ej till tillsynsmyndighet eller registrerad.	Artikel 34–35 GDPR	Förvaltningschef	Ja	
5.10	Teckna personuppgiftsbiträdesavtal med underbiträde.		Förvaltningschef	Ja	

Ärenden specifika för nämnden

6. Beslut som enligt 10 kap. 4 § SoL kan delegeras till utskott men inte till tjänsteman

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Möjlighet till vidaredelegering	Kommentar
6.1	Medgivande att underårig tas emot för stadigvarande vård och fostran i enskilt hem som inte tillhör någon av hans föräldrar eller annan vårdnadshavare	6 kap. 6 § SoL	IFO-utskott	Nej	Gäller vid privat placering på förälders önskemål
6.2	Övervägande om vård i annat hem än det egna eller i skyddat boende fortfarande behövs	6 kap. 8 § 1 och 2 st SoL	IFO-utskott	Nej	Övervägande är inte ett beslut. Bestämmelsen innebär att nämnden minst en gång var 6:e månad är skyldig att överväga om vård enligt socialtjänstlagen fortfarande behövs. Den är tillämplig vid både SoL-placeringar och privata placeringar
6.3	Beslut om att föra talan i förvaltningsrätt om återkrav enligt 9 kap 1 §	9 kap. 3 § SoL	IFO-utskott	Nej	

6.4	Beslut om ansökan hos förvaltningsrätt om vård enligt LVU	4 § LVU	IFO-utskott	Nej	
6.5	Beslut om omedelbart omhändertagande av barn och ungdom under 20 år	6 § 1 st. LVU	IFO-utskott	Nej	Jfr 7.1
6.5.1	Beslut om omedelbart omhändertagande av barn och ungdom under 18 år i de fall svensk domstol inte är behörig att besluta om beredande av vård enligt LVU	6 a § 1 st. LVU	IFO-utskott	Nej	Jfr. 7.1.1
6.5.2	Beslut om ansökan hos förvaltningsrätt om fortsatt omhändertagande för tillfällig vård	9 a § LVU	IFO-utskott	Nej	
6.6	Beslut om hur vården skall ordnas och var den unge skall vistas under vårdtiden	11 § 1 st. LVU	IFO-utskott	Nej	Jfr. 7.2 och 7.3
6.7	Beslut om att den unge får vistas i sitt eget hem under vårdtiden	11 § 2 st. LVU	IFO-utskott	Nej	Jfr. 7.2 och 7.3
6.8	Övervägande om vård med stöd av 2 § LVU fortfarande behövs	13 § 1 och 2 st. LVU	IFO-utskott	Nej	Se 6.2 Övervägande minst var sjätte månad
6.9	Prövning av om vård med stöd av 3 § LVU skall upphöra	13 § 1 och 3 st. LVU	IFO-utskott	Nej	Bestämmelsen innebär att nämnden inom sex månader från verkställighet och sedan minst en gång var 6:e månad

					skall pröva om insatsen fortfarande behövs
6.10	Övervägande om beslut om umgänge eller hemlighållande av vistelseort enligt 14 § 2 st 1 och 2 fortfarande behövs	14 § 3 st. LVU	IFO-utskott	Nej	Bestämmelsen innebär att nämnden minst en gång var tredje månad är skyldig att överväga om ett beslut om umgänge eller hemlighållande av vistelseort fortfarande behövs
6.11	Beslut om upphörande av vård	21 § 1 st. LVU	IFO-utskott	Nej	
6.11.1	Beslut om upphörande av omhändertagande för tillfällig vård	9 b § 2 st. LVU	IFO-utskott	Nej	
6.12	Beslut om regelbunden kontakt med särskilt utsedd kontaktperson eller behandling i öppna former	22 § 1 st. LVU	IFO-utskott	Nej	
6.13	Prövning av om beslut om förebyggande insats skall upphöra att gälla	22 § 3 st. LVU	IFO-utskott	Nej	Bestämmelsen innebär att nämnden minst en gång var 6:e månad skall pröva om insatsen fortfarande behövs

6.14	Beslut om att förebyggande insats enligt 22 § 1 st. LVU skall upphöra	22 § 3 st. LVU	IFO-utskott	Nej	
6.15	Ansökan hos Förvaltningsrätten om flyttningsförbud	24 § LVU	IFO-utskott	Nej	Jfr. 25 § LVU
6.16	Övervägande om flyttningsförbud fortfarande behövs	26 § 1 st. LVU	IFO-utskott	Nej	Jfr. 6.2 Övervägande var tredje månad om flyttningsförbudet fortfarande behövs
6.17	Beslut om att flyttningsförbud skall upphöra	26 § 2 st. LVU	IFO-utskott	Nej	
6.18	Beslut om tillfälligt flyttningsförbud	27 § 1 st. LVU	IFO-utskott	Nej	Jfr. 7.4 Om beslut inte kan avvaktas – ordförandebeslut
6.19	Beslut att begära polishandräckning för att genomföra läkarundersökning	43 § 1. LVU	IFO-utskott	Nej	
6.20	Beslut om ansökan hos förvaltningsrätt om vård enligt LVM	11 § LVM	IFO-utskott	Nej	
6.21	Beslut om omedelbart omhändertagande av missbrukare	13 § LVM	IFO-utskott	Nej	Jfr 7.7
6.22	Beslut om åtgärd vid vårdnadshavares oenighet	6 kap. 13 a § FB	IFO-utskott	Nej	Står barnet under vårdnad av två vårdnadshavare och

					<p>samtycker endast den ena till åtgärd till stöd för barnet får socialnämnden besluta att åtgärden får vidtas utan den andre vårdnadshavarens samtycke om det krävs med hänsyn till barnets bästa och åtgärden gäller behandling i öppna former enligt 4 kap 1 § SoL.</p>
6.23	Beslut om tillfälligt utreseförbud	31 d § LVU	IFO-utskott	Nej	När socialnämnden har ansökt om utreseförbud, får även rätten besluta om ett tillfälligt utreseförbud
6.24	Ansökan om utreseförbud	31 b § LVU	IFO-utskott	Nej	
6.25	Beslut om tillfälligt undantag från ett utreseförbud	31 i § LVU	IFO-utskott	Nej	
6.26	Beslut att ansöka om insats enligt 3 kap. 1 § i form av placering av barn i skyddat boende.	3 kap. 3 § lag om placering av barn i skyddat boende	IFO-utskott	Nej	
6.27	Beslut om omedelbar insats i form av skyddat boende.	4 kap. 1 § lag om placering av barn i skyddat boende	IFO-utskott	Nej	Se 7.9

6.28	Beslut om placering och hur insatsen ska genomföras.	5 kap. 1 § lag om placering av barn i skyddat boende	IFO-utskott	Nej	Se 7.10
6.29	Övervägande om insatsen skyddat boende ska fortsätta.	5 kap. 3 § lag om placering av barn i skyddat boende	IFO-utskott	Nej	Övervägande ska göras minst var sjätte månad.
6.30	Övervägande om beslut om hemlighållande av vistelseort eller umgängesbegränsning fortfarande behövs.	5 kap. 6 § lag om placering av barn i skyddat boende	IFO-utskott	Nej	Övervägande ska göras minst var sjätte månad.
6.31	Beslut om upphörande av insats i form av placering av barn i skyddat boende.	7 kap. 1 § lag om placering av barn i skyddat boende	IFO-utskott	Nej	Om brådskande, 6 kap. 39 § KL. Se 7.8
6.32	Begäran om polishandräckning för att genomföra beslut om skyddat boende eller en omedelbar sådan insats.	8 kap. 7 § lag om placering av barn i skyddat boende	IFO-utskott	Nej	Se 7.13

7. Beslutanderätt enligt lag (så kallad kompletterande beslutanderätt)

Beslutanderätten får användas när nämndens beslut inte kan avvaktas. Nämnden ~~bör~~ ska i beslut ange vem som vid varje tidpunkt har att fatta beslut, i angiven ordning. Beslut skall anmälas vid nämndens nästa sammanträde.

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Möjlighet till vidaredelegering	Kommentar
7.1	Beslut om omedelbart omhändertagande av ungdom under 20 år	6 § 1 och 2 st. LVU	Ordförande 1:e vice ordf 2:e vice ordf	Nej	Se förordnande
7.1.1	Beslut om omedelbart omhändertagande av barn och ungdom under 18 år i de fall svensk domstol inte är behörig att besluta om beredande av vård enligt LVU	6 a § 1 och 2 st. LVU	Ordförande 1:e vice ordf 2:e vice ordf	Nej	Se förordnande
7.2	Beslut om hur vården skall ordnas och var den unge skall vistas under vårdtiden	11 § 1 och 3 st. LVU	Ordförande 1:e vice ordf 2:e vice ordf	Nej	Se förordnande
7.3	Beslut om att den unge får vistas i sitt eget hem under vårdtiden	11 § 2 och 3 st. LVU	Ordförande 1:e vice ordf 2:e vice ordf	Nej	Se förordnande
7.4	Beslut om tillfälligt flyttningsförbud	27 § 1 och 2 st. LVU	Ordförande 1:e vice ordf 2:e vice ordf	Nej	Se förordnande
7.5	Beslut att begära polishandräckning för att genomföra beslut om vård eller omhändertagande med stöd av LVU	43 § 2 LVU	Ordförande 1:e vice ordf 2:e vice ordf Enhetschef	Nej	Se förordnande. Delegat sektionschef avser även sektionschef vid Socialjour utanför kontorstid.

			Sektionschef		
7.6	Beslut om återtagande om begärd polishandräckning	43 § 2 LVU	Ordförande 1:e vice ordf 2:e vice ordf Enhetschef Sektionschef	Nej	Se förordnande. Delegat sektionschef avser även sektionschef vid Socialjour utanför kontorstid.
7.7	Beslut om omedelbart omhändertagande av missbrukare med stöd av LVM	13 § LVM	Ordförande 1:e vice ordf 2:e vice ordf	Nej	Se förordnande Beslutet skall dokumenteras och skrivas under av beslutsfattaren. Muntliga beslut bör endast förekomma i sådana akuta situationer när dokumentation och underskrift inte kan avvaktas. Sådana beslut dokumenteras i efterhand
7.8	Beslut i brådskande ärenden i de fall nämndens beslut inte kan avvaktas	6 kap. 39 § KL	Ordförande 1:e vice ordf 2:e vice ordf	Nej	Se förordnande
7.9	Beslut om omedelbar insats i form av skyddat boende.	4 kap. 1 § lag om placering av barn i skyddat boende	Ordförande 1:e vice ordf 2:e vice ordf	Nej	Se förordnande
7.10	Beslut om placering och hur insatsen ska genomföras.	5 kap. 1 § lag om placering av barn i skyddat boende	Ordförande 1:e vice ordf 2:e vice ordf	Nej	Se förordnande

7.11	Beslut om hemlighållande av vistelseort för den vårdnadshavare som barnet inte är placerad med om nämndens beslut inte kan avvaktas.	5 kap. 4 § p. 1 lag om placering av barn i skyddat boende	Ordförande 1:e vice ordf 2:e vice ordf	Nej	Se förordnande
7.12	Beslut om hur umgänge med den vårdnadshavare som barnet inte är placerad med ska utövas om nämndens beslut inte kan avvaktas.	5 kap. 4 § p. 2 lag om placering av barn i skyddat boende	Ordförande 1:e vice ordf 2:e vice ordf	Nej	Se förordnande
7.13	Begäran om polishandräckning för att genomföra beslut om skyddat boende eller en omedelbar sådan insats.	8 kap. 7 § lag om placering av barn i skyddat boende	Ordförande 1:e vice ordf 2:e vice ordf Enhetschef Sektionschef	Nej	Se förordnande. Förordnade kan begära handräckning även om det ej är brådskande. Delegat sektionschef avser även sektionschef vid Socialjour utanför kontorstid.
7.14	Beslut om återtagande av begärd polishandräckning	8 kap. 7 § lag om placering av barn i skyddat boende	Ordförande 1:e vice ordf 2:e vice ordf Enhetschef Sektionschef	Nej	Se förordnande. Förordnade kan begära handräckning även om det ej är brådskande. Delegat sektionschef avser även sektionschef vid Socialjour utanför kontorstid.

8. Individ- och familjeomsorg

8.1 Försörjningsstöd och övrigt bistånd Socialtjänstlagen (2001:453) med mera

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Möjlighet till vidaredelegering	Kommentar
8.1.1	Försörjningsstöd – beslut enligt riksnorm	4 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare	Nej	Enligt riktlinjer
8.1.2	Försörjningsstöd – beslut om skäliga kostnader för poster utanför riksnormen	4 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare	Nej	Enligt riktlinjer
8.1.3	Beslut om ekonomiskt bistånd avseende boende på hotell	4 kap. 1 § SoL	Sektionschef	Nej	
8.1.4	Beslut om ekonomiskt bistånd avseende boende på härbärke, vandrarhem eller motsvarande <ul style="list-style-type: none"> - upp till två veckor - mer än två veckor upp till tre månader - mer än tre månader 	4 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare Sektionschef Enhetschef	Nej	
8.1.5	Beslut om ekonomiskt bistånd avseende boende på kvinnjour skyddat boende <ul style="list-style-type: none"> - upp till två veckor - mer än två veckor upp till tre månader - mer än tre månader 	4 kap. 1 § SoL 6 kap. 1 a § SoL	Socialsekreterare Sektionschef Enhetschef	Nej	Särskilda rutiner och riktlinjer
8.1.6	Beslut om bistånd till livsföring i övrigt	4 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare Dödsboudredare	Nej	Enligt riktlinjer

8.1.7	Begravningskostnader	4 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare Dödsboudredare	Nej	
8.1.8	Färdtjänst/avgift	4 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare	Nej	
8.1.9	Förskoleverksamhet och skolbarnomsorg, avgifter	4 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare	Nej	
8.1.10	Glasögon eller kontaktlinser	4 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare	Nej	
8.1.11	Klädutrustning inför institutionsvistelse	4 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare	Nej	
8.1.12	Läkarvård och medicin	4 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare	Nej	
8.1.13	Psykoterapikostnader	4 kap. 1 § SoL	Enhetschef	Nej	
8.1.14	Rekreationsresor	4 kap. 1 § SoL	Sektionschef	Nej	
8.1.15	Resor i samband med umgänge med barn	4 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare	Nej	
8.1.16	Hyresskulder - upp till sex månader - mer än sex månader	4 kap. 1 § SoL	Sektionschef IFO-utskott	Nej	
8.1.17	Övrig skuldsanering - upp till 20 % av basbeloppet - över 20 % av basbeloppet	4 kap. 1 § SoL	Sektionschef IFO-utskott	Nej	
8.1.18	Spädbarnsutrustning	4 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare	Nej	

8.1.19	Övrigt ekonomiskt bistånd - upp till 15 000 kr - över 15 000 kr	4 kap. 1 § SoL	Sektionschef Enhetschef	Nej	Bistånd som inte regleras av riktlinjer
8.1.20	Beslut om villkor om praktik kompetenshöjande åtgärd	4 kap. 4 § SoL	Socialsekreterare	Nej	
8.1.21	Avslag på eller nedsättning av fortsatt försörjningsstöd	4 kap. 5 § SoL	Socialsekreterare	Nej	
8.1.22	Beslut om bistånd enligt 4 kap 2 § SoL utan villkor om återbetalning	4 kap. 2 § SoL	IFO-utskott	Nej	
8.1.23	Beslut om bistånd enligt 4 kap 2 § SoL med villkor om återbetalning - upp till 15 000 kr - över 15 000 kr	4 kap. 2 § SoL	Sektionschef Enhetschef	Nej	
8.1.24	Beslut om bistånd enligt 4 kap 1 § SoL i form av intern träningslägenhet, jourlägenhet samt försöksboende med socialkontrakt Beslut om bistånd enligt 4 kap 1 § SoL i form av extern träningslägenhet/stödboende	4 kap. 1 § SoL	Boendehandläggare Sektionschef	Nej	Beslut om biståndet fattas först när lägenhet finns tillgänglig – se rutiner

8.1.25	Uppsägning av intern träningslägenhet, jourlägenhet samt försöksboende med socialkontrakt	12 kap. Jordabalken	Enhetschef	Nej	Beslut fattas av enhetschef på vuxenenheten eller ekonomi- och arbetsmarknadsenheten
--------	---	---------------------	------------	-----	--

8.2 Återkrav av ekonomiskt bistånd enligt 4:1 SoL

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Möjlighet till vidaredelegering	Kommentar
8.2.1	Beslut om återkrav av ekonomiskt bistånd fattat enligt 4 kap. 1 § SoL	9 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare Dödsboutredare	Nej	Avser bistånd som utgått obehörigen eller med för högt belopp
8.2.2	Beslut om återkrav av ekonomiskt bistånd fattat enligt 4 kap. 1 § SoL	9 kap. 2 § 1 st. SoL	Socialsekreterare	Nej	Avser bland annat återkrav av förskott på förmån
8.2.3	Beslut om att föra talan om ersättning hos förvaltningsrätt om återkrav enligt 9 kap. 1 § SoL	9 kap. 3 § SoL	IFO-utskott	Nej	Beslut som enligt 10 kap. 4 § SoL kan delegeras till utskott men ej till tjänsteman
8.2.4	Beslut om att föra talan om ersättning hos förvaltningsrätt om återkrav enligt 9 kap. 2 § 1 st. SoL	9 kap. 3 § SoL	Sektionschef	Nej	Avser bland annat förskott på förmån
8.2.5	Beslut om eftergift av ersättningsskyldighet	9 kap. 4 § SoL		Nej	

	<ul style="list-style-type: none"> - enligt 9 kap. 1 § SoL - enligt 9 kap. 2 § 1 st. SoL 		Enhetschef Sektionschef		
--	--	--	----------------------------	--	--

8.3 Återkrav av ekonomiskt bistånd enligt 4:2 SoL

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Möjlighet till vidaredelegering	Kommentar
8.3.1	Beslut att återkräva ekonomiskt bistånd enligt 4 kap. 2 § SoL <ul style="list-style-type: none"> - upp till 15 000 kr - över 15 000 kr 	9 kap. 2 § 2 st. SoL	Sektionschef Enhetschef	Nej	
8.3.2	Beslut att föra talan om ersättning hos Förvaltningsrätten om återkrav enligt 9 kap. 2 § 2 st.	9 kap. 3 § SoL	Sektionschef	Nej	
8.3.3	Beslut om eftergift av ersättningsskyldighet enligt 9 kap. 2 § 2 st.	9 kap. 4 § SoL	Sektionschef	Nej	

8.4 Barn- och ungdom

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Möjlighet till vidaredelegering	Kommentar
8.4.1	Beslut om bistånd åt barn och ungdom i form av vård (placering/omplacering) i familjehem	4 kap. 1 § SoL	Ifo-utskott	Nej	Jfr 6.1

8.4.2	<p>Beslut om placering i jourhem</p> <ul style="list-style-type: none"> - placering bedöms vara högst 4 månader - placering bedöms vara längre tid än 4 månader 	4 kap. 1 § SoL	Sektionschef IFO-utskott	Nej	
8.4.3	<p>Beslut om bistånd åt barn och ungdom i form av vård (placering/omplacering) i hem för vård eller boende samt stödboende</p> <ul style="list-style-type: none"> - placering bedöms vara högst 4 månader - placering bedöms vara längre tid än 4 månader - placering av ensamkommande flyktingungdomar över 18 år utan vårdbehov i stödboende 	4 kap. 1 § SoL 6 kap. 1 § SoL	Sektionschef IFO-utskott Sektionschef	Nej	<p>Se även beslut om ramavtal och direktupphandling</p> <p>Delegerat till sektionschef oavsett placeringens uppskattade längd</p>
8.4.4	<p>Beslut om bistånd i form av boende i intern stödlägenhet</p> <ul style="list-style-type: none"> - Upp till 4 månader - Mer än 4 månader 	4 kap. 1 § SoL	Sektionschef Enhetschef	Nej	
8.4.5	<p>Beslut om bistånd åt barn och ungdom i form av placering i annan typ av boende eller i skyddat boende för medföljande barn</p> <ul style="list-style-type: none"> - Upp till 4 månader - Mer än 4 månader 	4 kap. 1 § SoL 6 kap. 1 a § SoL 6 kap. 6 d § SoL	Sektionschef IFO-utskott	Nej	<p>Delegat Sektionschef avser även sektionschef på socialjouren utanför kontorstid.</p>

8.4.6	<p>Beslut om bistånd åt barn och ungdom i form av tillfällig placering i nätverket</p> <ul style="list-style-type: none"> - Upp till 4 månader - Mer än 4 månader 	4 kap. 1 § SoL	<p>Sektionschef</p> <p>IFO-utskott</p>	Nej	Ej jour- eller familjehem
8.4.7	<p>Beslut om särskilda kostnader i samband med placering i familjehem, hem för vård eller boende, stödboende eller skyddat boende för medföljande barn, vid varje tillfälle</p> <ul style="list-style-type: none"> - Upp till 10 % av basbeloppet - Upp till 30 % av basbeloppet - Över 30 % av basbeloppet 	<p>4 kap. 1 § SoL</p> <p>6 kap. 1 § SoL</p> <p>6 kap. 1 a § SoL</p>	<p>Socialsekreterare</p> <p>Sektionschef</p> <p>Enhetschef</p>	Nej	Se även riktlinjer
8.4.8	<p>Beslut om särskilda kostnader under vårdtiden för stöd och sociala tjänster, per insats</p> <ul style="list-style-type: none"> - Upp till 10 % av basbeloppet - Upp till 30 % av basbeloppet - Över 30 % av basbeloppet 	4 kap. 1 § SoL	<p>Socialsekreterare</p> <p>Sektionschef</p> <p>Enhetschef</p>	Nej	<p>OBS! Kostnader för elevassistent och LSS hanteras av utskott</p> <p>Inkomstbortfall gällande familjehemsföräldrar</p>
8.4.9	<p>Beslut om särskilda omkostnader i utrednings- och stödärenden</p> <ul style="list-style-type: none"> - Upp till 10 % av basbeloppet - Upp till 30 % av basbeloppet - Över 30 % av basbeloppet 	4 kap. 1 § SoL	<p>Socialsekreterare</p> <p>Sektionschef</p> <p>Enhetschef</p>	Nej	
8.4.10	<p>Beslut om ersättning till familjehem (arvode och omkostnadsersättning)</p> <ul style="list-style-type: none"> - enligt kommunförbundets rekommendationer - utöver kommunförbundets 	4 kap. 1 § SoL	<p>Socialsekreterare</p> <p>Sektionschef</p>	Nej	

	rekommendationer - för förlorad arbetsinkomst		Utskott		
8.4.11	Beslut om upphörande av bistånd i form av vård i hem för vård eller boende eller i familjehem samt stödboende	4 kap. 1 § SoL 6 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare	Nej	
8.4.12	Beslut om bistånd i form av kontaktperson/-familj	4 kap. 1 § SoL 3 kap. 6 b § SoL	Sektionschef	Nej	
8.4.13	Beslut om upphörande av kontaktperson/-familj	4 kap. 1 § SoL	Sektionschef	Nej	
8.4.14	Beslut om förordnande och entledigande av kontaktperson och kontaktfamilj	3 kap. 6 b § SoL	Socialsekreterare	Nej	
8.4.15	Beslut om arvode och omkostnadsersättning till kontaktperson/-familj - enligt kommunförbundets rekommendationer - utöver kommunförbundets rekommendationer		Socialsekreterare Sektionschef	Nej	
8.4.16	Beslut om bistånd i form av öppenvårdsinsatser för barn och ungdom - inom kommunens verksamhet - placering till en bedömd kostnad av högst 287 tkr - placering till en bedömd kostnad av mer än 287 tkr	4 kap. 1 § SoL 3 kap. 6 a § SoL	Socialsekreterare Sektionschef, enhetschef IFO-utskott	Nej	OBS! Beslut om öppna insatser för barn över 12 år utan vårdnadshavarens samtycke får som lägst fattas av sektionschef

8.4.17	Beslut om framställning till försäkringskassa om ändring av betalningsmottagare för allmänt barnbidrag	106 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken (SFB)	Socialsekreterare Assistent	Nej	OBS! Delegeringsförbud för 16:e kap 18 § socialförsäkringsbalken
8.4.18	Underrättelse till Försäkringskassan om att barn med underhållsstöd placerats i familjehem respektive återflyttat till boförälder	2 § förordningen om underhållsstöd	Socialsekreterare Assistent	Nej	
8.4.19	Beslut om att utredning <u>inte</u> ska inledas eller att inledd utredning ska avslutas	11 kap. 1 § SoL	Sektionschef	Nej	
8.4.20	Beslut om att inleda utredning	11 kap. 1 § SoL 11 kap. 2 § SoL	Socialsekreterare	Nej	
8.4.21	Beslut om att utredning <u>inte</u> ska föranleda åtgärd	11 kap. 1 § SoL	Sektionschef	Nej	
8.4.22	Förlängning av utredningstid i ärenden som rör barn	11 kap. 2 § SoL	Enhetschef	Nej	
8.4.23	Beslut om framställning om överflyttning av ärende till nämnd i annan kommun	2a kap. 10 § SoL	Sektionschef	Nej	Avser även ärenden enligt LVU och LVM. Görts i samråd med enhetschef
8.4.24	Ansökan hos IVO om överflyttning av ärende till nämnd i annan kommun	2a kap. 11 § SoL	Sektionschef	Nej	Om IVO:s beslut går nämnden emot ska detta rapporteras till utskottet

8.4.25	Beslut i fråga om mottagande av ärende från annan kommun	2a kap. 10 § SoL	Sektionschef	Nej	Görs i samråd med enhetschef
8.4.26	Beslut om ersättning till särskilt förordnad vårdnadshavare som tidigare varit familjehemsförälder	6 kap. 11 § SoL	IFO-utskott	Nej	
8.4.27	Framställan till domstol om behov av målsägandebiträde för underåriga	5 kap. 2 § socialtjänstförordning (SoF)	Socialsekreterare	Nej	
8.4.28	Beslut om anmälan till överförmyndaren om förhållanden beträffande förvaltningen av underårigs egendom	5 kap. 2 och 3 §§ SoF	Socialsekreterare	Nej	Avser all slags egendom, inklusive ATP
8.4.29	Beslut om framställning till Centrala studiestödsnämnden (CSN) om ändring av betalningsmottagare	2 kap. 33 § 2 st. studiestödsförordning (2000:655)	Socialsekreterare Assistent	Nej	
8.4.30	Beslut att begära personutredning av unga lagöverträdare hos polisen	31 § lag med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare (LUL)	Sektionschef	Nej	
8.4.31	Beslut om uppföljning av ett barns situation när en utredning som gäller barnets behov av stöd eller skydd avslutats utan beslut om insats	11 kap. 4 a § SoL	Sektionschef	Nej	

8.4.32	Beslut om uppföljning av ett barns situation efter det att en placering i ett familjehem eller i ett hem för vård eller boende har upphört	11 kap. 4 b § SoL	Sektionschef	Nej	
8.4.33	Övervägande om flyttningsförbud	6 kap. 8 a § SoL	IFO-utskott	Nej	

8.5 Vuxna

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Möjlighet till vidaredelegering	Kommentar
8.5.1	Beslut om bistånd åt vuxna i form av vård i hem för vård eller boende (HVB) och familjehem som <ul style="list-style-type: none"> - vara högst 4 månader - bedöms vara längre tid än 4 månader 	4 kap. 1 § SoL	Sektionschef IFO-utskott	Nej	
8.5.2	Beslut om bistånd i form av särskilt boende för psykiskt funktionshindrade som drivs via entreprenad <ul style="list-style-type: none"> - Upp till 4 månader - Mer än 4 månader 	4 kap. 1 § SoL	Sektionschef Enhetschef	Nej	
8.5.3	Beslut om bistånd i form av plats på särskilt boende externt för psykiskt funktionshindrade som <ul style="list-style-type: none"> - bedöms vara högst 4 månader inom 	4 kap. 1 § SoL	Enhetschef	Nej	

	- bedöms vara längre tid än 4 månader		IFO-utskott		
8.5.4	Beslut om bistånd i form av boende i intern stödlägenhet och internt socialt boende - Upp till 4 månader - Mer än 4 månader	4 kap. 1 § SoL	Sektionschef Enhetschef	Nej	
8.5.5	Beslut om bistånd i form av placering på externt stöd-/träningsboende - Upp till 4 månader - Mer än 4 månader	4 kap. 1 § SoL	Sektionschef IFO-utskott	Nej	
8.5.6	Beslut om bistånd i form av boende på hotell, härbärke, vandrarhem, kvinnjour skyddat boende eller motsvarande - Upp till 4 månader - Mer än 4 månader	4 kap. 1 § SoL 6 kap. 1 a § SoL	Sektionschef Enhetschef	Nej	
8.5.7	Beslut om bistånd i form av boendestöd i - Egen entreprenad eller kommunens verksamhet - Extern utförare	4 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare Sektionschef	Nej	
8.5.8	Beslut om bistånd i form av kontaktperson/kontaktfamilj för vuxna	4 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare	Nej	
8.5.9	Beslut om arvode och omkostnadsersättning till kontaktperson för vuxna			Nej	

	<ul style="list-style-type: none"> - enligt kommunförbundets rekommendationer - utöver kommunförbundets rekommendationer 		Socialsekreterare Sektionschef		
8.5.10	Beslut om upphörande av kontaktperson/-familj	4 kap. 1 § SoL	Sektionschef	Nej	
8.5.11	Beslut om förordnande och entledigande av kontaktperson och kontaktfamilj		Socialsekreterare	Nej	
8.5.12	Beslut om bistånd i form av öppenvårdsinsatser för vuxna <ul style="list-style-type: none"> - inom kommunens verksamhet - extern utförare 	4 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare Sektionschef	Nej	
8.5.13	Beslut om anmälan till Försäkringskassan om att nämnden skall uppbära sjukpenning för den som bereds vård i sådant hem för vård eller boende eller familjehem enligt SoL som ger vård och behandling åt missbrukare av alkohol eller narkotika	106 kap. 13 § SFB	Socialsekreterare Assistent	Nej	
8.5.14	Beslut om att underrätta försäkringskassa om att nämnden skall uppbära ersättning enligt SFB	107 kap. 5 § 1 st. SFB 9 kap. 2 § SoL	Socialsekreterare Assistent	Nej	
8.5.15	Beslut om framställning om överflyttning av ärende till nämnd i annan kommun	2a kap. 10 § SoL	Sektionschef	Nej	Avser även ärenden enligt LVU och LVM. Görts i samråd med

					enhetschef
8.5.16	Ansökan hos IVO om överflyttning av ärende till nämnd i annan kommun	2a kap. 11 § SoL	Sektionschef	Nej	Om IVO:s beslut går nämnden emot ska detta rapporteras till utskottet
8.5.17	Beslut i fråga om mottagande av ärende från annan kommun	2a kap. 10 § SoL	Sektionschef	Nej	Görs i samråd med enhetschef
8.5.18	Beslut om att inleda och avsluta utredning	11 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare	Nej	
8.5.19	Beslut om att utredning <u>inte</u> skall inledas	11 kap. 1 § SoL	Sektionschef	Nej	
8.5.20	Beslut om framställning till Centrala studiestödsnämnden (CSN) om ändring av betalningsmottagare	2 kap. 33 § 2 st. studiestöds- förordning (2000:655) 16 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare Assistent	Nej	
8.5.21	Beslut om upphörande av omedelbart omhändertagande enligt LVM	18 b § LVM	IFO-utskott	Nej	I brådskande fall ordförande

8.5.22	<p>Beslut om bistånd till kostnader i samband med utredning och/eller insats för vuxna</p> <ul style="list-style-type: none"> - Upp till 10 % av basbeloppet per aktuell utredning/insats - Upp till 30 % av basbeloppet per aktuell utredning/insats - Över 30 % av basbeloppet per aktuell utredning/insats 	4 kap. 1 § SoL	<p>Socialsekreterare</p> <p>Sektionschef</p> <p>Enhetschef</p>	Nej	
8.5.23	Beslut om att avge ansvarsförbindelse i samband med kontraktsvård eller vårdvistelse	4 kap. 1 § SoL	Sektionschef	Nej	
8.5.24	Yttrande angående tillstånd för intagen att ha sitt spädbarn hos sig	11 § fängelseförordningen	Socialsekreterare	Nej	Handläggning görs i samråd med handläggare från barn- och ungdomsenheten

9 A. Lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU)

Se även avsnitt 6 och 7.

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Möjlighet till vidaredelegering	Kommentar
9.1	Begäran om förlängd tid för ansökan om vård	8 § LVU	Socialsekreterare	Nej	

9.2	Beslut om att omedelbart omhändertagande enligt 6 § LVU skall upphöra	9 § 3 st. LVU	IFO-utskott	Nej	Jfr 7.1
9.3	Beslut rörande den unges personliga förhållanden i den mån beslutet inte är att hänföra till 11 § 1 och 2 st. LVU	11 § 4 st. LVU	Socialekreterare	Nej	Till exempel kortare vistelse utom familjehemmet eller hemmet för vård eller boende
9.4	Beslut om att ett tillfälligt flyttningsförbud enligt 27 § LVU skall upphöra	30 § 2 st. LVU	IFO-utskott	Nej	Jfr. 7.4
9.5	Beslut om den unges umgänge med förälder eller andra vårdnadshavare efter beslut om flyttningsförbud eller tillfälligt flyttningsförbud när överenskommelse inte kan nås	31 § LVU	IFO-utskott	Nej	
9.6	Beslut om läkarundersökning, att utse läkare samt plats för läkarundersökningen	32 § 1 st. LVU	Socialekreterare	Nej	
9.7	Ansökan om förlängd tid för ansökan om utreseförbud	31 f § LVU	Socialekreterare	Nej	
9.8	Beslut om upphörande av tillfälligt utreseförbud	31 g § LVU	IFO-utskott	Nej	
9.9	Prövning av om utreseförbud enligt 31 a § LVU skall upphöra	31 c § LVU	IFO-utskott	Nej	Om ett utreseförbud har meddelats ska socialnämnden inom

					sex månader från dagen för beslutet pröva om utreseförbudet ska upphöra. Denna fråga ska därefter prövas fortlöpande inom sex månader från senaste prövning
9.10	Beslut om upphörande av utreseförbud	31 c § LVU	IFO-utskott	Nej	
9.11	Beslut om att utreseförbud ska fortgå	31 c § LVU	IFO-utskott	Nej	
9.12	Övervägande om flyttningsförbud	13 b § LVU	IFO-utskott	Nej	
9.13	Beslut om uppföljning efter avslutad LVU-vård	21 b § LVU	Socialsekreterare	Nej	
9.14	Beslut om provtagning inför umgänge	32 a § LVU	IFO-utskott	Nej	
9.15	Beslut om provtagning inför upphörande av vård	32 b § LVU	IFO-utskott	Nej	

9 B. Lag om placering av barn i skyddat boende

9.16	Begäran om förlängd tid för ansökan om skyddat boende.	4 kap. 6 § 2 st. lag om placering av barn i skyddat boende	Socialekreterare	Nej	
9.17	Beslut om upphörande av omedelbar insats i form av skyddat boende.	4 kap. 8 § lag om placering av barn i skyddat boende	IFO-utskott	Nej	Om brådskande beslut krävs, se förordnande utifrån 6 kap. 39 § KL.
9.18	Beslut att avvisa begäran om upphörande av beslut om hemlighållande av vistelseort eller umgängesbegränsning.	5 kap. 7 § lag om placering av barn i skyddat boende	IFO-utskott	Nej	Om begäran inkommer innan 6 månader har gått från lagakraftvunnet beslut/ dom
9.19	Beslut att avvisa begäran från den vårdnadshavare som barnet ej är placerad med att insatsen skyddat boende ska upphöra.	7 kap. 2 § lag om placering av barn i skyddat boende	IFO-utskott	Nej	Om begäran inkommer innan 6 månader har gått från lagakraftvunnet beslut/ dom

10. Lag (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall (LVM)

Se även avsnitt 6 och 7.

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Möjlighet till vidaredelegering	Kommentar
10.1	Beslut om att inleda utredning om grund för tvångsvård	7 § LVM	Sektionschef	Nej	
10.2	Beslut om att utredning inte skall inledas eller att påbörjad utredning skall läggas ned alternativt övergå i en utredning enligt 11 kap 1 § SoL	7 § LVM	Sektionschef	Nej	

10.3	Beslut om läkarundersökning samt utse läkare för undersökningen	9 § LVM	Socialsekreterare	Nej	Beslut om läkarundersökning skall fattas om sådan inte är uppenbart obehövlig
10.4	Beslut om att begära polishandräckning för att föra en missbrukare till läkarundersökning	45 § 1. LVM	Sektionschef	Nej	
10.5	Beslut om att begära polishandräckning för inställelse vid vårdinstitution	45 § 2. LVM	Ordförande 1:e vice ordf 2:e vice ordf Enhetschef Sektionschef	Nej	

11. Avgifter enligt 8 kap. 1 och 2 § SoL

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Möjlighet till vidaredelegering	Kommentar
11.1	Beslut om ersättning för uppehälle vid stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär när bistånd ges i form av plats i hem för vård eller boende eller i familjehem (vuxna)	8 kap. 1 § 1 st. SoL och SoF 6 kap. 1 §	Socialsekreterare	Nej	
11.2	Beslut om avgift från föräldrar vars barn är under 18 år och får vård i ett annat hem än det egna	8 kap. 1 § 2 st. SoL och SoF 6 kap. 2 §	Socialsekreterare	Nej	Kommunförbundets cirkulär 1997:128
11.3	Beslut om att föra talan om ersättning hos Förvaltningsrätten om återkrav enligt 8 kap.1 § första och andra stycket	9 kap. 3 § SoL	Sektionschef	Nej	
11.4	Beslut om att helt eller delvis efterge ersättningsskyldighet enligt 8 kap. 1 § första och andra stycket	9 kap. 4 § SoL	Sektionschef	Nej	
11.5	Beslut om avgift med generellt förbehållsbelopp	8 kap. 2 § SoL	Socialsekreterare	Nej	Avser avgifter inom den socialpsykiatriska verksamheten
11.6	Beslut om nedsättning med individuellt förbehållsbelopp	8 kap. 2 § SoL	Sektionschef	Nej	

11.7	Beslut om nedskrivning eller avgiftsbefrielse	9 kap. 4 § SoL	Sektionschef	Nej	
------	---	----------------	--------------	-----	--

12. God man och förvaltare

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Möjlighet till vidaredelegering	Kommentar
12.1	Beslut om anmälan till överförmyndaren om behov av god man/förvaltare	5 kap. 3 § SoF	Socialsekreterare	Nej	
12.2	Beslut om anmälan till överförmyndaren om att behov av god man/förvaltare inte längre föreligger	5 kap. 3 § SoF	Socialsekreterare	Nej	

13. Patientssäkerhetslag (2010:659)

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Möjlighet till vidaredelegering	Kommentar
13.1	Beslut om anmälan till Inspektionen för vård och omsorg av händelser som medfört eller hade kunnat medföra allvarlig vårdskada	3 kap. 5 § patient-säkerhetslagen	Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) eller förvaltningschef	Nej	Vårdgivaren ansvarar för att Lex Mariaanmälningar görs

14. Utlämning av uppgifter

Angående överklagande, yttranden med mera se avsnitt 4 och 19. Beslut om att lämna ut handling fattas av den som har handlingen i sin vård om inte viss befattningshavare enligt arbetsledning eller särskilt beslut skall göra detta.

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Möjlighet till vidaredelegering	Kommentar
14.1	Beslut att lämna ut uppgifter ur personregister till statliga myndigheter i forskningssyfte	12 kap. 6 § SoL	Förvaltningschef	Nej	

15. Alkohollag (2010:1622)

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Möjlighet till vidaredelegering	Kommentar
15.1	Förbud eller inskränkning i rätten att sälja alkoholdrycker	3 kap. 10 § alkohollagen (AL)	Arbetsutskott	Nej	
15.2	Beslut om stadigvarande serveringstillstånd när det inte går part emot	8 kap. 2 § AL	Förvaltningschef	Nej	
15.3	Beslut om tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten - när beslutet ej går part emot - när beslutet går part emot	8 kap. 2 § AL	Alkohol- handläggare Förvaltningschef	Nej	
15.4	Beslut om tillfälligt serveringstillstånd till	8 kap. 2 § AL		Nej	

	slutna sällskap - när beslut ej går part emot - när beslut går part emot		Alkohol- handläggare Förvaltningschef		
15.5	Beslut om tillstånd att anordna provsmakning vid enstaka tillfällen	8 kap. 2, 6 och 7 §§ AL	Alkohol- handläggare	Nej	
15.6	Beslut att godkänna lokal vid cateringevenemang	8 kap. 4 § AL	Alkohol- handläggare	Nej	
15.7	Beslut om avskrivning av ärende från vidare handläggning på grund av att det saknas underlag för att fatta beslut i ärendet	8 kap. 12 § AL	Förvaltningschef	Nej	
15.8	Beslut om avslag av serveringstillstånd på grund av tre underkända kunskapsprov	8 kap. 12 § 2 st. AL	Förvaltningschef	Nej	
15.9	Förändring av serveringstillstånd avseende serveringsytor och serveringstider	8 kap. 14 och 20 §§ AL	Alkohol- handläggare	Nej	Gäller även uteserveringar samt tillfälliga förändringar avseende serveringsutrymmen och serveringstider
15.10	Beslut om delavslag gällande serveringstider vid ansökan om stadigvarande tillstånd	8 kap. 19 § AL	Förvaltningschef	Nej	
15.11	Beslut med anledning av ansökan från konkursbo om att få fortsätta rörelsen	9 kap. 12 § AL	Alkohol- handläggare	Nej	Ansökan skall behandlas med förtur

15.12	Tillståndsprövning vid ändring av verksamhet och förändringar av ägarförhållanden PBI	9 kap. 11 § AL	Alkohol-handläggare	Nej	
15.13	Beslut om återkallelse av serveringstillstånd som sker på tillståndshavarens begäran, vid konkurs eller när verksamheten har upphört	9 kap. 12 § AL 9 kap. 18 § p.1 AL	Alkohol-handläggare	Nej	
15.14	Beslut om påföljden erinran	9 kap. 17 § AL	Förvaltningschef	Nej	
15.15	Säljförbud eller varning vid detaljhandel eller servering av folköl	9 kap. 19 § AL	Arbetsutskott	Nej	
15.16	Yttrande till förvaltningsrätten, kammarrätten och Högsta förvaltningsdomstolen	10 kap. 1 § AL	Delegaten i ursprungsbeslutet	Nej	
15.17	Överklagande, begäran om prövningstillstånd samt yrkande om inhibition hos kammarrätten och Högsta förvaltningsdomstolen	10 kap. 1 § AL	Delegaten i ursprungsbeslutet	Nej	

16. Spellag (2018:1138) och Spelförordning (2018:1475)

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Möjlighet till vidaredelegering	Kommentar
16.1	Beslut om att anordna ett registreringslotteri	6 kap. 9 § spellagen	Alkohol- handläggare	Nej	
16.2	Godkännande av kontrollant	18 kap. 10 § spellagen	Alkohol- handläggare	Nej	
16.3	Yttrande angående värdeautomatspel	3 kap. 11 § spelförordningen	Alkohol- handläggare	Nej	

17. Lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter (LTLP) och Lag (2009:730) om handel med vissa receptfria läkemedel

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Möjlighet till vidaredelegering	Kommentar
17.1	Beslut om tillstånd för att sälja tobak när beslutet ej går part emot	5 kap. 1 § LTLP	Socialchef	Nej	
17.2	Beslut om tillfälligt tillstånd för att sälja tobak - När beslutet ej går part emot - När beslutet går part emot	5 kap. 1 § 3 st. LTLP	Handläggare Socialchef	Nej	

17.3	Tillståndsprövning vid ändring av verksamhet och förändringar av ägarförhållanden PBI (person med betydande inflytande)	5 kap. 7 § 2 st. LTLP	Handläggare	Nej	
17.4	Beslut med anledning av ansökan från konkursbo om att få fortsätta rörelsen	5 kap. 9 § LTLP	Handläggare	Nej	
17.5	Beslut om återkallelse av tobakstillstånd som sker på tillståndshavarens begäran, vid konkurs eller när verksamheten upphört	5 kap. 9 § LTLP 7 kap. 10 § p. 1 LTLP	Handläggare	Nej	
17.6	Beslut om att meddela varning	7 kap. 11 § LTLP	Förvaltningschef	Nej	
17.7	Yttrande till domstol med anledning av överklagat beslut	9 kap. 1 § LTLP	Delegaten i ursprungsbeslutet	Nej	
17.8	Beslut om att rapportera brister till Läkemedelsverket	21 § Lag om handel med vissa receptfria läkemedel	Handläggare	Nej	

17.9	Beslut om avskrivning av ärende från vidare handläggning på grund av att det saknas underlag för att fatta beslut i ärendet	5 kap. 2 § LTL	Förvaltningschef	Nej	
------	---	----------------	------------------	-----	--

18 Överklaganden, yttranden och anmälningar med mera till domstol, åklagarmyndighet och andra myndigheter

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Möjlighet till vidaredelegering	Kommentar
18.1	Beslut om att föra talan i ärenden eller mål vid allmän domstol eller förvaltningsdomstol	10 kap. 2 § SoL	Sektionschef	Nej	När en tjänsteman utses att föra nämndens talan
18.2	Beslut att utse ombud att föra nämndens talan	10 kap. 2 § SoL	Sektionschef	Nej	
18.3	Överklagande och yrkande om inhibition när förvaltningsrätt eller kammarrätt ändrat nämndens beslut och detta beslut ursprungligen fattats av delegaten samt avgivande av yttrande i SoL-, LVU- och LVM-ärenden där ursprungsbeslutet fattats av delegat	10 kap. 2 § SoL	Delegaten i ursprungsbeslutet	Nej	Beslutet avser inte myndighetsutövning mot enskilda i ärende av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt (jfr. RÅ 1994 ref 67)
18.4	Överklagande, yrkande om inhibition samt yttrande till förvaltningsrätt och kammarrätt i SoL-, LVU- och LVM-ärenden där ursprungsbeslutet fattas av	10 kap. 1-2 §§ SoL 6 kap. 39 § KL	Utskott	Nej	I brådskande ärende se punkt 7.8

	utskott				
18.5	Beslut att överklaga/föra talan till högre rätt när annan myndighet fattat beslut som går nämnden emot (avser även yrkande om inhibition och interimistiska yrkanden)		Enhetschef Förvaltningschef	Nej	Gäller inte i ärenden som gäller myndighetsutövning mot enskilda i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt
18.6	Yttrande till allmän domstol i brottmål	31 kap. 1 § 1 st. BrB	Sektionschef	Nej	
18.7	Yttrande till allmän domstol, åklagare eller Kriminalvården	6 § Lag om särskild personutredning i brottmål, med mera	Sektionschef	Nej	
18.8	Yttrande till allmän domstol när den som begått brottslig gärning kan bli föremål för LVM-vård	31 § 2 st. BrB	Sektionschef	Nej	
18.9	Yttrande till åklagare vid åtalsprövning	46 § LVM	Enhetschef	Nej	
18.10	Yttrande till Åklagarmyndigheten	11 § LUL	Sektionschef	Nej	
18.11	Anmälan om behov av offentligt biträde	3 § lagen om offentligt biträde	Socialekreterare	Nej	Se 39 § LVU, 42 § LVM, 8 kap. 4 § lag om placering av barn i skyddat boende

18.12	Yttrande över ansökan om rättshjälp genom offentligt biträde samt yttrande över kostnadsräkning	3 § lagen om offentligt biträde och 7 § förordningen om offentligt biträde	Sektionschef	Nej	
18.13	Yttrande enligt lag om personnamn	44 och 45 §§ Lag om personnamn (2016:1013)	Sektionschef	Nej	
18.14	Yttrande i körkortsärende	3 kap. 8 § och 5 kap. 2 § körkorts-förordningen	Socialsekreterare	Nej	
18.15	Yttrande till passmyndighet vid utfärdande av pass utan vårdnadshavares medgivande	3 § 2 st. passförordningen	Socialsekreterare	Nej	
18.16	Yttrande beträffande äktenskapsdispens	15 kap. 1 § ÄB	Socialsekreterare	Nej	
18.17	Yttrande i ärenden om förordnande av god man eller förvaltare för någon som har fyllt 16 år	11 kap. 16 § 2 st. FB	Socialsekreterare	Nej	
18.18	Yttrande till Lotteriinspektionen om tillstånd för värdeautomatspel	44 § lotterilagen	Handläggare	Nej	

18.19	På begäran av annan myndighet inom hälso- och sjukvården samt socialtjänsten lämna uppgift om underårigs eller missbrukares förhållanden om uppgiften behövs för att den enskilde skall få nödvändig vård, behandling eller annat stöd	25 kap. 12 § OSL 26 kap. 9 § OSL	Sektionschef	Nej	Bestämmelsen är även tillämplig för uppgiftslämnande rörande gravid kvinna, om det behövs för nödvändig insats till det väntade barnet
18.20	Förvaltning av dödsboets egendom	18 kap. 2 § ÄB	Assistent Dödsbo- handläggare	Nej	
18.21	Dödsboanmälan	20 kap. 8 a § ÄB	Assistent Dödsbo- handläggare	Nej	
18.22	Beslut att ordna gravsättning	5 kap. 2 § begravningslagen	Assistent Dödsbo- handläggare	Nej	Kommunen har rätt till ersättning för kostnaderna av dödsboet
18.23	Beslut om att ersätta enskild person för egendomsskada vid myndighetsutövning som förorsakats av personal upp till ett halvt basbelopp	3 kap. 2 § skadeståndslagen	Enhetschef	Nej	
18.24	Yttrande till tillsynsmyndighet	13 kap. 2 § SoL	IFO-utskott	Nej	I första hand bör nämnden avge yttrande på grund av ärendets principiella betydelse

18.25	Beslut om polisanmälan angående brott mot den egna verksamheten (ekonomiskt bistånd, avgifter med mera)	12 kap. 10 § SoL och 10 kap. 2 § OSL	Enhetschef	Nej	
18.26	Beslut om polisanmälan angående misstanke om vissa brott mot underårig samt vissa grövre brott	12 kap. 10 § SoL	Sektionschef	Nej	Avser misstanke om brott enligt BrB 3, 4 och 6 kap. samt misstanke om brott för vilket inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i ett år
18.27	Beslut om att ej polisanmäla angående misstanke om vissa brott mot underårig samt vissa grövre brott	12 kap. 10 § SoL	Enhetschef	Nej	Avser misstanke om brott enligt BrB 3, 4 och 6 kap. samt misstanke om brott för vilket inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i ett år
18.28	Beslut om att rapporterat missförhållande eller risk för missförhållande inte faller inom ramen för lex Sarah	14 kap. 3-6 §§ SoL	Enhetschef alternativt förvaltningschef	Nej	Beslut av förvaltningschef i det fall enhetschef är direkt berörd av det rapporterade
18.29	Beslut om att avsluta utredning enligt lex Sarah	14 kap. 3-6 §§ SoL	Enhetschef alternativt förvaltningschef	Nej	Beslut av förvaltningschef i det fall enhetschef är direkt

					berörd av det rapporterade
18.30	Beslut om att anmäla allvarligt missförhållande eller risk för allvarligt missförhållande enligt lex Sarah	14 kap. 7 § SoL	Förvaltningschef IFO-utskott	Nej	Beslut av socialnämndens individ- och familjeutskott i det fall förvaltningschef är direkt berörd av det rapporterade

19. Upphandling och ekonomi

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Möjlighet till vidaredelegering	Kommentar
19.1	Avrop på ramavtal avseende vård och behandling <ul style="list-style-type: none"> - Upp till 4 månaders placering/insats - Mer än 4 månaders placering/insats 		Sektionschef Utskott	Nej	
19.2	Direktupphandling avseende vård och behandling		Enhetschef	Nej	
19.3	Ersättning för skada eller självrisk för del som ej täcks av försäkring		Förvaltningschef	Nej	

19.4	Beslut om godkännande av leverantör avseende tjänst som upphandlats	Lag (2008:962) om valfrihetssystem	Förvaltningschef	Nej	
19.5	Beslut om att godkänna leverantörer och teckna/säga upp avtal om ingående i DIS	8 kap. 9 § LOU	Förvaltningschef	Nej	Nyttillkomna och ev. avslutade leverantörer i DIS presenteras löpande för SN
19.6	Avrop på avtal enligt DIS samt teckna/säga upp/häva avropskontrakt <ul style="list-style-type: none"> - Upp till 4 månaders placering/insats - Mer än 4 månaders placering/insats 	8 kap. 12 § LOU	Sektionschef Utskott	Nej	
19.7	Beslut om förändringar av elektronisk katalog	8 kap. 32 § LOU	Förvaltningschef	Nej	Förändringar i elektronisk katalog presenteras löpande för SN
19.8	Beslut om verksamhetsbidrag/föreningsbidrag		Utskott	Nej	

20. Övrigt

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Möjlighet till vidaredelegering	Kommentar
20.1	Kortare tids förändring av verksamhets planerade öppettider (upp till tre månader).		Förvaltningschef	Nej	

Socialförvaltningen

Tjänsteskrivelse

2024-03-04
SN/2023:2

Reviderat förordnande för kompletterande beslutanderätt

Förslag till beslut

Socialnämnden förordnar socialnämndens vice ordförande Fredrik Johansson (S) och andre vice ordförande Arion Chryssafis (M) rätten att fatta beslut enligt 6, 6a, 9, 11, 27 och 43 1 st. 2 p. § lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU), 13 § Lag (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall (LVM) samt 6 kap 39 § KL om nämndens beslut inte kan avvaktas.

Socialnämnden förordnar enhetschef Emma Ling, sektionschef Camilla Backlund, sektionschef Malin Larsson, sektionschef Johanna Friberg, sektionschef Johan Selander, sektionschef Linda Eklund och sektionschef Eva Rinaldo rätten att fatta beslut enligt 43 1 st. 2 p. § LVU om nämndens beslut inte kan avvaktas.

Sammanfattning

Inom individ- och familjeomsorgen uppstår ibland situationer där det finns behov av att snabbt kunna fatta beslut. I många av dessa fall har socialnämnden möjlighet att uppdra åt ledamot eller tjänsteman att besluta på nämndens vägnar, så kallad delegation. Vid sidan om reglerna om delegation finns det bestämmelser om att socialnämndens ordförande har rätt att i situationer av brådskande karaktär fatta beslut i socialnämndens ställe, så kallad kompletterande beslutanderätt. Nämnden har rätt att förordna andra ledamöter att fatta motsvarande beslut. Syftet med detta är att det alltid ska finnas någon som är beslutsbehörig att tillgå. För att vara beslutsbehörig ska dessa ledamöter namnges i ett beslut av nämnden. Det är endast i fall när nämndens beslut inte kan avvaktas som den kompletterande beslutanderätten kommer ifråga.

Beslut om begäran om polishandräckning för att genomföra beslut om vård eller omhändertagande enligt 43 1 st. 2 p. § LVU samt för att genomföra beslut om skyddat boende eller omedelbar sådan insats enligt 8 kap. 7 § lag om placering av barn i skyddat boende, får även tjänsteman som nämnden förordnat fatta. För att underlätta och effektivisera ärendehanteringens föreslås att enhetschefen på barn- och ungdomsenheten och berörda sektionschefer inom enheten förordnas rätten att besluta om begäran om polishandräckning för att genomföra beslut om vård eller omhändertagande med stöd av 43 § 2 p.

Mikael Olofsson
FörvaltningschefLouise Gülich
Administrativ controller

Bakgrund

Socialnämnden fattar inom sitt område beslut i myndighetsutövning mot enskilda. Socialnämndens delegationsordning slår fast beslutsordningen och syftar till att socialnämnden ska kunna fullgöra sitt uppdrag på ett effektivt och rättssäkert sätt. Socialnämnden har genom beslut den 2024-03-18 antagit nämndens delegationsordning. Socialnämnden har delegerat till socialnämndens individ- och familjeomsorgsutskott, arbetsutskott, socialnämndens ordförande, vice ordförande, 2:e vice ordförande och till vissa tjänstemän att fatta beslut inom nämndens ansvarsområde i enlighet med 6 kap. 37 § kommunallagen. Alla beslut inom socialnämndens uppdrag går dock inte att delegera. I 10 kap. 4 § socialtjänstlagen (2001:453) föreskrivs begränsningar i nämndens rätt att delegera beslut.

LVU & LVM

Lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) och lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM) är två tvångslagar som reglerar verksamheter inom socialnämndens ansvarsområde. Vissa beslut enligt dessa båda lagar kan ibland vara så brådskande att det inte går att invänta beslut av nämnden eller dess individ- och familjeomsorgsutskott. Därför finns i några fall i LVU och LVM en rätt att fatta beslut i nämndens ställe. Det är i dessa fall inte fråga om delegering utan om en kompletterande beslutanderätt som följer direkt av lag. Det gäller följande beslut:

- Beslut om omedelbart omhändertagande (6 § första och andra stycket LVU)
- Beslut om omedelbart omhändertagande när svensk domstol inte är behörig att besluta om beredande av vård (6 a § första och andra stycket LVU)
- Beslut om upphörande av vård (9 § LVU)
- Beslut om hur vården av den unge ska ordnas och var den unge ska vistas under vårdtiden (11 § första och tredje stycket LVU)
- Beslut om att medge att den unge under vårdtiden vistas i sitt eget hem (11 § andra och tredje stycket LVU)
- Beslut om tillfälligt flyttningsförbud (27 § första och andra stycket LVU)
- Beslut om omedelbart omhändertagande (13 § LVM)

Gällande begäran om polishandräckning för att genomföra beslut om vård eller omhändertagande med stöd av 43 § 2 p har även en tjänsteman som nämnden har förordnat rätt att fatta beslut.

Placering av barn i skyddat boende

Lag (2024:79) om placering av barn i skyddat boende träder i kraft 2024-04-01 och avser att stärka skyddet för barn som placeras i skyddat boende. Lagändringarna innebär bland annat att barn som följer med en vårdnadshavare till ett skyddat boende ska bedömas och beviljas insatsen individuellt, och socialnämnden ska ansvara för att tillgodose barnets behov av stöd- och hjälpinsatser. Det är i dessa fall inte fråga om delegering utan om en kompletterande beslutanderätt som följer direkt av lag. Det gäller följande beslut:

- Beslut om omedelbar insats i form av skyddat boende (4 kap. 1 § lag om placering av barn i skyddat boende)
- Beslut om placering och hur insatsen ska genomföras (5 kap. 1 § lag om placering av barn i skyddat boende)

- Beslut om hemlighållande av vistelseort för vårdnadshavare som barnet inte är placerat med om nämndens beslut inte kan avvaktas (5 kap. 4 § lag om placering av barn i skyddat boende)
- Beslut om hur umgänge med den vårdnadshavare som barnet inte är placerad med ska utövas om nämndens beslut inte kan avvaktas. (5 kap. 4 § p. 2 lag om placering av barn i skyddat boende)

Gällande begäran om polishandräckning för att genomföra beslut om skyddat boende eller en omedelbar sådan insats med stöd av 8 kap. 7 § har även en tjänsteman som nämnden har förordnat rätt att fatta beslut.